

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI STRATEGII
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE PUŁTUSK NA LATA 2021-2026

ZA ROK 2022

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026 została przyjęta uchwałą nr XLII/389/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 27 maja 2021r., której zasadniczym celem jest stymulowanie rozwoju społecznego w Gminie Pułtusk. Przyczynić się do niego mają zarówno działania samorządu szczebla gminnego, jak i powiatowego.

Konieczność opracowania i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika wprost z art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Strategia określa główne kierunki i priorytety polityki społecznej Gminy Pułtusk oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przewyższania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Pułtusk. Stanowi dokument bazowy, w odniesieniu do którego skonstruowane są lokalne programy profilaktyczne i naprawcze oraz projekty z zakresu polityki społecznej, realizowane przez Gminę, we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi. Szeroko rozumiana polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym, przez co nie sposób ująć ją w pełni, w jednolite roczne ramy sprawozdawcze.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, jako koordynator realizacji założeń określonych w Strategii - pozyskując niezbędne dane za rok 2022 bezpośrednio od poszczególnych instytucji - przedstawia sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026.

Podstawowy element Strategii i zarazem jej cel nadrzędny, który kształtuje kierunki działania, stanowi wizja Gminy Pułtusk i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk do 2026 roku, określone jako:

WIZJA GMINY PUŁTUSK

Gmina Pułtusk - gminą o naturalnym, nieskażonym środowisku, chroniąca zasoby dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego, otwarta dla turystów, umożliwiająca wysoki poziom życia mieszkańcom poprzez zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz integrację społeczności lokalnej.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Pułtusk jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom poprzez stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z różnych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek problemów społecznych w Gminie. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami służyć mają eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zrównoważonego rozwoju Gminy Pułtusk.

Wizja rozwoju Gminy Pułtusk zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: edukacji i kultury, sportu, rekreacji i turystyki, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

MISJA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE PUŁTUSK DO 2026 ROKU

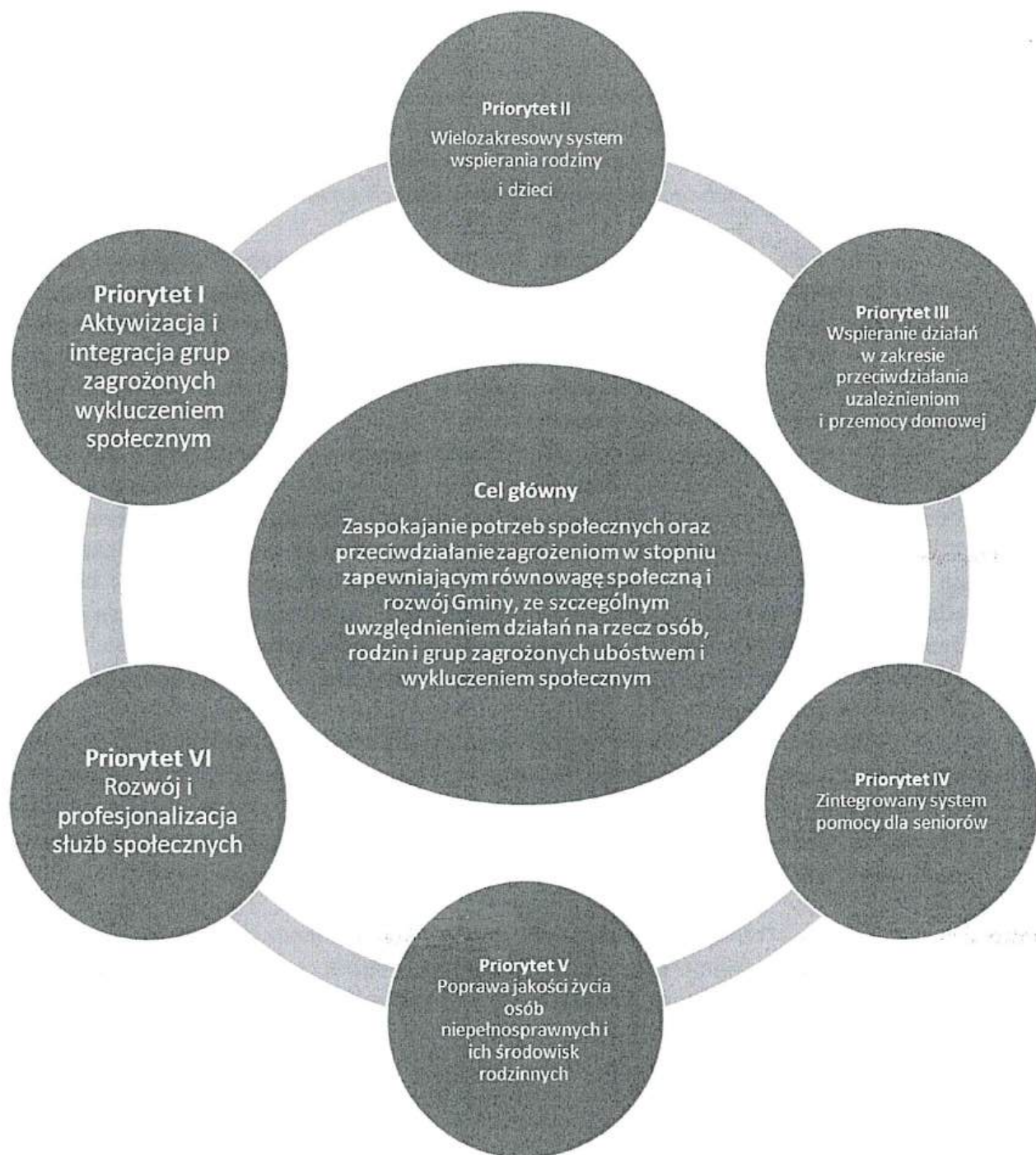
Gmina Pułtusk dąży do zapewnienia swoim mieszkańcom jak najlepszych warunków życia w poczuciu bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałania marginalizacji społecznej i wykluczenia społecznego, promuje aktywizację społeczności lokalnej oraz umożliwia równe szanse rozwoju społecznego we wszystkich dziedzinach życia.

Elementem deklarowanej misji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026” jest zapobieganie i rozwiązywanie występujących problemów społecznych. Przesłanką tworzenia i realizacji Strategii jest usunięcie barier blokujących zaspokajanie różnego rodzaju potrzeb wielu grup społecznych. Strategia zakładała kształtowanie godnych warunków życia ludności oraz poprawnych warunków międzyludzkich, zwłaszcza w środowisku zamieszkania i pracy.

Dokument Strategii zawiera 6 priorytetów (celów strategicznych). Do 15 celów operacyjnych (szczegółowych) wyznaczono kierunki działań do realizacji przez jednostki organizacyjne Gminy Pułtusk i Powiatu Pułtuskiego oraz organizacje pozarządowe. Planowane działania skoncentrowane są na tych kategoriach mieszkańców, którzy w największym stopniu są zagrożeni wykluczeniem społecznym z powodu: ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych, samotnego rodzicielstwa, sieroctwa społecznego, bezradności (życiowej, społecznej, rodzinnej), niepełnosprawności, długotrwałej choroby, starości, przemocy w rodzinie i ukierunkowane są na rozwiązywaniu poszczególnych problemów społecznych.

Działania podejmowane w ramach realizacji Strategii mają charakter wielokierunkowy i wiele z nich wpisuje się w więcej niż jeden cel czy działanie strategiczne. W związku z tym przedstawiony w niniejszym sprawozdaniu podział działań w ramach poszczególnych celów strategicznych, ma jedynie charakter porządkowy, który służy lepszemu zobrazowaniu sposobu realizacji założeń lokalnej Strategii.

Poniższy schemat przedstawia cel główny oraz priorytety strategiczne działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 założonych do osiągnięcia celów Strategii, będących uszczegółowieniem misji.

Źródło: opracowanie własne MOPS w Pułtusku

II. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021-2026 za rok 2022.

PRIORYTET I

AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w niedostatku

kierunki działań:

- analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł;
- ułatwienie dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego oraz objęcie opieką pedagogiczno – psychologiczną dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem w celu uchronienia ich przed tzw. „schematem dziedziczenia biedy”;
- udzielanie wsparcia materialnego i rzeczowego osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem;
- realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi;
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi i kościelnymi w realizowaniu zadań w zakresie pomocy osobom najuboższym;
- tworzenie i realizacja programów na rzecz pomocy osobom i rodzinom żyjącym w ubóstwie;
- zabezpieczenie adekwatnych warunków mieszkaniowych do potrzeb rodzin ubogich, wielodzietnych, zastępczych poprzez opracowanie polityki lokalnej, która ułatwi rodzinom pozyskiwanie i utrzymanie samodzielnych mieszkań (zwiększenie zasobów tanich mieszkań komunalnych i socjalnych);
- aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania samopomocowych form wspierania osób i rodzin ubogich;
- budowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin;
- prowadzenie dziennych placówek środowiskowych dla dzieci i młodzieży;
- zapobieganie izolacji społecznej osób opuszczających zakłady karne;
- wsparcie finansowe, rzeczowe, specjalistyczne osób zwalnianych z zakładów penitencjarnych i ich rodzin.

W niniejszej Strategii problem ubóstwa został zaliczony do kwestii horyzontalnych, ponieważ dotyczył on wielu grup społecznych. Wśród osób najbardziej zagrożonych ubóstwem należy wymienić przede wszystkim: osoby bezrobotne, rodziny wielodzietne, niepełne, osoby przewlekle chore, niepełnosprawne, rencistów, emerytów. Ubóstwo niesie za sobą wiele negatywnych konsekwencji, do których należy: niedożywienie, problemy zdrowotne, złe warunki mieszkaniowe. Ponadto brak wystarczających środków finansowych często utrudnia dostęp do pewnych obszarów życia społecznego, takich jak: edukacja, ochrona zdrowia, kultura, co skutkować może wykluczeniem społecznym. Kolejnymi ważnymi kwestiami są problemy utrwalania się ubóstwa, a tym samym niebezpieczeństwo uzależnienia od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. dziedziczenia biedy. Zjawiska biedy i ubóstwa są ze sobą ściśle powiązane i mogą być zarówno skutkiem, jak i przyczyną trudnej sytuacji materialnej rodzin. Wymagają pracy u podstaw i rozwijania skoordynowanych działań wielu instytucji, w tym specjalistów z zakresu terapii, pracy socjalnej, asysty rodzinnej, pedagogiki czy rozwoju

osobistego i zawodowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku jako główny podmiot wspierający osoby borykające się z problemem ubóstwa w okresie sprawozdawczym podejmował działania ukierunkowane na zapobieganie wykluczeniu społecznemu najuboższych grup mieszkańców, ich integrację ze społeczeństwem oraz wspieranie umożliwiające funkcjonowanie w sposób nie naruszający godności człowieka.

W ramach rozwijania działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w biedzie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku realizował następujące zadania:

1. Pracownicy socjalni w omawianym obszarze diagnozowali potrzeby i możliwości wsparcia osób i rodzin żyjących w ubóstwie, analizowali sytuacje rodzin, ustalali przyczyny ubóstwa i minimalizowali ich źródła, nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin. Środowiskowa praca socjalna i wywiad środowiskowy był podstawowym narzędziem wykonywanym w pracy z rodzinami.
2. W ramach pracy socjalnej prowadzono rozmowy wspierające, motywujące do zmiany postaw w oparciu o pracę indywidualną z osobami i rodzinami oraz metodę kontraktu socjalnego, w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Udzielano wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa, edukacji m.in. racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, informowano o organizacjach i instytucjach świadczących pomoc osobom i rodzinom żyjącym w niedostatku.

Realizując zadania z zakresu pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej *„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”*, wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych.

Najliczniejszą grupę beneficjentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku stanowiły osoby i rodziny dotknięte ubóstwem – **304 rodzin**, w tym na wsi **38 rodzin** o liczbie osób w rodzinie - **631**.

W roku 2022 w stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób i rodzin dotkniętych ubóstwem korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 11 rodzin, w tym na wsi 1 rodzina, zaś zwiększyła się liczba osób w tych rodzinach o 14 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej w 2022 roku, udzielał następujących form pomocy:

Świadczenia pieniężne :

- **zasiłki stałe** (świadczenie przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy z powodu niepełnosprawności, jeśli jej dochód jest niższy odpowiednio od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776,00 zł lub dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 600,00 zł).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	120	116	132	754 213,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku stałego zmniejszyła się o 12 osób.

Za **101** świadczeniobiorców zasiłku stałego opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **60 738,57 zł**.

W roku 2022 w stosunku do roku 2021 liczba osób pobierających zasiłki stałe za których opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne zmniejszyła się o 8 osób.

- **zasiłki okresowe** (świadczenie przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub rodzinie w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, po spełnieniu kryterium dochodowego).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki okresowe	135	132	278	292 386,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba beneficjentów, którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku okresowego zmniejszyła się o 1 osobę.

- **zasiłki celowe** (świadczenie może być przyznane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, kosztów pogrzebu, a także na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe	165	164	317	60 073,94 zł

W porównaniu do ubiegłego roku zauważalny jest spadek liczby osób korzystających z tej formy wsparcia. Liczba osób objętych tą formą wsparcia uległa zmniejszeniu o 32 osoby w stosunku do roku 2021.

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej - niezależnie od dochodu (wymienione zdarzenia zwalniają od spełnienia kryterium dochodowego).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	7	7	14	5 700,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba świadczeniobiorców uprawnionych do zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego zmniejszyła się o 9 osób.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej	1	1	4	1 500,00 zł

W 2021 roku świadczenie w formie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej nie było przyznane.

- **specjalne zasiłki celowe** (świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi i jest przyznany na ściśle określonej potrzeby).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Specjalne zasiłki celowe	28	28	38	5 940,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do korzystania ze specjalnego zasiłku celowego zmniejszyła się o 9 osób.

Świadczenia niepieniężne (niematerialne) realizowane są bez wypłaty świadczeń pieniężnych na rzecz uprawnionych:

- **usługi opiekuńcze** świadczone w miejscu zamieszkania klienta, skierowane są do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są ich pozbawione, a także rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Zakres rzeczowy usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej obejmuje

różnorodne czynności o charakterze wspomagającym, opiekuńczym i pielęgnacyjnym, które mogą być przyznane i świadczone osobom wymagającym pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiece higieniczno-sanitarnej, pielęgnacji zalecanej przez lekarza oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

Udzielona pomoc w formie usług opiekuńczych w 2022 roku				
Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Usługi opiekuńcze	27	27	28	192 732,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba usługobiorców zmniejszyła się o 2 osoby.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku realizował **Program „Opieka 75+”**, którego celem strategicznym jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Na realizację zadań w ramach programu w 2022 roku Gmina Pułtusk otrzymała kwotę 12 064,00 zł, faktycznie wykorzystano 11 948,50 zł. Różnica w niewydatkowanej kwocie wynikała z powodu niezrealizowanych, a zaplanowanych godzin usług z powodu wyjazdu podopiecznej do dalszej rodziny. Całkowity koszt realizacji usług opiekuńczych w ramach programu w roku 2022 wyniósł 23 897,06 zł.

W okresie realizacji programu w 2022 roku objęto wsparciem w formie usług opiekuńczych 2 osoby w wieku 75 lat i więcej, zaś w stosunku do roku 2021 liczba usługobiorców w ramach Programu „Opieka 75+” zmniejszyła się o 1 osobę.

- **specjalistyczne usługi opiekuńcze** (świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem) są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób dorosłych, chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych. W wyjątkowych przypadkach ze specjalistycznych usług opiekuńczych mogą korzystać dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi pozbawione dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych i kwalifikację osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na częściowe potrzeby osób korzystających z usług, uwzględniając sytuację materialną tych osób określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2022 roku objęto pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dwoje dzieci z diagnozą autyzmu. Program pracy z dziećmi autystycznymi był dostosowany do ich możliwości psychofizycznych. Wydatkowano na ten cel **31 200,00 zł**.

W 2022 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze były realizowane na tym samym poziomie co w roku 2021, tj. dla dwojga dzieci autystycznych.

- potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Postępowanie w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych odbywa się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2022 roku wydając decyzję potwierdził prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres 90 dni dla **10 osób** z terenu gminy Pułtusk, które nie posiadały innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego i które spełniały kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób, którzy otrzymali decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres 90 dni utrzymała się na tym samym poziomie.

Kolejną formą wspierania rodzin najuboższych w 2022 r. w ramach realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej było zapewnienie uprawnionym mieszkańcom Gminy Pułtusk **pomocy w zakresie dożywiania**, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów i młodzież do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych, niepełnosprawnych, spełniających kryterium dochodowe w wysokości do 150% odpowiednio do kryterium dla osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Na powyższe zadanie w 2022 roku Gmina Pułtusk otrzymała dotację celową z budżetu państwa, zgodnie z umową zawartą między Wojewodą Mazowieckim a Gminą Pułtusk, o wsparcie w realizacji zadania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, przyjętego Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r.

W 2022 roku pomocą w formie posiłku objęto **254 osoby**, w tym **208 dzieci**. W ramach realizacji programu w zakresie dożywiania sfinansowano posiłki dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, które były wydawane w stołówkach placówek oświatowych, w żłobkach. Pomoc w formie posiłków poza stołówkami szkolnymi była wydawana przez Bar gastronomiczny „Okruszek” w Pułtusk w okresie styczeń-marzec 2022 roku oraz przez Bar gastronomiczny „U Niedźwiadków” w okresie wrzesień- grudzień 2022 roku.

W porównaniu do roku ubiegłego zauważalny jest spadek liczby osób korzystających z pomocy w formie posiłku. Liczba osób objętych tą formą wsparcia uległa zmniejszeniu o 40 osób w stosunku do 2021 roku.

W 2022 roku pomoc w formie posiłku niewymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej została przyznana **6** uczniom, w ilości **687** posiłków, na kwotę **4 672 zł** ze środków własnych. W tych uzasadnionych, szczególnych przypadkach uczniowie z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej wyrazili chęć jedzenia posiłku, o czym dyrektorzy szkół informowali Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk. Podstawą przyznania posiłków w tych przypadkach była uchwała Nr III/28/2018 Rady Miejskiej w Pułtusk z dnia 4 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego Gminy Pułtusk w zakresie dożywiania w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, którego istotnym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba dzieci korzystających z tej formy wsparcia zmniejszyła się o 3 uczniów.

W ramach realizacji powyższego programu w zakresie dożywiania osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające odpowiednie kryteria dochodowe w wysokości do 150 % otrzymały pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W 2022 roku pomocą w formie świadczenia pieniężnego objęto **197 rodzin**, w tym 412 osób w tych rodzinach, zaś na wsi **11 rodzin**, w tym **18 osób** w tych rodzinach na kwotę **202 937,00 zł**.

W porównaniu do roku ubiegłego zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających z pomocy w formie świadczenia pieniężnego. Liczba rodzin objętych tą formą pomocy uległa zmniejszeniu o 39 rodzin, w tym 114 osób w tych rodzinach, zaś na wsi o 9 rodzin, w tym 25 osób w tych rodzinach.

Dodatkowo w 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w ramach powyższego programu udzielił pomocy w formie świadczenia rzeczowego (paczek w postaci produktów żywnościowych) dla 144 dzieci.

Praca socjalna jako działalność zawodowa jest świadczona bez względu na posiadany dochód i ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest podstawową działalnością pracownika socjalnego i jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w społeczeństwie.

Działania pracowników socjalnych z zakresu pracy socjalnej polegały na współpracy z asystentem rodziny, kuratorami, z placówkami ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, motywowaniu do systematycznego leczenia, informowaniu o przysługujących ulgach i uprawnieniach, składaniu wniosków w sprawie objęcia leczeniem odwykowym, pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i alimentów, możliwości uregulowania zadłużeń, pomocy w sporządzaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, kierowaniu do Działu pomocy środowiskowej prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, do placówki wsparcia dziennego - świetlicy „Słonecznikowa Brać”.

W sytuacjach kryzysowych wobec chorych psychicznie podejmowano interwencje z udziałem pracowników pogotowia, policji i administracji domów, składano wnioski do sądu o wydanie postanowienia w sprawie leczenia bez zgody, wydawano opinie w celu ustanowienia rodziny zastępczej w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie rodzicielstwa zastępczego, przeprowadzano wywiady środowiskowe dla potrzeb jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym również z innego terenu.

Najwięcej działań w zakresie pracy socjalnej zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny dotyczących właściwych relacji pomiędzy domownikami, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku. W sytuacjach kryzysowych występowano do sądów z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną i o zajęcie stanowiska w zakresie opieki nad małoletnimi dziećmi.

Praca socjalna była prowadzona również w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron. Kontrakt socjalny zawierany był w celu określenia sposobu

współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy były efektem indywidualnego podejścia do rodziny/osoby w oparciu o przygotowaną diagnozę. W 2022 roku zawarto 36 kontraktów socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej **434 rodzinom** o liczbie **869 osób**.

Na przestrzeni 2022 roku świadczenia z pomocy społecznej w różnych formach skierowane zostały do **467 rodzin**, liczących łącznie **935 osób** w tych rodzinach, co stanowiło **3,94 %** ogółu mieszkańców Gminy Pułtusk, tj. **23 757 ludności**, tym w mieście **18 730 osób** i **5 027 osób** na terenach wiejskich (dane na dzień 31.12.2022r. uzyskane z Urzędu Miejskiego w Pułtusku, Wydział Spraw Obywatelskich z dnia 27.01.2023r.).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022r. w ramach zadań zleconych wypłacał świadczenia:

1. świadczenia rodzinne na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych:

a) zasiłek rodzinny z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania);

b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;

c) zasiłek pielęgnacyjny;

d) świadczenie pielęgnacyjne;

e) specjalny zasiłek opiekuńczy;

f) świadczenie rodzicielskie.

2. zasiłek dla opiekuna, na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;

3. świadczenie z funduszu alimentacyjnego, na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

4. świadczenie wychowawcze na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;

5. jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2022 roku w związku z realizacją zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych skorzystało **1 494 rodziny**, ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało **181 rodzin** oraz **2 917 rodzinom** przyznano prawo do otrzymywania świadczenia wychowawczego. Od 1 czerwca 2022r. wypłatą świadczeń wychowawczych zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Rodziny, które miały problemy z regulowaniem opłat związanych z realizacją potrzeb mieszkaniowych mogły skorzystać z pomocy w **formie dodatku mieszkaniowego**.

W roku 2022r. pomoc w formie dodatku mieszkaniowego otrzymało **582 rodziny**, wypłacono 5 566 świadczeń na łączną kwotę **1 536 334,15 zł**.

Kolejną formą wsparcia dla rodzin była możliwość złożenia wniosku o **dodatek energetyczny**, który przysługiwał osobie spełniającej łącznie następujące warunki: posiadał ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego, był stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej, zamieszkiwał w miejscu dostarczania energii elektrycznej. W roku 2022 wypłacono **24 rodzinom** świadczenie w formie dodatku energetycznego na kwotę **1 394,89 zł**, jako zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa.

W roku 2022 zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o **dodatku osłonowym**, rodziny mogły skorzystać jednorazowo ze świadczenia pieniężnego, którego celem było zrekompensowanie rosnących cen nośników energii (gaz, prąd) oraz produktów żywnościowych. Dodatek przysługiwał osobom w gospodarstwie domowym (wieloosobowym lub jednoosobowym) i był uzależniony od dochodu, a jego wysokość zależała od rodzaju zainstalowanego głównego źródła ogrzewania gospodarstwa domowego. Wypłacono dla **3 203 rodzin** świadczenie w formie dodatku osłonowego na kwotę **2 062 275,35 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022r. realizował wypłatę **dodatku węglowego** wprowadzonego ustawą z dnia 5 sierpnia 2022r. Uprawnienie do uzyskania świadczenia przysługiwało osobie w gospodarstwie domowym w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

W roku 2022 rozpatrzono pozytywnie **2 573** wnioski o wypłatę dodatku węglowego, wydatkowano z tego tytułu kwotę **8 283 000,00 zł**.

Ustawą z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wyprowadzono **dodatek dla gospodarstw domowych**. Dodatek przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego było: 1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo 2) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo 3) kocioł olejowy – zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie od dnia 22 września 2022r. do 30 listopada 2022r. przyjął łącznie **693** wnioski, z tego **633 wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie**. Na wypłatę dodatków dla gospodarstw domowych wydatkowano łącznie kwotę **1 212 500,00 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej przyjmował od 1 grudnia 2022r. wnioski o wypłatę **dodatku elektrycznego**. W miesiącu grudniu 2022r. wpłynęło **22** wnioski, których realizacja nastąpi w 2023r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022r. realizował również zadanie zlecone zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty. **Pomocą materialną o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego** na rok szkolny 2021/2022 objęto **102** dzieci, w tym **49** rodzin (za okres styczeń - czerwiec 2022r.) w kwocie **66 674,18 zł**, zaś na rok szkolny 2022/2023 (za okres wrzesień - grudzień 2022r.) objęto **111** dzieci, z **59** rodzin na kwotę **48 257,78 zł**. Na realizację wypłaty stypendiów w 2022 roku wydatkowano kwotę **124 931,96 zł** - środki finansowe otrzymane z dotacji Wojewody Mazowieckiego wynosiły **99 945,57 zł**, natomiast **24 986,39 zł** to udział środków własnych gminy.

W 2022 roku Burmistrz Miasta Pułtusk przyznał **stypendia motywacyjne** za wybitne osiągnięcia naukowe i sportowe. W okresie styczeń-czerwiec 2022 roku stypendium motywacyjne otrzymało **130** uczniów, w tym **101**-naukowych i **29**-sportowych. Łącznie wypłacono stypendia na kwotę **117 000,00 zł**. W okresie wrzesień-grudzień 2022 roku stypendium motywacyjne otrzymało **79** uczniów, w tym **66** naukowych i **13** sportowych. Łącznie w tym okresie wypłacono stypendia na kwotę **53 720,00 zł**. Ogółem w 2022 roku na stypendia naukowe i sportowe wydano **170 720,00 zł**.

W ramach działań wspierających rodziny marginalizowane, zagrożone ubóstwem wymagające wsparcia we wzmocnieniu roli rodziny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniał również specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy domowej, świadczone przez prawnika, psychologa i specjalistę profilaktyki uzależnień w ramach **Interdyscyplinarnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej**.

W 2022 roku realizowany był **Gminny Program Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2021-2023** przyjęty uchwałą Nr XL/365/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2021r., którego celem było m.in. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywaniem już istniejących, zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia odbywało się poprzez umożliwienie rodzinom, za ich zgodą, korzystania z pomocy asystenta rodziny.

W 2022 roku opieką asystenta rodziny objęto **26** rodzin, w których przebywało **53** dzieci.

W ramach redukcji zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego na terenie gminy Pułtusk w 2022 roku organizowano we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pułtusku prace społecznie użyteczne dla osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, uczestników Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku. Do wykonywania ww. prac zostało skierowanych **29 osób bezrobotnych** w celu aktywizacji zawodowej, z którymi pracownicy socjalni zawarli kontrakt socjalny. W ramach reintegracji społecznej uczestnicy Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy brali udział w konsultacjach indywidualnych prowadzonych przez specjalistów: doradcę zawodowego i psychologa.

Na podstawie uchwały Nr XLI/374/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 kwietnia 2021r., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku prowadził **placówkę wsparcia**

dziennego dla dzieci w formie opiekuńczej - świetlicę „Słonecznikowa Brać”, działającą przy ul. 13 Pułku Piechoty 1 w Pułtusk. Pobyt w świetlicy był nieodpłatny. Na zajęcia w świetlicy w 2022r. zostało skierowanych **34 dzieci** z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Opiekę nad nimi sprawowało 2 wychowawców z wykształceniem pedagogicznym.

Placówka wsparcia dziennego – świetlica „Słonecznikowa Brać” w Pułtusk w ramach promocji aktywnego spędzania czasu wolnego w 2022 roku podejmowała działania zmierzające do optymalnego zagospodarowania czasu wolnego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Uczestnicy świetlicy w czasie trwania roku szkolnego mogli korzystać z pomocy w odrabianiu lekcji, nauki czytania, pisania, zajęć manualnych, gier i zabaw organizowanych przez wychowawców. Podczas ferii zimowych i wakacji w sierpniu 2022 roku były organizowane warsztaty, w których wzięło udział **19 dzieci** z rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk. W trakcie warsztatów letnich dzieci korzystały z zajęć: rozrywkowych (gry, zabawy, konkursy), artystycznych (rysunek, prace plastyczne, teatralne), sportowych (gry, zabawy ruchowe), wycieczek pieszych i wyjazdowych. Dodatkowo w trakcie warsztatów letnich dzieci, raz w tygodniu odwiedziły okoliczną lodziarnię i Salę Zabaw „AKMA” w Pułtusk.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pułtusk obejmowała bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci i młodzież oraz ich rodziców w formie indywidualnych i grupowych zajęć terapeutycznych, terapii rodzinnej, grup wsparcia dla rodziców, mediacji, warsztatów, porad, konsultacji, interwencji kryzysowej. Psychologowie Poradni prowadzili interwencję kryzysową jako formę wsparcia dziecka i rodziny w kryzysie. Otaczano pomocą konsultacyjno - terapeutyczną dzieci i młodzież znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej i emocjonalnej. Proponowano i organizowano cykliczne zajęcia terapeutyczne dla dzieci z rodzin niewygodnych wychowawczo i dysfunkcyjnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusk podejmowało szereg działań na rzecz monitorowania sytuacji rodzin naturalnych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej m.in.: w formie spotkań i konsultacji zespołów złożonych z pracowników Centrum, w tym koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk oraz asystenta rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Pułtusk w 2022r. rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych umożliwiało korzystanie z nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez psychologa, pedagoga, prawnika oraz pracowników socjalnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk współpracując z liderem „Szlachetnej paczki” w październiku 2022 roku zgłosił 3 rodziny do udzielenia im wsparcia. **2 rodziny** zostały zakwalifikowane i otrzymały pomoc rzeczową, tzw. „Szlachetną paczkę”.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonuje organizacja pozarządowa **Fundacja „Krok w Przyszłość”,** która w okresie świątecznym i poświątecznym udzielała pomocy osobom ubogim, bezdomnym i w kryzysie z terenu gminy Pułtusk w formie zbiórek żywności i gotowych dań. Każdy mieszkaniec mógł przynieść do JADŁODZIELNI - punktu nieodpłatnej wymiany żywności produkty spożywcze, które zostały przekazane osobom potrzebującym.

W zakresie zapobiegania marginalizacji osób opuszczających zakłady karne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtuskach obejmował wsparciem tą grupę osób oraz ich rodziny w formie, m.in.: świadczeń pieniężnych (zasiłki pieniężne z pomocy społecznej), świadczeń niepieniężnych (odzież, posiłek, schronienie, usługi opiekuńcze, interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne), pracy socjalnej (pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, zdobywania kwalifikacji zawodowych dopasowanych do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy).

W 2022 roku **7 osób** otrzymało pomoc i wsparcie z tutejszego Ośrodka z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtuskach w od 1 stycznia 2022 roku przejął realizację programów skierowanych do rodzin wielodzietnych:

1) **Program Rodzina 3+**, skierowanego do rodziny wielodzietnej zamieszkałej na terenie gminy Pułtusk, składającej się z rodziców (jednego rodzica), mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub 25 roku życia, w przypadku, gdy dzieci uczą się lub studiuje. Celem programu jest umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji i kondycji rodziny wielodzietnej poprzez wydawanie Karty Rodziny 3+ dla każdego członka rodziny wielodzietnej;

W 2022 roku **132 rodziny** otrzymały Kartę Rodziny 3+, liczba wydanych Kart 3+ - **669**.

2) **Program Karta Dużej Rodziny**, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trojgiem dzieci, niezależnie od uzyskiwanych dochodów. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

W 2022 roku wydano Kartę Dużej Rodziny dla **290 rodzin**, liczba wydanych Kart Dużej Rodziny – **677**.

Z uwagi na to, że problemowi ubóstwa towarzyszą inne problemy społeczne, zasoby wymienione w innych częściach sprawozdania dotyczą również kwestii ubóstwa.

Ocena realizacji celu szczegółowego nr 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach:

- zabezpieczenie warunków mieszkaniowych adekwatnie do potrzeb osób, rodzin ubogich, wielodzietnych, zastępczych poprzez opracowanie polityki lokalnej, która ułatwi rodzinom pozyskiwanie i utrzymanie samodzielnych mieszkań,
- aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania samopomocowych form wspierania osób i rodzin ubogich.

2. Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków

kierunki działań:

- budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;

- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia osobom bezrobotnym dostępu do informacji o istniejących możliwościach udziału w aktualnych projektach oraz formach wsparcia;
- stworzenie warunków dla wspierania pracodawców oferujących pierwszą pracę i staże zawodowe dla absolwentów i bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół (kontrakty, ulgi w podatkach gminnych);
- tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie poprzez pomoc przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy w tym promowanie rozwoju małych, średnich przedsiębiorstw oraz rzemiosła w gminie;
- praca socjalna z bezrobotnym i jego rodziną poprzez podejmowanie inicjatyw na rzecz zmiany postaw bezrobotnych, aktywizowanie do pełnienia ról społecznych oraz powrotu na rynek pracy,
- pomoc bezrobotnym w podejmowaniu samozatrudnienia;
- realizacja projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- zabezpieczenie pomocy materialnej osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej;
- aktywizacja bezrobotnych poprzez wykorzystanie metod stosowania kontraktów socjalnych dzięki wypracowanym metodom negocjacyjnym;
- aktywizowanie bezrobotnych uczestników Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy MOPS w Pułtuskach poprzez zatrudnienie wspierane w ramach prac społecznie użytecznych oraz konsultację ze specjalistami, tj.: doradcą zawodowym, psychologiem;
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w ramach działalności Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy MOPS w Pułtuskach;
- wspieranie bezrobotnych w nabywaniu umiejętności i kompetencji zawodowych,
- stworzenie i wdrożenie programu pomocy rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem, uwzględniającego przede wszystkim działania podtrzymujące prawidłowe funkcje socjalizacyjne i wychowawcze rodziny oraz obejmującego działania kompensacyjne, realizowane w najbliższym środowisku,
- wspieranie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ramach prac interwencyjnych, społecznie-użytecznych, robót publicznych, staży, przygotowania zawodowego.

Bezrobocie jest jednym z podstawowych problemów społecznych Gminy Pułtusk. Wielkość stopy bezrobocia zgodnie z danymi GUS w powiecie pułtuskim na dzień 31 grudnia 2022r. wynosiła **14,8%** i jest wyższe niż w roku ubiegłym (12,6%) o 2,2%.

W okresie 12 miesięcy 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtuskach zarejestrowało się ogółem **1298 bezrobotnych** mieszkańców Gminy Pułtusk. W stosunku do roku 2021 liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy Pułtusk zmniejszyła się o 32 osoby.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy Pułtusk zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtuskach według wybranych kategorii.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych
Bezrobotni ogółem		1298
w tym	mężczyźni	656 (w tym z prawem do zasiłku 79)
	kobiety	642 (w tym z prawem do zasiłku 105)
	osoby do 25 roku życia	155
	osoby powyżej 50 roku życia	315

	osoby niepełnosprawne	52
	osoby długotrwale bezrobotne	798
	osoby bez kwalifikacji zawodowych	535
	osoby z prawem do zasiłku	184
	osoby bez prawa do zasiłku	1114

Przeciwdziałanie bezrobociu jest jednym z najważniejszych zadań Gminy Pułtusk i powiatu pułtuskiego. Walka z bezrobociem jest trudnym i długotrwałym przedsięwzięciem, które wymaga współpracy wielu instytucji, firm i organizacji pozarządowych oraz samorządów. Zmiany, jakie zachodzą na rynku pracy, konkurencja w obszarze pozyskiwania zatrudnienia oraz stosowane przez pracodawców metody i techniki rekrutacji i selekcji personelu, powodują konieczność zdobywania umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy przez osoby chcące powrócić do zatrudnienia.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku jest podstawową jednostką organizującą pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, w tym pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz organizację szkoleń. Urząd realizuje zadania w zakresie ograniczenia skali bezrobocia, łagodzenia jego skutków społeczno-ekonomicznych, promocji zatrudnienia, tworzenia nowych miejsc pracy i firm.

W 2022r. tut. Urząd realizował trzy podstawowe usługi rynku pracy (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz organizację szkoleń).

W ramach podstawowej usługi rynku pracy - którą jest **pośrednictwo pracy** w 2022r. pozyskano ogółem 1361 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, z czego 438 to niesubsydiowane oferty pracy. Udział procentowy ofert pracy niesubsydiowanej w ogólnej liczbie ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w stosunku do roku 2021r. spadł o 14,2% i w roku 2022r. wyniósł 32,2%. Spadek liczby ofert pracy bez dofinansowania nastąpił w związku ze zmniejszonym zainteresowaniem procedurą ubiegania się przez pracodawców w urzędzie wojewódzkim o długookresowe zezwolenie na pracę cudzoziemców – do 3 lat, wydłużonym okresem pracy w ramach „procedury oświadczeniowej” (z 6 do 24 miesięcy), wojną toczącą się za granicami naszego państwa, inflacją, kryzysem energetycznym.

W 2022 roku wydano 30 informacji starosty dotyczących możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego pracę cudzoziemcowi, na łączną liczbę 185 stanowisk pracy. Dla porównania, w 2021 roku wydano 72 informacje starosty na łączną liczbę 502 miejsc. Wyraźnie widać znaczny spadek wydanych pracodawcom informacji starosty w celu ubiegania się o tzw. „zezwolenie wojewódzkie” na zatrudnienie cudzoziemca.

Na przestrzeni 2022 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku wpłynęło 70 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemców. W związku z powyższym wydano: 61 zaświadczeń o wpisie do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej, 20 zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemca, 82 postępowania administracyjne umorzono, wydano 1 decyzję o odmowie wydania zezwolenia na pracę sezonową. Porównując, w 2021 roku przyjęto 197 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca, wydano 69 zaświadczeń o wpisie do ewidencji, 72 zezwolenia na pracę sezonową, umorzono 122 wnioski o wydanie zezwolenia, 4 uchylono.

W 2022 roku w PUP w Pułtusku złożono 261 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, z tego 249 oświadczeń wpisano do ewidencji oświadczeń,

zaś w 8 przypadkach podmiot powierzający pracę zrezygnował z powierzenia pracy, zaś 4 oświadczenia zaplanowano na rok 2024. W 2021 roku złożono 537 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, z tego 507 oświadczeń wpisano do ewidencji, 30 oświadczeń nie zostało wpisanych do ewidencji (rezygnacja podmiotu).

Obserwowane zmniejszenie liczby wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową oraz ich rozstrzygnięć, oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, a także nieco mniejsza liczba informacji starosty dotycząca możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, spowodowane są przede wszystkim wpływem inwazji Rosji na Ukrainę, dokonanej w dniu 24 lutego 2022 roku. Działania wojenne skutkowały wyjazdem z Polski pracujących tutaj mężczyzn i brakiem ich napływu w celach zarobkowych.

Ważną rolę odgrywa **poradnictwo zawodowe**, które wielu osobom bezrobotnym pomaga lepiej radzić sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia, głównie umożliwiając im pogłębienie lub usystematyzowanie wiedzy o sobie oraz niwelowanie deficytów w zakresie umiejętności poszukiwania pracy.

W roku 2022 z tej formy wsparcia skorzystało łącznie 551 osób bezrobotnych, w tym 419 osób z indywidualnej porady zawodowej, 132 z indywidualnej informacji zawodowej oraz 21 osób objęto szkoleniem z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. Adresatami szkolenia były głównie osoby długotrwale bezrobotne. W porównaniu z rokiem 2021 liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego wzrosła o 73 osoby.

Najlepszym sposobem na uzupełnienie kwalifikacji zawodowych jest udział w organizowanych **szkoleniach**. W 2022r. szkoleniami objęto ogółem 85 osób bezrobotnych, zaś w 2021 roku 29 osób. Zatem liczba osób objętych usługą szkoleniową w 2022 roku wzrosła trzykrotnie.

Zaprezentowane usługi rynku pracy wspierane są **instrumentami rynku pracy**. Najpopularniejszymi i najczęściej kierowanymi do osób bezrobotnych instrumentami rynku pracy są: staż, prace społecznie użyteczne, podjęcie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych czy też na wyposażonym czy doposażonym stanowisku pracy oraz dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.

Staż to forma aktywizacji zawodowej, pozwalająca na nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania zadań w miejscu pracy, jak również umożliwiającą przygotowanie kandydata przez pracodawcę do pracy przed jego zatrudnieniem. Zaś dla bezrobotnego jest to okazja na poznanie i rozwijanie tego, czego nauczył się od strony teoretycznej oraz zdobycia doświadczenia w pracy.

W 2022r. Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku zawarł z pracodawcami ogółem 252 umowy, spośród których 173 to umowy, których stroną są przedsiębiorcy. W 2022 roku do odbywania stażu skierowano łącznie 286 osób, w tym do przedsiębiorców 183. Okres poddany analizie, to również kontynuacja zdobywania wiedzy i umiejętności przez 44 stażystów, którzy podjęli tę formę aktywizacji rok wcześniej.

Przygotowanie zawodowe dorosłych to kolejny instrument aktywizacji zawodowej wspierający lokalnych przedsiębiorców, w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany w okresie dwunastomiesięcznym zakończony egzaminem i uzyskaniem tytułu czeladnika. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku we współpracy z Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Pułtusku aktywizował osoby bezrobotne, wspierając lokalne rzemiosło. W 2022 roku 6 osób bezrobotnych rozpoczęło Przygotowanie

Zawodowe Dorosłych w formie praktycznej nauki zawodu tj. dekarz, ślusarz, a 7 osób zakończyło egzaminem przygotowanie zawodowe dorosłych rozpoczęte w roku ubiegłym uzyskując tytuł czeladnika.

W celu niwelowania zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku ściśle współpracuje z samorządami gminnymi i ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu pułtuskiego. Zakres tej współpracy - na rzecz wspólnych klientów - obejmuje szereg działań służących uaktywnieniu zawodowemu i społecznemu.

Mając świadomość znacznego oddalenia zawodowego i społecznego, Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku oferował tym osobom formę wejścia/powrotu na rynek pracy w wymiarze 40 godzin miesięcznie (10 godzin tygodniowo) realizowanych w ramach **prac społecznie użytecznych**. Taka forma aktywizacji społeczno-zawodowej skierowana jest do osób bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. W 2022 roku Urząd zawarł 7 porozumień w sprawie wykonywania prac społecznie użytecznych, tym samym tworząc 405 miejsc aktywizacji (60 miejsc więcej niż w 2021r.).

Do instrumentów rynku pracy realizowanych w oparciu o nawiązywanie stosunku pracy pomiędzy osobą bezrobotną skierowaną do pracy a pracodawcą należą m.in.: prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Prace interwencyjne to instrument, który przynosi obustronne korzyści: pracodawcy pozwala zmniejszyć koszty związane z zatrudnieniem nowego pracownika, zaś osobie bezrobotnej zwiększa szanse na stałe zatrudnienie. W ramach zawartych w 2022 roku 118 umów o organizację prac interwencyjnych (52 umowy z podmiotami prywatnymi) zatrudnienie podjęło 151 osób, w tym 2 osoby kontynuowały zatrudnienie podjęte w 2021 roku. W roku 2021 Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku zawarł 127 umów o organizację prac interwencyjnych w ramach których zatrudnienie podjęło 159 osób bezrobotnych.

Kolejną formą zatrudnienia subsydiowanego są **roboty publiczne**, preferowane przez samorządy z uwagi na wyższą kwotę dofinansowania w porównaniu do prac interwencyjnych. W 2022r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku zawarł 19 umów, w ramach których zatrudnienie podjęło 27 osób (5 osób więcej w stosunku do roku ubiegłego).

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to jedna z form wspierania małej i średniej przedsiębiorczości. W 2022r. zostało zawartych 35 umów w wyniku których dokonano refundacji wyposażenia 42 stanowisk pracy. Dzięki tej formie wsparcia w 2021r. 43 osoby uzyskały zatrudnienie.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej to jedna z bardziej atrakcyjnych form wsparcia przedsiębiorczych osób, które chcą podjąć pracę na własny rachunek, rozpocząć własną działalność gospodarczą, uruchomić własny biznes. Urząd wspiera takie osoby, które mogą ubiegać się o pomoc finansową w formie **jednorazowo przyznanej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej**. W 2022r. dzięki środkom finansowym Urzędu powstało 107 nowych firm. W 2021r. powstało 25 podmiotów gospodarczych więcej niż w roku sprawozdawczym.

W 2022r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku objął aktywizacją zawodową wspieraną środkami Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych objął wsparciem 1 165 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, dysponując pulą środków finansowych wynoszącą 9 827 683,15 zł.

W 2022r. skierowano na poszczególne formy aktywizacji zawodowej osoby bezrobotne z powiatu pułtuskiego, w ramach środków algorytmowych Funduszu Pracy, m.in. na:

- a) szkolenia – 85 osób,
- b) prace interwencyjne – 153 osoby,
- c) roboty publiczne - 27 osób,
- d) refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 42 osoby,
- e) staże – 286 osób,
- g) prace społecznie użyteczne – 405 osób,
- h) przygotowanie zawodowe dorosłych - 6 osób,
- i) dotacje na podjęcie działalności gospodarczej – 107 osób,
- j) bon na zasiedlenie – 2 osoby.

W 2022r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk realizował programy finansowane z pozyskanych dodatkowo środków finansowych na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej z rezerwy Ministra właściwego do spraw pracy.

Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowane w 2022r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk:

1. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) – „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie pułtuskim (IV) ” od 01.01.2022r. – do 31.12.2022r. Projekt zakładał udzielenie wsparcia osobom w wieku do 30 roku życia, nieuczestniczącym w kształceniu i szkoleniu (tzw. Młodzież NEET), zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w PUP w Pułtusk. Budżet projektu w 2022r. wynosił 2 345 049,61 zł.

Wsparciem objęto łącznie 143 osoby bezrobotne, w ramach następujących form aktywizacji: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, prac interwencyjnych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, staży, szkoleń oraz przyznania bonów na zasiedlenie. Spośród 143 uczestników 71 uzyskało zatrudnienie, a 38 osób podjęło samozatrudnienie.

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego (RP OWM) - „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie pułtuskim (IV)” od 01.01.2022r. – do 31.12.2022r. Projekt zakładał udzielenie wsparcia osobom powyżej 30 roku życia zarejestrowanym w PUP w Pułtusk. Budżet projektu w 2022r. opiewał na kwotę 2 211 229,29 zł. Wsparciem objęto 138 osób bezrobotnych, w ramach następujących form: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, prac interwencyjnych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, staży, szkoleń. Spośród 138 uczestników projektu 88 osób uzyskało zatrudnienie, a 30 osób podjęło samozatrudnienie.

3. Projekt konkursowy pn. „POWER ku przedsiębiorczości” skierowany był do osób bezrobotnych do 30 roku życia. Budżet projektu w 2022r. opiewał na kwotę 351 500,00 zł. Wsparciem objęto 26 osób bezrobotnych w ramach następujących form: poradnictwa zawodowego, przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej poprzedzonych szkoleniem z zakresu ABC przedsiębiorczości oraz prac interwencyjnych. Zgodnie z założeniami projektu 10 osób zostało objętych podwójną aktywizacją.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk w 2022r. w ramach środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych (PFRON) objął wsparciem osoby

bezrobotne niepełnosprawne w zakresie realizacji zadań przyznanych na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych w formie:

- a) staże - 6 osób, w tym 2 osoby finansowane z PFRON i 4 osoby finansowane z innego źródła będącego w dyspozycji PUP w Pułtusku,
- b) refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 2 osoby,
- c) prace interwencyjne - 4 osoby finansowane z innego źródła będącego w dyspozycji PUP w Pułtusku,
- d) poradnictwo zawodowe – 8 osób,
- e) pośrednictwo pracy – 97 osób.

Inne działania w zakresie wspierania małych, średnich przedsiębiorstw podejmowane przez PUP w Pułtusku to zadania dedykowane wyłącznie do przedsiębiorców.

Realizując zadania z zakresu promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku kładzie nacisk na wpieranie i rozwój przedsiębiorczości. Jest to jedna z dróg prowadzących do wzrostu gospodarczego regionu i polepszenia sytuacji ekonomicznej mieszkańców. W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w obszarze podnoszenia kwalifikacji pracodawców i ich pracowników kształceniem ustawicznym w 2022r. objęto łącznie 100 osób na kwotę 358 333,60 zł.

Mając na uwadze potrzebę szerzenia postaw przedsiębiorczych, powstał film, do realizacji, którego zaproszono osoby, które były osobami bezrobotnymi i dzięki finansowemu wsparciu PUP w Warszawie założyły własne firmy.

W 2022r. w ramach obchodów Europejskich Dni Pracodawców pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku udali się z wizytą do lokalnych firm współpracujących z tut. Urzędem, jak również do nowych podmiotów, zachęcając do kontynuacji/podjęcia współpracy.

Powiatowy Urząd Pracy w 2022r. aktywnie włączył się w akcję informacyjno-promocyjną, pn. Dni Otwarte Funduszy Europejskich (DOFE). Celem przedsięwzięcia było zaprezentowanie dobrych praktyk, pozytywnych efektów wykorzystania środków unijnych, które zostały przeznaczone na aktywizację osób bezrobotnych.

W 2022r. odbyło się spotkanie informacyjne dla lokalnych przedsiębiorców z przedstawicielami Mazowieckiego Regionalnego Funduszu Pożyczkowego sp. z o.o. Spotkanie było okazją do poszerzenia wiedzy nt. istniejących możliwości finansowania rozwoju firm. W ramach programu „Akademia rozwoju” odbyło się spotkanie on-line z potencjalnymi przedsiębiorcami, a dokładnie z aktywnymi kobietami ukierunkowane na zdobycie wiedzy przydatnej przy zakładaniu swojego biznesu.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku zabiega o dotarcie z ofertą do szerokiego grona odbiorców. W tym celu aktywnie uczestniczył w dożynkach powiatowych oraz gminnych, w obchodach „Dni Patrona Świętego Mateusza” – maszerując w barwnym korowodzie ulicami Pułtuska – promując realizowane usługi i instrumenty rynku pracy.

Jako instytucja Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku dużo uwagi poświęca na promocję realizowanych usług i instrumentów rynku pracy. Informuje o działaniach podejmowanych na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, realizowanych programach i projektach, zachęcając jednocześnie pracodawców i osoby poszukujące zatrudnienia do korzystania z szerokiej oferty usług i instrumentów rynku pracy poprzez zamieszczanie ogłoszeń w lokalnej prasie, na portalach społecznościowych oraz na stronie internetowej PUP.

Powiatowy Urząd Pracy w swoich działaniach dąży do ograniczenia poziomu bezrobocia w powiecie pułtuskim, ale też wsparcia efektywnego zatrudniania poprzez tworzenie miejsc

pracy, rozwój lokalnej przedsiębiorczości i dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników.

W celu łagodzenia skutków bezrobocia Gmina Pułtusk we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku organizowała prace społecznie użyteczne, dla osób bezrobotnych na terenie gminy Pułtusk, przy wykonywaniu których zostało zatrudnionych **29 osób** bezrobotnych bez prawa do zasiłku. W ramach umów o organizację robót publicznych skierowano z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku do zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Gminy Pułtusk - 4 osoby bezrobotne. W ramach prac interwencyjnych w Urzędzie Miejskim w Pułtusku zostało zatrudnionych 6 osób, zaś w ramach stażu zatrudnione były 4 osoby.

Na terenie gminy Pułtusk zarejestrowano ogółem 2073 podmioty gospodarcze, w tym w 2022r. zarejestrowano 120 podmiotów gospodarczych.

Działania na rzecz osób długotrwale bezrobotnych podejmowane były również przez **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku**.

W Gminie Pułtusk w dalszym ciągu liczną grupę osób korzystających ze wsparcia ze środków pomocy społecznej stanowiły osoby bezrobotne (osoby o najniższych kwalifikacjach zawodowych, niskim wykształceniu lub ich braku).

W 2022 r. wsparciem z powodu bezrobocia objęto **213 rodziny**, w tym na wsi **18 osób** o liczbie osób w tych rodzinach 551. Z zasiłków okresowych z tytułu bezrobocia skorzystało **118 rodzin**, w tym **249 osób** w tych rodzinach, pozostałe świadczenia pieniężne na rzecz osób bezrobotnych stanowiły zasiłki celowe przyznawane w szczególności na zakup żywności, opału, leków, odzieży i obuwia, częściowe pokrycie zadłużeń w opłacie za czynsz, energię elektryczną oraz dofinansowanie innych potrzeb związanych z utrzymaniem, dożywianie w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Działania pracowników socjalnych wobec osób bezrobotnych w ramach prowadzonej pracy socjalnej skupiały się przede wszystkim na:

- 1) rozeznaniu możliwości uzyskania kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy przez osoby bezrobotne oraz wsparciu osób, które nie potrafiły wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy;
- 2) przygotowaniu i wspieraniu osoby bezrobotnej w trakcie poszukiwania pracy, udzielaniu pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy (poradnictwo z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych - listów motywacyjnych i życiorysów);
- 3) niwelowaniu psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin;
- 4) zwiększeniu aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działaniach służących usamodzielnieniu;
- 5) readaptacji do środowiska pracy w przypadku długotrwale bezrobotnych, kierowaniu do wykonywania prac społecznie użytecznych, które stanowią pierwszy etap w reintegracji społeczno – zawodowej beneficjentów pomocy społecznej, pozwalają im na zdobycie doświadczeń zawodowych i podniesienie kwalifikacji.

Klub Integracji Społecznej i Samopomocy (zwany dalej KISS) działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku realizował działania z zakresu

reintegracji społecznej i zawodowej wśród mieszkańców Gminy Pułtusk - osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub już wykluczonych społecznie.

Działania w ramach zajęć Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku były realizowane zgodnie z założonym harmonogramem i odbywały się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku.

Uczestnikami Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku było **29 osób długotrwale bezrobotnych**, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które ze względu na swoją sytuację życiową nie były w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych, co ograniczało ich uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Warunkiem uczestnictwa w zajęciach Klubu było zawarcie i realizacja kontraktu socjalnego, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej.

Program Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku był realizowany przez specjalistów: psychologa i doradcę zawodowego.

W ramach realizacji zadań ww. Klubu w 2022 roku 29 uczestników KISS, osób długotrwale bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zostało objętych niżej wymienionymi działaniami:

- 1) spotkania z zakresu poradnictwa psychologicznego z elementami profilaktyki uzależnień były realizowane w wymiarze 25 godzin, z których skorzystało 20 osób;
- 2) spotkania z zakresu doradztwa zawodowego były realizowane w wymiarze 25 godzin, z których skorzystało 23 osoby.
- 3) skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych w wymiarze 40 godzin miesięcznie 29 osób w celu aktywizacji zawodowej, kształtowania poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości poprzez regularne wykonywanie powierzonych obowiązków prowadzące do wyrobienia nawyku pracy.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

3. Tworzenie warunków wychodzenia z bezdomności i zapobieganie przechodzenia osób ubogich w stan bezdomności

kierunki działań:

- opracowanie i wdrożenie gminnego programu wychodzenia z bezdomności;
- systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zjawiska bezdomności na terenie gminy;
- pomoc rodzinom zagrożonym utratą mieszkania m.in. poprzez dodatki mieszkaniowe, umieszczenie w mieszkaniach socjalnych;
- rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego;
- zapewnienie osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych (pomoc finansowa, rzeczowa, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych);
- zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności;
- podejmowanie działań zmierzających do zorganizowania miejsc noclegowych na terenie gminy,

- pomoc w walce z uzależnieniami osób bezdomnych poprzez realizację działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- działania aktywizujące prowadzące do usamodzielnienia osób bezdomnych poprzez, m.in. realizację Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności;
- łagodzenie skutków bezdomności w okresie jesienno – zimowym.

Bezdomność, obok ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności jest wymieniana najczęściej jako czynnik wywołujący poważne zróżnicowanie w dostępie do podstawowych dóbr, usług i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym, rodzącym groźbę, a często faktycznie wykluczenie społeczne.

Długotrwałe bezrobocie, niezaradność życiowa, konflikty rodzinne, uzależnienie od alkoholu, brak mieszkania po opuszczeniu zakładu karnego, eksmisje z tytułu zaległości w opłatach mieszkaniowych, wymeldowanie z miejsca zamieszkania, to najczęściej występujące przyczyny bezdomności na terenie gminy Pułtusk. Problemy mieszkaniowe oraz zadłużeniowe z powodu nieopłacania czynszu z tytułu najmu lokali z zasobów gminy, to czynniki znacznie podnoszące ryzyko bezdomności.

Gmina Pułtusk w swoich zasobach posiadała na dzień 31.12.2022 r. **491 mieszkań komunalnych**. W zasobach Gminy brak jest lokali socjalnych, a **25 rodzin** oczekuje na mieszkanie socjalne. W 2022 roku **53 rodziny** złożyły wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego z zasobów gminy, a oczekujących na lokal socjalny z zasobów gminy na podstawie wyroków eksmisyjnych było **25 rodzin**, zaś **2 rodziny** otrzymały eksmisję bez tytułu do lokalu socjalnego. Istniejące w Gminie Pułtusk zasoby mieszkaniowe nie zaspokajają potrzeb mieszkańców w tym zakresie, dlatego konieczny jest rozwój budownictwa socjalnego i na wynajem.

Na terenie gminy Pułtusk w budynku świetlicy wiejskiej w Przemiarowie przystosowano **3** dwupokojowe lokale mieszkalne z aneksem kuchennym przeznaczone celowo i wyłącznie na sytuacje kryzysowe, tj.: nieprzewidziane zdarzenia losowe takie jak: pożar, zniszczenie budynku lub lokalu mieszkalnego w wyniku nawałnicy, zerwanie dachu, zalanie wodą lub z powodu innych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Powyższe lokale są obecnie zamieszkiwane przez 3 rodziny.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością na terenie gminy Pułtusk świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku**.

W celu zdiagnozowania i monitorowania sytuacji osób bezdomnych, przebywających na terenie gminy Pułtusk oraz potrzebujących wsparcia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku współpracuje z innymi instytucjami, tj.: Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, kuratorami sądowymi, Zespołem Mieszkaniowym Urzędu Miejskiego w Pułtusku, Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Szpitalem Powiatowym oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

Skala problemu bezdomności na terenie gminy Pułtusk nie jest duża. Przy czym mówiąc o bezdomności, należy mieć na uwadze dwa aspekty, tj. bezdomność formalną, wynikającą z przepisów ustawy oraz bezdomność faktyczną. Istotne nasilenie problemu bezdomności zauważalne jest najczęściej w okresie jesienno-zimowym i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym. Ogólna liczba zdiagnozowanych osób bezdomnych, które z tego tytułu objęte były pomocą na terenie gminy Pułtusk w 2022 roku wynosiła 14 osób, w tym 5 osób na wsi.

W związku z brakiem schroniska i noclegowni dla osób bezdomnych na terenie gminy Pułtusk Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku miał zawartą umowę ze Stowarzyszeniem „Serdeczna Dłoń” Dom w Pokrzywnicy. Kwota odpłatności ponoszonej przez osobę wynika z regulacji ustanowionych uchwałą nr XX/201/2019 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – schronisku dla osób bezdomnych i schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku pokrywał koszt pobytu w formie schronienia za **8 osób** bezdomnych w wysokości **32 560,00 zł**. W stosunku do 2021r. liczba osób bezdomnych, którym decyzją przyznano świadczenie uległa zmniejszeniu o 4 osoby.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 z dnia 12 marca 2004r. ustawy o pomocy społecznej). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zobowiązany jest do refundacji kosztów udzielonej osobom bezdomnym pomocy w formie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych przebywających na terenie innych gmin, a których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały była Gmina Pułtusk. W 2022 roku Ośrodek poniósł koszty refundacji w wysokości 3 196,15 zł tytułem refundacji za pobyt 1 osoby bezdomnej w schronisku na terenie innej gminy.

Łączny koszt poniesionych wydatków na udzieloną pomoc w formie schronienia w 2022 roku wyniósł **35 756,15 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie sprawozdawczym w 2022 roku wspierał osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością przebywające na terenie gminy Pułtusk poprzez udzielanie wsparcia:

- pieniężnego: zasiłków stałych, okresowych, celowych na zakup odzieży, obuwia zimowego, żywności, leków i innych artykułów;
- niepieniężnego w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej poprzez: pomoc w uzyskaniu schronienia, w wyrobieniu dowodu osobistego, poszukiwaniu pracy, podjęcia leczenia odwykowego i terapii, w załatwieniu spraw urzędowych, w uzyskaniu pomocy medycznej, potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- usług opiekuńczych w Dziale pomocy środowiskowej, które obejmowały higienę osobistą (korzystanie z prysznicy, pralki), zapewnienie kontaktu z otoczeniem, wsparcie w postaci odzieży, artykułów spożywczych pozyskanych od darczyńców.

W okresie jesienno - zimowym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku podejmował działania profilaktyczne, aktywizujące i osłonowe, mające na celu złagodzenie negatywnych skutków zimy, a zwłaszcza przeciwdziałania tragicznym zdarzeniom śmiertelnego wychłodzenia. Szczególną troską obejmował osoby bezdomne, które były pozbawione dachu nad głową, najbliższej rodziny i które mogły liczyć na skierowanie do najbliższego schroniska znajdującego się w Pokrzywnicy oraz doradztwo w sprawach lokalowych i meldunkowych.

Wykaz placówek świadczących pomoc bezdomnym na terenie województwa mazowieckiego dostępny był w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku oraz na stronach internetowych. Ponadto informację o instytucjach, z terenu gminy Pułtusk, mogących pomóc bezdomnym z numerami telefonów, numerem interwencyjnym w sprawie osób bezdomnych Ośrodek zamieścił na tablicach ogłoszeń, stronie internetowej, prasie oraz przekazał zarządcom budynków na terenie gminy Pułtusk w celu rozpowszechnienia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w porozumieniu z Burmistrzem Miasta Pułtusk i Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pułtusku w okresie zimowym koordynował akcję „Wymiana ciepła”. Akcja polegała na możliwości pozostawienia lub wzięcia odzieży, obuwia, które mogą wielu osobom pomóc przetrwać najchłodniejszy czas w roku. W dwóch miejscach w naszym mieście – przy ul. Nowy Rynek (w pobliżu sklepu Empik) i przy ul. New Britain (w pobliżu hali sportowej przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4) stanęły specjalnie przygotowane, oznaczone szafy - wieszaki, w których osoby, które chcą pomóc potrzebującym mogą pozostawiać czyste zimowe ubrania (np. kurtki, polary, swetry, szaliki, czapki) i obuwie. Osoby, które zechcą skorzystać z tej formy pomocy – mogą wziąć potrzebne rzeczy i wykorzystać na własny użytek lub dla swoich bliskich.

W ramach akcji „Zima” pułtusczy dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Pułtusku, sprawdzali dworce, przystanki, pustostany i ogródki działkowe w poszukiwaniu potrzebujących pomocy. Zwracali się do mieszkańców z prośbą o informację o osobach bezdomnych, samotnych i bezradnych, których życie mogło być zagrożone z uwagi na niskie temperatury.

Usamodzielnienie osoby bezdomnej to indywidualna, długa ścieżka każdej osoby lub bezdomnej rodziny. Trudności wynikają z braku wystarczającej ilości mieszkań w zasobach gminy i znalezieniem pracy na obecnym rynku pracy. W przypadku osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków zmieniających świadomość, pracę należy rozpocząć od skutecznego odbycia terapii odwykowej. Celowość kolejnych działań uwarunkowana jest bowiem motywacją do ich podjęcia. Planowanie i wymaganie innej aktywności wobec osoby uzależnionej z pominięciem terapii odwykowej są z góry skazane na niepowodzenie, ponieważ mechanizmy charakterystyczne dla uzależnień są silniejsze od woli klienta.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach:

- opracowanie gminnego programu wychodzenia z bezdomności,
- rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba osób, rodzin ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną – ogółem	533 osoby	Spadek o 37 osób
	w tym:		
	- osób w rodzinach	1196 osób	Spadek o 56 osób
	- osób objętych kontraktami socjalnymi	36 osób	Spadek o 1 osobę
2.	Liczba osób bezrobotnych objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	1165 osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Wzrost o 141 osób bezrobotnych i poszukujących pracy

3.	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci dodatku mieszkaniowego, energetycznego	- dodatek mieszkaniowy – 528 rodzin, na kwotę: 1 536 334,15 zł - dodatek energetyczny – 24 rodzin, na kwotę 1 394,89 zł	- dodatek mieszkaniowy -spadek o 46 rodzin; - dodatek energetyczny - spadek 7 rodzin
4.	Liczba wniosków o przydział mieszkania socjalnego	25 rodzin	Wzrost o 22 rodziny
5.	Liczba osób bezdomnych na terenie gminy – ogółem	14 osób	Spadek o 10 osób
	w tym: osób w rodzinach	14 osób	Spadek o 11 osób
6.	Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	8 osób	Spadek o 4 osoby
7.	Liczba osób, rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa - ogółem	304 osoby	Spadek o 11 osób
	w tym: osób w rodzinach	631 osób	Wzrost o 14 osób
8.	Liczba osób, rodzin bezrobotnych objętych pomocą - ogółem	213 rodzin	Spadek o 19 rodzin
	w tym: osób w rodzinach	551 osób	Spadek o 59 osób w rodzinach
9.	Liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	0	0
10.	Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie dożywiania (posiłki)	-208 dzieci	Spadek o 9 dzieci
11.	Liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych	Realizowane 3 programy: 1)Wieloletni program osłony Gminy Pułtusk, który realizowany jest w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” wsparciem objętych zostało w 2022r.: - 633 osoby,(w tym 217 dzieci), - 197 rodzin otrzymało świadczenie pieniężne na zakup żywności; 2)Program Rodzina 3+ w ramach którego wsparciem objęto w 2022r.: -61 rodzin wielodzietnych, liczba wydanych kart „3+” - 669 3) Program Dużej Rodziny w ramach którego wsparciem objęto w 2022r.: -290 rodzin i wydano 677 Kart Dużej Rodziny	1) w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” - spadek o 3 osoby (w tym spadek o 9 dzieci), - spadek o 39 rodzin, które otrzymały świadczenie pieniężne na zakup żywności; 2) Program Rodzina 3+ wzrost o 71 rodzin wielodzietnych, wzrost wydanych kart „3+” o 355 3) Program Dużej Rodziny spadek o 350 rodzin, wzrost o 479 wydanych Kart Dużej Rodziny
12.	Wielkość stopy bezrobocia – na dzień 31.12.2022r. na terenie powiatu pułtuskiego	14,8% (dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusk)	Wzrost o 2,2%

13.	Liczba osób bezrobotnych w Gminie Pułtusk - ogółem	1298 osób	Spadek o 32 osoby
	w tym liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami pomocy	1165 osób	Wzrost 141 osób
14.	Liczba nowych inwestorów	Brak danych	Brak danych
15.	Liczba podmiotów gospodarczych	1838, w tym zarejestrowanych w 2022 r. nowych podmiotów - 120	Wzrost o 235 podmiotów
16.	Liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych	W 2022r. Gmina Pułtusk uzyskała dofinansowanie z Funduszu Europejskiego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na realizację projektu „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR” w kwocie 44 200,00 zł na zakup 16 laptopów dla uczniów z rodzin zamieszkujących tereny, na których dawniej funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne.	
17.	Liczba osób zatrudnionych w ramach prac społecznie-użytecznych	29 osób	Spadek o 6 osób
18.	Liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych	0	0
19.	Liczba pozyskanych lokali - mieszkań socjalnych	0	0

PRIORYTET II

WIELOZAKRESOWY SYSTEM WSPIERANIA RODZINY I DZIECI

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rozwoju potencjału rodziny: jej aktywności i spójności

kierunki działań:

- wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła;
- wspieranie rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, niewydolnych wychowawczo z dysfunkcjami społecznymi w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych

w formie zasiłków celowych, okresowych, świadczeń pieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłków rodzinnych, stypendiów szkolnych, świadczeń wychowawczych, świadczenia „Dobry Start”;

- promowanie i wspieranie rodzin wielodzietnych (niepełnych), zwiększenie dostępności do różnorodnych dóbr i usług;
- realizacja programu „Program Rodzina 3+” mającego na celu umacnianie rodziny oraz poprawę warunków życiowych wielodzietnych rodzin zamieszkałych na terenie gminy Pułtusk;
- realizacja programu „Karta Dużej Rodziny” mającej na celu wspieranie budżetów rodzin obciążonych kosztami utrzymania wielodzietnej rodziny oraz integracji ze społecznością lokalną;
- systematyczna praca socjalna z rodziną poprzez wzmacnianie więzi rodzinnych w różnych fazach rozwoju rodziny;
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny i pracownika socjalnego;
- odbudowanie przy wsparciu asystenta rodziny odpowiedniego środowiska wychowawczego pozwalającego na pozostawienie dzieci w rodzinie naturalnej;
- realizacja pozarządowych programów w zakresie wspierania rodziny;
- tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających w celu poprawy funkcjonowania rodzin niewydolnych wychowawczo;
- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń);
- prowadzenie poradnictwa rodzinnego, psychospołecznego, psychologicznego i socjoterapeutycznego opartego na kompleksowej pracy z rodziną i systematycznej terapii umożliwiającej wsparcie w rozwiązywaniu problemów powstałych w różnych fazach życia rodziny;
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rodzicielstwa zastępczego oraz systemu wsparcia i pomocy dla rodzin sprawujących takie funkcje poprzez upowszechnianie programów edukacyjnych zorientowanych na zdobywanie umiejętności potrzebnych do pełnienia ról w rodzinie;
- rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów tj. warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne.

Wielozakresowy system wspierania rodziny stanowi jeden z priorytetów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026”. Celami strategicznymi były: wspieranie rozwoju, potencjału rodziny, jej aktywności i spójności, rozwój instytucji samopomocowych na rzecz rodziny oraz pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez działania edukacyjne i wspierające.

Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży realizowane było w 2022 roku między innymi w ramach przyjętego uchwałą Nr XL/365/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2021r. „**Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2021-2023**”, zbudowanego w oparciu o założenie, że jest to proces zorganizowanych, skoordynowanych, kompletnych i ciągłych działań, realizowanych wspólnie przez współpracujące ze sobą ściśle instytucje pomocowe w gminie.

Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną

z licznych grup klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk. W okresie sprawozdawczym objęto wsparciem systemu pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego **72 rodzin** o liczbie **247 osób** w rodzinie. Dlatego też, kluczowym priorytetem z punktu widzenia zadań tutaj Ośrodka przewidzianym do realizacji w ramach Programu było stworzenie rozwiązań profilaktycznych, zaradczych i interwencyjnych umożliwiających zapobieganie marginalizacji mieszkańców Gminy Pułtusk oraz wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej poprzez stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo – wychowawczej.

Wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania im zdolności do prawidłowego funkcjonowania służyły działania:

- 1) diagnoza i analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego;
- 2) wzmocnienie roli funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, polepszenie sytuacji dziecka, wzmocnienie jego poczucia bezpieczeństwa, zabezpieczenie niezbędnych potrzeb bytowych;
- 3) przeciwdziałanie patologii i wykluczeniu rodziny;
- 4) dążenie do reintegracji rodziny.

Skoordynowane działania realizowane były w oparciu o następujące programy:

1. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026”.
2. „Gminny Program Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2021-2023”.
3. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024”.

Praca socjalna z rodzinami wykazującymi problemy opiekuńczo – wychowawcze prowadzona była przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk, których działania w omawianym obszarze polegały przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin, ustalaniu przyczyn występującego kryzysu, nakierowane były na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dzieci.

Do podstawowych zadań należało:

- 1) pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów poprzez wzmocnienie ich funkcji, rozmowy wspierające, motywujące do zmiany postaw, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu miejsca dla dziecka w żłobku, w przedszkolu, pomoc w znalezieniu pracy;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami;
- 3) przeciwdziałanie utrwalaniu postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży;
- 4) współpraca z placówkami ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego;
- 5) motywowanie klientów do systematycznego leczenia;
- 6) informowanie o przysługujących ulgach i uprawnieniach;
- 7) kierowanie do placówek wsparcia dziennego;
- 8) składanie wniosków do sądu o wydanie postanowienia w sprawie leczenia bez zgody;
- 9) wydawanie opinii w celu ustanowienia rodziny zastępczej w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie rodzicielstwa zastępczego.

Poradnictwo pracowników socjalnych prowadzone było na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, jak również w środowisku lokalnym.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Pułtusku współpracowali z rodzinami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Celem współpracy z rodziną biologiczną było motywowanie rodziców do utrzymywania stałego, regularnego kontaktu ze swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni wspierali rodziny biologiczne w działaniach zmierzających do poprawy ich sytuacji, która stała się bezpośrednią przyczyną powierzenia dzieci pod opiekę rodziny zastępczej.

W 2022 roku kontynuowano działania asystenta rodziny, którego rolą było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Zaangażowanie asystenta rodziny skupiało się między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent rodziny koncentrował się w swojej pracy na wzmocnieniu rodziny, pomocy w przełamaniu oporu i pobudzaniu aktywności wszystkich członków rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji życiowej rodziny i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy wykorzystaniu zasobów własnych rodzin oraz wsparcia środowiska lokalnego. Nadrzędnym celem pracy asystenta była pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności i przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej samodzielne wychowywanie dzieci. Praca asystenta rodziny wspomagała rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci, czemu sprzyjało indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy doszło, mimo wszystko, do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną była kontynuowana. Wówczas zadania asystenta skupiały się na pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również na współpracy z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w 2022 roku zatrudniał jednego asystenta rodziny. Asystent rodziny pracował z **26 rodzinami**, w których przebywało 53 dzieci (18 dzieci w przedziale wiekowym 0-5 lat, 35 dzieci w przedziale wiekowym 6-18 lat). Wśród rodzin objętych asystenturą 7 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny postanowieniem sądowym.

Asystent rodziny w 2022r. zakończył pracę z 11 rodzinami: z powodu zmiany miejsca zamieszkania (2 rodziny), z powodu osiągnięcia zamierzonych celów (3 rodziny) i z powodu zmiany metody pracy (1 rodzina), ze względu na brak efektów (5 rodzin).

W ramach prowadzonego poradnictwa asystent rodziny skierował do:

- 1) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtusku - 25 dzieci na badania pedagogiczne, psychologiczne i logopedyczne;
- 2) Poradni Zdrowia Psychicznego AI-Med w Pułtusku - 6 osób dorosłych na konsultacje psychiatryczne, 10 osób w celu podjęcia leczenia odwykowego i 1 rodzinę w celu podjęcia terapii małżeńskiej;
- 3) Centrum CBT w Legionowie – 2 dzieci celem konsultacji psychologicznej, terapii dla dzieci ze spektrum autyzmu;
- 4) „Szkoły dla rodziców i wychowawców” – 6 rodziców celem podniesienia kompetencji opiekuńczo- wychowawczych;

5) do Fundacji Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” w Pułtusku, która realizuje projekt „Sztuka bez barier”, którego głównym celem było wyrównanie szans osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu wraz ze wsparciem dla rodzin, opiekunów tych osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie sprawozdawczym otaczał szczególną opieką rodziny o niskim statusie społeczno – ekonomicznym, niewydolne wychowawczo z różnymi dysfunkcjami, wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Pracownicy socjalni brali udział w posiedzeniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, podczas których omawiano sytuację dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz sporządzano opinię o możliwości przyjęcia przez rodziców biologicznych opieki nad dzieckiem, bądź braku takiej możliwości.

Na bieżąco pracownicy socjalni prowadzili monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z asystentem rodziny. W związku z tym prowadzono szeroką współpracę z pedagogami szkolnymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji zajmującymi się sprawami rodziny oraz z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie, natychmiast o takiej okoliczności informowany był Sąd Rejonowy w Pułtusku III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku objął pomocą i wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania) **467 rodzin** liczących **935 osób** w tych rodzinach, zaś w formie pracy socjalnej udzielono pomocy ogółem 434 rodzinom o liczbie 869 osób.

Wśród rodzin objętych w 2022 roku wsparciem z systemu pomocy społecznej **137 rodzin** o łącznej liczbie **osób 555**, to rodziny z dziećmi, w tym **53 rodziny** o liczbie **168 osób**, to rodziny niepełne. Z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa pomocą zostało objętych **52 rodziny** o liczbie **264 osób**, z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego **72 rodziny** o liczbie **247 osób**, rodziny borykające się z problemem niepełnosprawności **158 rodziny** o liczbie **245 osób** i długotrwałej choroby **239 rodzin** o liczbie osób **385** oraz rodziny z problemem alkoholowym **44 rodziny** o liczbie osób **68**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku udzielał następujących form pomocy:

- 1) świadczenia pieniężne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe specjalne;
- 2) dożywianie dzieci i młodzieży w żłobku, przedszkolach, szkołach podstawowych, młodzież ze szkół średnich korzystała z gorącego posiłku wydawanego przez bar gastronomiczny „Okruszek” w Pułtusku realizował do marca 2022r., zaś od września 2022r. wydanych przez Bar gastronomiczny „U Niedźwiadków” w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”;
- 3) potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

4) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla niepełnosprawnych autystycznych dzieci, realizujących program wspierający rozwój dziecka (edukacyjny, terapeutyczny, rozwijający zainteresowania).

Dodatkowo Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku prowadził dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo placówkę wsparcia dziennego: świetlicę „Słonecznikowa Brać”. W ramach rozwijania i precyzowania u dzieci zainteresowań, zamiłowań i uzdolnień w placówce zostały zorganizowane imprezy kulturalne, tj.: Dzień Babci i Dziadka dla uczestników Dziennego Domu „Senior+” działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku. W uroczystości wzięło udział 15 dzieci i 25 seniorów. Ponadto dzieci uczestniczyły w warsztaty bożonarodzeniowych, połączonych z wizytą w wiosce św. Mikołaja. Podczas ferii zimowych zorganizowano warsztaty, takie jak: zajęcia plastyczne, manualne oraz zajęcia sportowe. W ramach wypoczynku letniego w miesiącu sierpniu 2022 roku zorganizowano warsztaty letnie, w których udział wzięło 19 dzieci z rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku. W trakcie warsztatów letnich dzieci korzystały z zajęć: rozrywkowych (gry, zabawy, konkursy), artystycznych (rysunek, prace plastyczne, teatralne, warsztaty robienia magnesów), sportowych (gry, zabawy ruchowe), wycieczek pieszych i wyjazdowych (Sala Zabaw „AKMA” w Pułtusku, Siedlisko Leluja – lekcja przyrody przeprowadzona przez Adama Gadomskiego, z ramienia Fundacji Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki TPD został zorganizowany Dzień Dziecka w Helenowie). Ponadto w trakcie warsztatów letnich dzieci, raz w tygodniu odwiedziły okoliczną lodziarnię oraz uczestniczyły w zakończeniu warsztatów letnich z udziałem firmy Godan Strefa uśmiechu – Pułtusk. W trakcie warsztatów letnich opiekę nad dziećmi sprawowało dwóch wychowawców z wykształceniem pedagogicznym zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku. W trakcie roku szkolnego dzieci uczęszczały na zajęcia w świetlicy w dni robocze korzystając z pomocy w odrabianiu lekcji, nauki czytania, pisania, zajęć manualnych, gier i zabaw organizowanych przez wychowawców.

W 2022r. dzieci skierowane do placówki wsparcia dziennego mogły skorzystać z warsztatów psychologicznych zorganizowanych przy współpracy z Fundacją Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” z siedzibą w Pułtusku, w ramach projektu „Realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych.” Podczas cyklu spotkań dzieci, młodzież i dorośli mogli dowiedzieć się na temat: zagrożeń zażywania substancji psychoaktywnych, uzależnień od Internetu/telefonu/nowych technologii dzieci i rodziców/opiekunów prawnych, wpływu choroby alkoholowej rodziców na dzieci, budowania wzorców właściwych zachowań, budowania poczucia bezpieczeństwa, budowania własnej wartości.

W zakresie świadczeń rodzinnych Ośrodek wydał **1534** decyzje administracyjne (bądź informacje) o przyznaniu, zmianie, odmowie przyznania świadczeń i ustalające nienależnie pobrane świadczenia. Na wypłatę i obsługę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekuna, świadczeń wychowawczych oraz składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od wypłaconych świadczeń przeznaczono kwotę **23 354 734,59 zł** (całość wydatkowano ze środków Wojewody Mazowieckiego).

W związku z realizacją zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w roku 2022 wpłynęło **1323** wnioski.

L.p.	Forma pomocy	Liczba wniosków	Liczba wydanych decyzji/informacji
1.	Świadczenia rodzinne	1 111	1 339
2.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	202	169
3.	Za życiem	5	5
4.	Zasiłek dla opiekuna	0	2
5.	Świadczenia wychowawcze	5	19
Razem		1 323	1 534

W wyniku przyznanych i realizowanych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekuna, świadczeń wychowawczych oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” Ośrodek w roku 2022 wypłacił **57 256 świadczeń** na łączną kwotę **21 895 761,39 zł.**

I. Świadczenia rodzinne przyznane w 2022r. - zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

	Świadczenia	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wydatki
1.	Zasiłek rodzinny	753	1452	13494	1 536 701,76
	zasiłek do ukończenia 5 roku życia	-	-	3550	329 735,66
	zasiłek powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	-	-	9076	1 093 623,60
	zasiłek powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia	-	-	796	104 484,57
	zasiłek powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia	-	-	72	8 857,93
2.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:	-	-	6658	772 576,71
	urodzenia dziecka	45	46	65	44 066,53
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	39	45	301	113 528,37
	samotnego wychowania dziecka	60	83	771	145 240,24
	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:	97	101	987	102 736,16
	- do 5 roku życia	16	16	124	11 123,38
	- powyżej 5 roku życia	81	85	863	91 612,78
	rozpoczęcia roku szkolnego	476	804	1294	76 999,65
	podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	66	87	588	43 643,66

	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	14	17	109	12 117,34
	w związku z dojazdem do szkoły	55	70	479	31 526,32
	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	189	266	2662	246 362,10
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	720	-	8 133	1 755 426,72
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	186	-	2020	4 272 609,20
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	9	-	71	44 020,00
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	124	124	124	124 000,00
7.	Świadczenie rodzicielskie	93	93	657	591 534,92
			Razem	31 157	9 096 869,31

II. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w 2022r.- zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	181	236	2693	1 153 903,12

Egzekucja należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego odbywała się za pośrednictwem organów egzekucyjnych: sądowego (komornika) i administracyjnego (urzędu skarbowego).

<i>Należności zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2022r.</i>	
Przekazane na dochody budżetu państwa (kwota w zł)	Przekazane na dochody własne organu wierzyciela (kwota w zł)
316 754,56	42 589,90

<i>Stan należności na 31 grudnia 2022r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł</i>
16 873 755,00 zł

III. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka wypłacone w 2022r. – zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka	5	5	5	20 000,00

IV. Zasiłek dla opiekuna wypłacony w 2022r. - zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – świadczenie wypłacone do 31.07.2022r.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłek dla opiekuna	1	7	4 340,00

V. Świadczenie wychowawcze wypłacone od 1 stycznia 2022r. do 31 maja 2022r. – zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Świadczenie wychowawcze	2 917	4 612	23 401	11 651 120,47 zł

Świadczenie wychowawcze od 1 czerwca 2022r. realizowane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

VI. Składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne (opłacane za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekunów) w 2022r.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba składek	Kwota świadczeń w zł
1.	składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe	148	1538	829 652,00
2.	składki na ubezpieczenia zdrowotne	135	1452	267 006,00

VII . Zwrot świadczeń nienależnie pobranych

Lp.	Forma pomocy	Kwota odzyskana w zł	Kwota podlegająca zwrotowi do budżetu państwa w zł	Kwota umorzonych nienależnie pobranych świadczeń w zł	Kwota wygaszonych nienależnie pobranych świadczeń w związku ze zgonem osoby w zł
1.	Świadczenia rodzinne	59 793,00	30 688,00	0	0
2.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1 753,00	1 253,00	0	0
3.	Za życiem	0	0	0	0
4.	Zasiłek dla opiekuna	620,00	0	0	0
5.	Świadczenia wychowawcze	35 113,00	34 113,00	0	0
Razem		97 279,00	66 054,00	0	0

Świadczenie „Dobry Start” od 1 stycznia 2022r. realizowane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ze świadczeń rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022r. skorzystało ogółem **1494 rodziny**, zaś z funduszu alimentacyjnego skorzystało **181 rodzin**, natomiast ze świadczeń wychowawczych skorzystało **2917 rodzin**.

Zadania z obszaru wspierania rodziny realizowane były przez inne instytucje gminne i powiatowe. Kierując się ideą przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu, zapobiegające powstawaniu dysfunkcji. Profilaktyka rodzinna była realizowana przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc była skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Wspólne wytyczne i cele Programu realizowane były na terenie gminy Pułtusk przez wymienionych dalej partnerów i realizatorów, opierały się na szerokiej współpracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku wspierał rodziny wielodzietne poprzez realizację **Programu Rodzina 3+**, którego celem było umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny wielodzietnej, poprawa warunków materialnych i wzmocnienie kondycji rodziny wielodzietnej, z myślą o wsparciu w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych oraz zapewnieniu dostępności do dóbr sportowych i kulturalnych.

W 2022 roku wydano **669 „Kart Rodzina 3+”** dla **132 rodzin**.

Na terenie gminy Pułtusk realizowany był również rządowy program dla rodzin wielodzietnych **„Duża Rodzina”**. Jest to szczególna forma pomocy, która uprawnia niezależnie

od dochodu do zniżek dla rodzin wielodzietnych, w której rodzic/rodzice lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 lub 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej, bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Rodziny posiadające Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju, co wpływa na obniżenie kosztów codziennego życia.

W 2022 roku wydano **677 Kart „Dużej Rodziny”**, dla **290 rodzin**.

Urząd Miejski w Pułtusku w wyniku Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych w 2022 roku w ramach współpracy Gminy Pułtusk z organizacjami pozarządowymi z zakresu wspierania, upowszechniania kultury fizycznej i opieki paliatywno-hospicyjnej, krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz ratownictwa i ochrony ludności powierzył do wykonania zadania i przyznał dotacje:

- 1) Miejskiemu Klubowi Sportowemu „Narew” w Pułtusku w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie 31. 000,00 zł na zadanie pt. „Szkolenie i współzawodnictwo sportowe w podnoszeniu ciężarów”,
- 2) Młodzieżowemu Klubowi Sportowemu w Pułtusku w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie 30 000,00 zł na zadanie pt. „Rozwój lekkiej atletyki poprzez „Czwartki lekkoatletyczne”, zawody i zajęcia sportowe dla uczniów”,
- 3) Młodzieżowemu Klubowi Sportów Walki „Kan” Pułtusk w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie 25 000,00 zł na zadanie pt. „Szkolenie i współzawodnictwo w sportach walki”,
- 4) Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Posejdon” w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie 24 000,00 zł na zadanie pt.: „Szkolenie i współzawodnictwo sportowe w pływaniu”,
- 5) Caritas Diecezji Płockiej w ramach opieki paliatywno - hospicyjnej w kwocie 30 000,00zł na zadanie pt. „Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczonym chorobą nowotworową i ich rodzinom z terenu gminy Pułtusk w ramach funkcjonowania Hospicjum Stacjonarnego Caritas Diecezji Płockiej w Pułtusku”,
- 6) Pułtuskiemu Klubowi Wodniaków w ramach krajoznawstwa, wypoczynku dzieci i młodzieży w kwocie 13 000,00 na zadanie „Wędrowny obóz żeglarski”,
- 7) Stowarzyszeniu „Z Serca” w Pułtusku w ramach krajoznawstwa, wypoczynku dzieci i młodzieży w kwocie 7 000,00zł na zadanie „Kolonie lato, „Z Serca” dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Pułtusk”,
- 8) Pułtuskiemu Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu w ramach ratownictwa i ochrony ludności przyznano dotację w kwocie 50 000,00 zł na zadanie pt. „Utrzymanie gotowości ratowniczej na obszarze wodnym (rz. Narew, Gmina Pułtusk 2022)”.

W ramach działań wspierających rodziny marginalizowane, wymagające wsparcia we wzmocnieniu roli rodziny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniał również specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy domowej, świadczone przez ekspertów: prawnika, psychologa, terapeutę ds. profilaktyki uzależnień w ramach funkcjonującego przy Ośrodku **Interdyscyplinarnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej**, którego celem jest pobudzenie wrażliwości na drugiego

człowieka i samego siebie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy ofiarom przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy domowej oraz zintegrowanie działań poszczególnych instytucji gminnych na rzecz ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej, a także oddziałujących efektywnie na sprawców i świadków przemocy w rodzinie. Specjaliści udzielili **221 porad 98 rodzinom** o liczbie **265 osób**, tj.: prawnik - 55 porad (55 rodzin, w tym 113 osób w rodzinach), psycholog - 33 porady (27 rodzin, w tym 96 osób w rodzinach, specjalista profilaktyki uzależnień - 133 porady (16 rodzin, w tym 56 osób w rodzinach).

Zapewnienie dzieciom opieki w rodzinach zastępczych oraz w placówce opiekuńczo – wychowawczej jest zadaniem własnym powiatu. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk**.

Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonuje forma rodzinnej pieczy zastępczej w postaci rodzin zastępczych spokrewnionych i jeden rodzinny dom dziecka. Liczba rodzin zastępczych w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk monitoruje funkcjonowanie wszystkich rodzin zastępczych na terenie powiatu pułtuskiego. Zapewnia im pomoc finansową zgodnie z ustawą o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej, wsparcie specjalistów oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator pieczy zastępczej udziela pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej poprzez zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza tymczasowo zapewnia dziecku, pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, całodobową opiekę i wychowanie. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej, nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona. Wszystkie rodziny zastępcze są zobowiązane m.in. do traktowania dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, zapewnienia rozwoju uzdolnień i zainteresowań, zaspokojenia jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk w 2022 roku podejmowało działania w celu promocji rodzicielstwa zastępczego i naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej poprzez udostępnienie materiałów promocyjnych, ulotek, zamieszczanie na stronie PCPR ogłoszeń. Na terenie placówki prowadzono szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych, szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej prowadzone były według indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka.

Z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 30 maja 2022 r. odbyło się uroczyste spotkanie rodzin zastępczych z terenu powiatu pułtuskiego. Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego były okazją do rozmów, wymiany wzajemnych doświadczeń, dzielenia się troskami i radościami przy wspólnej zabawie i poczęstunku. Podczas spotkania zaznaczono ważną kwestię właściwego przygotowania tych dzieci do godnego życia, pokonywania trudności przy poszanowaniu kontaktów z bliskimi. Podkreślano znaczenie nieinstytucjonalnych form pieczy zastępczej w budowaniu bezpiecznej i domowej atmosfery w trudnym czasie dla dzieci doświadczonych przez los.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonuje 21 rodzin zastępczych i 1 rodzinny dom dziecka. W 2022 roku na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **275 127,82 zł** ze środków własnych gminy. W rodzinnej pieczy zastępczej pozostawało umieszczonych **44 dzieci** z terenu gminy Pułtusk. Z tego 20 dzieci pozostawało pod opieką 14 spokrewnionych rodzin, 7 dzieci pozostawało w 6 rodzinach niezawodowych, 5 dzieci pozostało w 1 rodzinie zawodowej, 1 dziecko pozostawało w Rodzinnym Domu Dziecka na terenie gminy Pułtusk. Natomiast 6 dzieci pozostawało w 4 rodzinach niezawodowych, 5 dzieci w 2 rodzinach zawodowych poza terenem gminy Pułtusk. W okresie sprawozdawczym postanowieniem Sądu Rejonowego w Pułtusku jedno dziecko powróciło pod opiekę rodzica biologicznego.

Na rzecz osób i rodzin w systemie pieczy zastępczej podejmowana była praca socjalna i poradnictwo, nakierowane na motywowanie i wzmacnianie zasobów rodziców, by samodzielnie przezwyciężali trudności i problemy, które były przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku regularnie dokonywali oceny szans powrotu dziecka pod opiekę rodziców naturalnych i zasadności pobytu w pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku podejmowało szereg działań na rzecz monitorowania sytuacji rodzin naturalnych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z celami zawartymi w Planie Pomocy Dziecku skoordynowanym z Planem Pracy z Rodziną m.in.: w formie spotkań i konsultacji zespołów złożonych z pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, w tym koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku oraz asystenta rodziny. Dodatkowo Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w 2022r. w ramach działań profilaktycznych oraz zaradczych prowadziło specjalistyczne poradnictwo, tj. pomoc psychologiczną (20 konsultacji), pedagogiczną (8 konsultacji), prawną (18 konsultacji) oraz poradnictwo rodzinne (2 konsultacji), szczególnie w ramach wzmocnienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin. W odniesieniu do rodzin zastępczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku zapewniało świadczenia obowiązkowe oraz umożliwiało skorzystania ze świadczeń fakultatywnych. Jednocześnie współpracowano w zakresie nawiązywania oraz utrzymania kontaktów dzieci w rodzinami naturalnymi na rzecz powrotu dzieci pod ich opiekę.

Działania profilaktyczne, interwencyjne i zaradcze podejmowała **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku** kierując wnioski do Sądu Rejonowego w Pułtusku o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczniczym - 20 wniosków. Podejmowała także rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnej terapii odwykowej – 28 osób oraz konsultacje w zakresie występowania problemu alkoholowego i narkotykowego dla 19 rodzin. W 2022r. dofinansowano w kwocie 22 879,13 zł działalność placówki wsparcia dziennego realizującej program opiekuńczo-wychowawczy dla dzieci z tych rodzin.

Ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Klub Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku uzyskał dofinansowanie na realizację działalności KISS w 2022r. w wysokości 7 996,44 zł w ramach zadania - Aktywizacja i integracja osób bezrobotnych z problemem alkoholowym

lub zagrożonych tym problemem. Program był skierowany do osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku w ramach konkursu ofert ogłoszonych w 2022 r. dofinansowano 5 programów profilaktycznych, m.in.: na organizację różnych form wypoczynku letniego dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym lub socjoterapeutycznym, wspieranie stowarzyszeń trzeźwościowych oraz przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom społecznym. Łączny koszt dofinansowania wyniósł 67 000,00 zł. W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii roku 2022 dofinansowano 14 programów profilaktycznych, realizację programów zajęć pozaszkolnych, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne; organizacją środowiskowych debat szkolnych, prowadzenie „Szkoły dla rodziców i wychowawców”, zajęć w ramach programu „Bezpieczna szkoła, bezpieczny uczeń”. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku zapewniła wsparcie i pomoc psychospołeczną i prawną rodzinom, w celu przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania, poprzez dyżury prawnika, psychologa i specjalisty profilaktyki uzależnień. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku w 2022r. brała udział w ogólnopolskich kampaniach: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Reaguj na przemoc”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Dopalacze - powiedz STOP”. Dodatkowo w sposób ciągły dystrybuowała materiały informacyjno – edukacyjne w formie ulotek, plakatów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pułtusku w ramach swojej działalności w roku 2022 podejmowała działania pomocowe dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Zintegrowane i spójne działania skierowane były na następujące cele:

- 1) wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny;
- 3) promowanie i organizowanie różnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną;
- 4) tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

W ramach wspierania rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych realizowane były następujące działania:

1. Diagnozowanie i monitorowanie skali potrzeb i problemów rodzin:
 - prowadzenie działalności diagnostycznej określającej poziom rozwoju dzieci, uczniów oraz pełnoletnich uczniów w różnych obszarach ich funkcjonowania oraz przyczyn ewentualnych problemów edukacyjnych i wychowawczych,
 - wydawanie opinii i orzeczeń zawierających wskazania dla nauczycieli i rodziców do pracy z dziećmi i młodzieżą z różnego typu problemami,
 - prowadzenie indywidualnych spotkań konsultacyjno-informacyjnych dla rodziców ukierunkowanych na usprawnianie ich kompetencji wychowawczych i pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów,
 - prelekcja „Co każdy rodzic powinien wiedzieć o rozwoju swojego dziecka?”,
 - spotkanie dla rodziców „Motywowanie dziecka do nauki-rola rodzica”,
 - konsultacje dla rodziców „W jaki sposób izolacja społeczna może wpływać na relacje międzyludzkie?”.

2. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji (np. uzależnienia, przemoc):

- prowadzenie spotkań konsultacyjnych dla rodziców, podczas których realizowane było wsparcie ukierunkowane na motywowanie do podejmowania działań w zakresie eliminowania destrukcyjnych postaw i zachowań,
- wyposażanie osób z różnego typu problemami (np.: uzależnienia, przemoc i inne) w dane teleadresowe, broszury, ulotki, informatory instytucji zajmujących się specjalistyczną terapią i profesjonalną obsługą prawną.

3. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez udział w projektach socjalnych, kampaniach społecznych, których celem jest wzmacnianie rodziny i jej roli w społeczeństwie.

4. Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego:

- realizacja zadań wynikających z porozumienia o współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w zakresie diagnozowania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych i monitorowania ich dalszego rozwoju oraz udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- zakup nowych narzędzi diagnostycznych z zakresu psychologii: Skala Inteligencji Stanford-Binet 5,
- zakup nowych narzędzi diagnostycznych z zakresu pedagogiki: Bateria metod diagnozy rozwoju psychomotorycznego dzieci pięcioletnich i sześciolletnich, Bateria metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych u dzieci w wieku 7-9 lat, 10-12 lat, 13-15 lat. Zakup zestawu sprawdzianów matematycznych IV-VIII klasa,
- zakup nowego narzędzia diagnostycznego z zakresu logopedii: Testu przetwarzania słuchowego,
- realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Z zajęć pedagogicznych, Treningu Umiejętności Społecznych, logopedycznych oraz terapii integracji sensorycznej w ramach realizacji Programu skorzystało 21 dzieci. Z konsultacji u lekarza psychiatry dziecięcego skorzystało 27 dzieci.

W ramach zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny podjęte zostały następujące działania:

1. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia:

- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, psychologiczno-pedagogiczno-logopedycznej oraz procesów integracji sensorycznej. W roku 2022r. wydanych zostało 183 orzeczenia oraz 556 opinii, w tym 35 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz 52 informacje z przeprowadzonych badań.

2. Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia:

- zajęcia dla uczniów z zakresu doradztwa zawodowego: „Autoocena predyspozycji i preferencji zawodowych w kontekście wyboru zawodu oraz dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej”, „Sieć szkolnictwa ponadpodstawowego i zewnętrzne uwarunkowania wyboru zawodu”, „Istotne czynniki wyboru szkoły ponadpodstawowej w kontekście planowania własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej”, „Oferta edukacyjna i zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych na rok 2022/2023”,
- zajęcia dla uczniów: „Aktywne metody spędzania czasu wolnego”.

Na rzecz promowania i organizowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną zostały zrealizowane niżej wymienione działania:

1. Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej na rzecz wspomagania rodzin oraz umocnienia ich więzi rodzinnych:

- organizacja obchodów Światowego Miesiąca Wiedzy na Temat Autyzmu kwiecień 2022r.,
- udział pracowników Poradni w XXV Dniu Patrona Pułtusza, prezentacja zakresu działalności placówki,
- udział w Mazowieckim Tygodniu Bezpieczeństwa 2022.

2. Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych, mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko poprzez:

- spotkanie dla rodziców „Jak rozpoznać depresję, jak sobie z nią radzić?”,
- spotkanie dla rodziców – motywowanie dziecka do nauki.

3. Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstania dysfunkcji:

- informacje skierowane do rodziców dzieci/uczniów umieszczone na stronie internetowej Poradni dotyczące: symptomów depresji, doradztwa zawodowego, wpływu niedowidzenia na funkcjonowanie dziecka/ucnia.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk w 2022 roku, w celu wspierania roli rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy Pułtusk podczas przeprowadzanych interwencji informowała rodziców o prawnych możliwościach załatwiania problemów, jak również miejscach świadczących kompleksową pomoc rodzinom. Dzielnicowi wspólnie z policjantami Zespołu Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii brali udział w posiedzeniach grup roboczych Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W ramach procedury „Niebieskie Karty”, dzielnicowi sprawowali nadzór nad rodzinami poprzez odwiedzanie ich i sprawdzanie sytuacji rodzinnej. Policjanci Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk na bieżąco prowadzili procedurę „Niebieskie Karty”. W 2022r. na terenie gminy Pułtusk Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk wszczęła 49 procedur „Niebieskie Karty”, które zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pułtusk. Na terenie miasta Pułtusk wypełniono 44 formularze, natomiast na terenach wiejskich 5. Wszelkie sygnały, jakie otrzymują policjanci Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk o dysfunkcjach rodziny pod względem sprawowania opieki nad dziećmi są przekazywane do Sądu Rejonowego w Pułtusk celem podjęcia bezzwłocznych działań zaradczych. Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk podejmowała również działania na rzecz promowania i organizowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną. W ramach powyższego zadania policjanci Zespołu Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii wspólnie z dzielnicowym danego rejonu przeprowadzali spotkania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, pedagogów i osób starszych. Spotkania odbywały się w formie prelekcji lub pogadań i dotyczyły takich zagadnień jak: odpowiedzialność karna dzieci i młodzieży, w szczególności przejawy demoralizacji i czyny karalne, przemoc rówieśnicza, uzależnienia, przemoc w rodzinie, handel ludźmi, cyberprzemoc. W 2022 roku przeprowadzono 260 spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą oraz 147 spotkań z pedagogami.

W celu rozpowszechnienia działań profilaktycznych Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk współpracowała z lokalnymi mediami, które publikowały treści profilaktyczne. Jednostka posiada również stronę internetową oraz profil Facebook, na którym publikowane są treści o charakterze edukacyjnym.

Ponadto Komenda Powiatowa Policji w Pułtuskach współpracowała z Miejskim i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Pułtuskach oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pułtuskach.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtuskach

W Sądzie Rejonowym w Pułtuskach III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich wszystkie podejmowane działania są nakierowane na wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Służą temu toczące się w Sądzie postępowania, wydane orzeczenia oraz postępowania wykonawcze. Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w ramach obowiązków służbowych w 2022r. na terenie gminy Pułtusk prowadzili szereg spraw - postępowań wykonawczych, w których sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi poprzez nadzór kuratora sądowego. W części przywołanych spraw, w różnym natężeniu występowały problemy przemocy w rodzinie oraz agresji, natomiast we wszystkich przypadkach rodzice małoletnich potrzebowali wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a nawet wzmożonej kontroli wypełniania tych obowiązków wobec dzieci. Rodzicom małoletnich były udzielane wskazówki co do zaspokajania potrzeb dzieci, zarówno tych bytowych, zdrowotnych, jak również mających podłoże psychologiczne. Kuratorzy sądowi w ramach wykonywanej pracy zawodowej współpracowali z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtuskach, szkołami, ośrodkami terapii, Policją i innymi instytucjami, które realizują zadania na rzecz pomocy rodzinie.

Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela w 2022 roku prowadziła szereg działań, na rzecz wspierania rodzin. Biblioteka posiada w swoich zbiorach książki o tematyce logopedycznej, psychologicznej oraz poradniki biblioterapeutyczne, wspomagające rodziców i ich dzieci w walce z dysfunkcjami. Księgozbiór był systematycznie wzbogacany o książki z dużą czcionką dla osób słabowidzących. W 2022 r. zakupiono 85 książek. Ogólnie biblioteka dysponowała zbiorem 251 egzemplarzy książek z taką czcionką. Zakupiono również 125 audiobooków (ogółem biblioteka posiada 565 woluminów) oraz nowe pozycje książkowe do pracy edukacyjno-czytelniczej z dziećmi i młodzieżą. Uzupełniana była także literatura specjalistyczna według zgłoszeń i potrzeb rodzin z problemami.

Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela wspierała rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez organizowanie zajęć edukacyjnych dla dzieci w czasie wolnym od zajęć szkolnych tj. ferie, wakacje. W dniach od 29 stycznia do 11 lutego 2022 roku w Pułtuskiej Bibliotece Publicznej im. Joachima Lelewela odbyły się zajęcia dla najmłodszych pt. „Komiksowe ferie w Bibliotece”. W warsztatach literacko-plastycznych uczestniczyło 25 dzieci w wieku 5-10 lat. Podczas ferii odbyły się również zajęcia „Pająk w sieci łapie dzieci”, podczas których zostały omówione zagrożenia, jakie czekają na najmłodszych podczas korzystania z Internetu.

W ramach Tygodnia Bibliotek - ogólnopolskiej akcji promowania czytelnictwa, bibliotek i bibliotekarzy, która 2022 r. przebiegała pod hasłem: „Biblioteka - świat w jednym miejscu” biblioteka przygotowała cykl zajęć dla dzieci i młodzieży m.in.:

- zajęcia edukacyjne „W krainie wierszy Juliana Tuwima” dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych;
- zajęcia edukacyjne „Mazurek Dąbrowskiego”, w których uczestniczyli uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych oraz wychowankowie SOSW w Pułtuskach;
- zajęcia edukacyjne „Jak ufilmować klasykę polskiej literatury?” dedykowane dla uczniów

klas VII – VII oraz uczniów szkół średnich.

Łącznie odbyło się 27 zajęć, w których uczestniczyło 522 osoby.

W II połowie 2022 roku prowadzono liczne zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Podczas wakacji, w bibliotece głównej, jak również w filiach, odbyły się zajęcia pt. „Animacje w Wakacje”. Dzieci uczestniczyły m. in. w zajęciach literackich „Karolcia- czyli historia pewnego koralika”, połączonych z warsztatami tworzenia biżuterii, warsztatach konstruktorskich „Zbudowane z klocków” czy warsztatach artystycznych „Biblioteczne Bajki” tworząc biblioteczny teatrzyk dla dzieci. Łącznie odbyło się 27 spotkań wakacyjnych z dziećmi, w których uczestniczyło 74 osoby.

Pułtуска Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela promowała i organizowała różnorodne formy integracji rodziny ze społecznością lokalną. W ramach akcji „Noc bibliotek” pod hasłem: „To się musi powieść...” przygotowała bogatą ofertę kulturalną dla osób w różnym wieku, jak i całych rodzin. W piątkowy wieczór 30 września 2022 roku zorganizowano spektakle dla najmłodszych wraz z ich rodzicami pt. „Kto w bibliotece gości i kradnie mądrości?” z udziałem aktorów z teatru Edukacji i Profilaktyki Maska z Krakowa. W ofercie Nocy Bibliotek dostępna była również adaptacja filmowa "Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai. Pierwsza tajemnica", którą dzieci wraz z rodzicami mogli obejrzyć w sobotni wieczór w Czytelni Biblioteki. Biblioteka była dodatkowo czynna w godzinach od 17⁰⁰ do 19⁰⁰, zaś odwiedzający mogli wziąć udział w akcji „Uwolnij książkę”. W wydarzeniu udział wzięło około 100 osób.

Z okazji Dnia Pluszowego Misia zorganizowano kolejny spektakl teatralny dla najmłodszych czytelników i ich opiekunów. Aktorzy z Teatru Edukacji i Profilaktyki Maska z Krakowa przedstawili spektakl pt. „Misio Tulisio” czyli bajkową opowieść o tym, jak ważna w naszym życiu jest przyjaźń i szacunek do drugiego człowieka. W wydarzeniu udział wzięło 100 osób.

Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku w ramach wspierających rodzinę organizowało i współorganizowało szereg imprez kulturalnych i rekreacyjnych zapewniających rodzinom i dzieciom możliwość spędzenia czasu wolnego.

W ramach przedsięwzięć kulturalnych w celu integracji rodzin Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku w 2022 roku zorganizowało imprezy kulturalne m.in.:

- 1) Otwarcie wystawy „Pułtusk w latach 80. XX wieku. Stan wojenny” w Galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki. Wystawa połączona z zajęciami artystyczno-edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży ze szkół Gminy Pułtusk.
- 2) VIII cykl pokazów filmowych „Komedia wieczorową porą” : „Poszukiwany, poszukiwana”, „Nie ma róży bez ognia”, „Brunet wieczorową porą”, „Co mi zrobisz jak mnie złapiesz”, „Miś”, „Wyjście awaryjne”, „Poranek Kojota”, „Vabank”, „Seksmisja”, „Kingsajz”, „Kiler”, „Pieniądze to nie wszystko”.
- 3) Koncert Karnawałowy w wykonaniu muzyków z Pułtуска i Makowa Mazowieckiego.
- 4) Koncert grounge zespołu „Sour Boys”.
- 5) Ferie zimowe w MCKiS – zajęcia artystyczne, seanse filmowe.
- 6) Wystawa biograficzna w Galerii MCKiS pt.: „Gustaw Klimt-prekursor modernizmu” połączona z zajęciami artystyczno-edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży ze szkół Gminy Pułtusk.
- 7) Współorganizacja Koncertu „Pułtusk dla Ukrainy” w Sali Maneż w Domu Polonii .
- 8) Koncert wiosenny.
- 9) Eliminacje w formie online, do ogólnopolskiego konkursu recytatorskiego „45. Warszawska Syrenka”.
- 10) „XXIII Spotkania ze Sztuką Wielkanocną” – warsztaty artystyczne.

- 11) Wieczorek Jazzowy.
- 12) Obchody 231 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Koncert „Muzyczni Jubilaci 2022”.
- 13) IX Noc Muzeów z Małym Muzeum Kina. Wystawa oraz seanse filmowe.
- 14) Bezpłatny pokaz filmowy z dubbingiem ukraińskim „Nasze magiczne Encando”.
- 15) Dzień Dziecka w kinie -warsztaty artystyczne i seanse dla dzieci i młodzieży.
- 16) Wystawa w Galerii MCKiS pt: „Teraz Pułtusk – Artystyczne pasje pułtuszczań”.
- 17) Etiuda teatralna „Brzydkie kaczątko”.
- 18) „Wianki 2022- Pułtуска Noc Świętojańska” - koncert, widowisko z okazji otwarcia fontanny miejskiej.
- 19) Oferta wakacyjna – zajęcia dla dzieci i młodzieży – warsztaty artystyczne.
- 20) Bezpłatne rejsy po Narwi.
- 21) Dożynki Gminy Pułtusk – koncert.
- 22) Wystawa fotografii Romana Nadaja „Mój Beksiński”.
- 23) Dni Patrona Pułtuska.
- 24) Spektakl „A miał być cud” Haliny Rowickiej.
- 25) Wystawa biograficzna pt.: „Skarby Słowacji” w Galerii MCKiS, połączona z zajęciami artystyczno-edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży z Gminy Pułtusk.
- 26) VIII Pułtuskie Teatry Amatorskie – Konkurs „PTA-K”, Spektakle teatralne: „Mąż i żona” Aleksandra Fredry w wykonaniu „Teatru nie z tej kulisy” z Warszawy w reżyserii Piotra Wawera, „Konkurs talentów młodych duchem” Joanny Szatkowskiej w wykonaniu grupy teatralnej „TAJAGA” z Pułtuska w reżyserii Joanny Szatkowskiej, „STAR-CY” Macieja Dmochowskiego w wykonaniu grupy teatralnej „Między Nami” z Serocka w reżyserii Michała Beli, „Dwa teatry” Jerzego Szaniawskiego w wykonaniu „Teatru pod Dębem” z Pułtuska w reżyserii Adama Gadomskiego, „8 kobiet” Roberta Thomasa w wykonaniu grupy teatralnej „HURRARAM” z Nowego Dworu Mazowieckiego w reżyserii Marcina Turka.
- 27) XI Muzyczne zaduszki – koncert.
- 28) Wystawa „Rozmówki polsko-węgierskie. Wystawa plakatu Krzysztofa Duckiego” w Galerii MCKiS, połączona z zajęciami artystyczno-edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży ze szkół Gminy Pułtusk.
- 29) Współorganizacja koncertu „Łukasz Zientarski u progu”.
- 30) Mikołajki w kinie MCKiS.
- 31) Konkurs recytatorski pt.: Opowiem Ci bajkę wierszem lub prozą”.
- 32) Jasełka „Teleturniej” i „Zaginione prezenty”.
- 33) Spotkanie Wigilijne dla mieszkańców Gminy Pułtusk i powiatu pułtuskiego – koncert kolędowy.

W 2022 roku dorośli, młodzież i dzieci mogli rozwijać swoje pasje podczas stałych zajęć artystycznych organizowanych przez **Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku**: „Plastyka dla Smyka” (5-7 lat), „Rozmaitości plastyczne” (8-12 lat), „Zajęcia z rysunku i komiksu” (od 14 lat), „Teatr dziecięcy”(7-12 lat), „Teatr młodzieżowy”(od 13 lat), „Gitara-zajęcia indywidualne”(od 8 lub 9 lat), „Gitara-akustyczna”(9- 13 lat), „Perkusja-zajęcia indywidualne” (od 9 lat), „Pianino – zajęcia indywidualne” (od 6 lat), „Zajęcia wokalne indywidualne” (od 8 lat) oraz „Artystyczny Zespół Estradowy”. Udział w zajęciach był odpłatny, Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku posiada regulamin opłat za zajęcia z systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Regulamin był dostępny na stronie internetowej www.mckis.pultusk.pl oraz w sekretariacie placówki. Uczestnikom zajęć przysługiwały następujące zniżki: 5% dla rodzeństwa, 5% dla uczestników co najmniej dwóch zajęć oraz 50% dla posiadaczy Karty Rodzina 3+.

Dużą popularnością wśród mieszkańców Pułtuska cieszyła się działalność kinowa. Wychodząc naprzeciw lokalnej społeczności Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku utrzymywał cenę biletów na możliwie najniższym poziomie, wprowadzając bilety: normalny, ulgowy, grupowy, oraz karta „Rodzina 3+”.

Wielu mieszkańców Pułtuska w wieku od 3 do 60+ lat miało możliwość korzystania z bogatej oferty programowej oraz atrakcyjnego systemu zniżek dotyczącego oferty placówki. W ten sposób instytucja wspierała działania profilaktyczne i zaradcze na rzecz rodzin z terenu gminy Pułtusk.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku w 2022 roku był organizatorem, współorganizatorem szeregu imprez sportowo - rekreacyjnych na rzecz społeczności naszego miasta. Wszystkie zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych trenerów i instruktorów w poszczególnych grupach szkoleniowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, których celem jest poprawa sprawności fizycznej, promocja zdrowego stylu życia oraz przygotowanie do udziału w rozgrywkach i turniejach, a także wsparcie prawidłowego procesu wychowawczego poprzez sport.

Główny cel i zadanie to zachęcanie mieszkańców Pułtuska do aktywnego spędzania wolnego czasu, rywalizacji i współzawodnictwa, promocji zdrowego stylu życia oraz integracji społeczeństwa poprzez zdrową rywalizację sportową. Cel został osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) poprawę kondycji oraz ogólnej sprawności fizycznej;
- 2) doskonalenie techniki i taktyki w poszczególnych dyscyplinach sportowych;
- 3) przygotowanie zawodników i zawodniczek do udziału w rozgrywkach i turniejach;
- 4) utrwalanie właściwych postaw młodych uczestników wobec środków psychoaktywnych i innych substancji uzależniających, w tym dopalaczy;
- 5) stworzenie warunków sprzyjających nawiązaniu kontaktów w grupach rówieśniczych;
- 6) integrację środowisk dziecięco – młodzieżowych;
- 7) promowanie pozytywnych zachowań w sporcie w ramach idei fair-play.

Do zakładanych rezultatów realizacji zadań należało: osiągnięcie jak najlepszych wyników sportowych w konfrontacji z drużynami z innych klubów, zajęcie czołowych miejsc w swojej klasie rozgrywkowej i turniejach, podniesienie sprawności fizycznej ogólnej i specjalnej, zredukowanie poziomu agresji patologii wśród młodych ludzi poprzez stworzenie możliwości udziału dzieci, młodzieży i dorosłych w zajęciach sportowych. Treningi, rozmowy i pogadanki z trenerami, którzy pełnią rolę wychowawców, wspólne wyjazdy na mecze ligowe oraz turnieje, rywalizacja w rozgrywkach ligowych rozwiną umiejętności, które pomogą wyeliminować próby sięgania po używki. Ponadto miały za zadanie podniesienie umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami, rozwijanie umiejętności przewidywania konsekwencji, poprawę komunikacji interpersonalnej, wzmocnienie poczucia własnej wartości. Wszystkie powyższe działania miały za zadanie integrowanie rodzin ze społecznością lokalną oraz wspieranie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Ponadto Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku przy współpracy z miejscowymi szkołami tworzył warunki do wykonywania tych zadań poprzez udostępnianie i przygotowanie boisk oraz obiektów sportowych (hale sportowe, szatnie, zaplecze sanitarne), niezbędnych do prowadzenia treningów i zawodów wszystkich grup szkoleniowych. W okresie wakacyjnym Ośrodek organizował i przygotowywał dla mieszkańców plażę miejską wraz z zabezpieczeniem ratowniczym oraz infrastrukturą, organizował turnieje w plażowej piłce siatkowej oraz plażowej piłce nożnej, dokonywał zakupów niezbędnego sprzętu sportowego

oraz rekreacyjnego.

Zespół Przychodni Specjalistycznych AI – MED S.C. w Pułtusku w strukturach którego funkcjonują: **Poradnia Zdrowia Psychicznego i Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnia Leczenia Uzależnień** w ramach swojej działalności w 2022r. na rzecz wspierania rodzin w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania podejmował następujące działania, które zostały zrealizowane w ramach zakontraktowanych z NFZ dla osób powyżej 18 roku życia:

- 1) organizowano wizyty lekarskie, konsultacje/wizyty psychologiczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2674 osób);
- 2) udzielał porad terapeutycznych, prowadził sesje grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 3) omawiano zagadnienia dotyczące usprawniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodzin z pacjentami korzystającymi z poszczególnych usług.

W 2022r. liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia wyniosła 305 osób, natomiast liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnień wyniosła 134 osoby. Łączna liczba wizyt zrealizowanych w 2022r. wyniosła 9455.

Szpital Powiatowy Gajda-Med Sp. z o.o. w Pułtusku w ramach działań podjętych na rzecz wspierania rodziny i osób doświadczających przemocy w 2022r. wykonywał rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu tego zjawiska, przeprowadzał rozmowy umożliwiające rozpoznanie form przemocy, częstotliwości występowania, wystawiał poszkodowanym zaświadczenia lekarskie o stwierdzonych obrażeniach, informował osoby doznające przemocy o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji, powiadamiał organy ścigania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejranych oparzeń, informował pacjentów, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięci przemocą w rodzinie o możliwości uzyskania wsparcia i pomocy od instytucji do tego powołanych, brał udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych powołanych osób z personelu. W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku podejmowano wspólne działania dotyczące ubezpieczenia pacjentów ze środków publicznych. Ponadto pielęgniarki szkolne dokumentowały wszelkie oznaki przemocy w kartach zdrowia dziecka, jak też przekazywały dostrzeżone podejrzenia innym pracownikom szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor).

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Psycho - MED Centrum Diagnostyczno Psychologiczne w Pułtusku w 2022 roku w zakresie wspierania rodziny podejmował działania polegające na prowadzeniu psychoterapii systemowej rodzin i psychoterapii małżeńskiej. W ramach wspierania rodzin w Psycho - Med odbyło się 8 konsultacji psychologicznych wspierających rodziców podczas rozvodu. Ponadto placówka przeprowadzała warsztaty dla rodziców i dzieci z zakresu komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami we wzajemnych relacjach.

Żłobek Miejski w Pułtusku jako placówka opieki nad dziećmi do lat 3 w 2022r. wspierał rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez organizowanie zebrań oraz indywidualnych spotkań z Dyrektorem Żłobka oraz opiekunkami. Podczas adaptacji w żłobku zarówno dzieci jak i rodzice mogli liczyć na wsparcie i cenne porady opiekunów, wypracowane przez wiele lat funkcjonowania placówki. Aby udoskonalić metodę komunikacji

z rodzicami wdrożono aplikację, dzięki której rodzice mogli kontaktować się z placówką bez ograniczeń czasowych. Aplikacja umożliwiła w szybki sposób przekazywanie rodzicom informacji o stanie zdrowia dziecka, ogłoszeniach, jadłospisie. Udzielano pomocy w rozwiązywaniu problemów niezwiązanych z funkcjonowaniem dziecka w placówce. W przypadkach, gdy rodzice wykazywali trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych byli kierowani do odpowiednich specjalistów by móc przywrócić zdolność rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka w Żłobku odbywało się poprzez sprawowanie opieki przez wykwalifikowaną kadrę opiekuńczą, która zapewniała wychowankom bezpieczeństwo, szacunek, troskę i życzliwość oraz wspierała rodziców w funkcji opiekuńczo-wychowawczej dziecka. W placówce w sposób szczególny dbano o prawidłowy rozwój i żywienie dzieci.

W placówce organizowano różnorodne formy integracji z rodzicami. Były to spotkania takie jak: rodzinny piknik z okazji Dnia Dziecka, Dni Patrona Miasta Pułtusk, kalendarz adwentowy, który polegał na codziennym wykonywaniu zadań rodziców z dzieckiem, aby wspólnie przygotować się do nadchodzących świąt Bożego Narodzenia, uroczyste otwarcie ulicy Rafała Krajewskiego. Podczas wszystkich tych spotkań rodzice i dzieci chętnie angażowali się w organizację i przygotowania. Była to okazja do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi, personelem żłobka oraz lokalną społecznością.

Przedszkole Miejskie nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2022r. na rzecz wspierania rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych organizowało różne formy pedagogizacji rodziców poprzez: spotkania z rodzicami dotyczące tematyki rozwoju dziecka, spotkania adaptacyjne, zachęcanie do udziału w warsztatach tematycznych ukierunkowanych na kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich, wdrażano ogólnopolską akcję „Cała Polska Czyta Dzieciom”, konsultacje indywidualne ze specjalistami, prelekcje psychologa, konsultacje.

Ponadto wspierano rodziców dzieci ukraińskich poprzez rozmowy indywidualne. Udzielano pomocy dzieciom w kontaktach i komunikacji w przedszkolu – zajęcia grupowe z logopedą, rozwijające kompetencje językowe.

Placówka zabezpieczała podstawowe potrzeby bytowe dzieci i rodzin poprzez współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku, współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, współpracę z kuratorem sądowym, przez udzielenie wsparcia finansowego w zakupie paczek świątecznych, biletów na teatryki i innych imprez okolicznościowych.

Równorzędnie z tymi działaniami promowano różnorodne formy integracji rodziny ze społecznością lokalną poprzez angażowanie rodziców (w tym rodziców dzieci z Ukrainy) do realizacji zadań przedszkola, zachęcano rodziców (w tym rodziców z Ukrainy) do aktywnego uczestnictwa w procesie dydaktyczno – wychowawczym, wdrażano do współpracy z instytucjami i organizacjami środowiska lokalnego (włączanie rodziców w akcje charytatywne organizowane przez placówkę).

W ramach tworzenia warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny udzielano pomocy rodzinie i prowadzono konsultacje wychowawcze dla rodziców, udzielano pomocy w dotarciu do instytucji i podmiotów wspierających rodziny dysfunkcyjne, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz dotknięte problemem uzależnienia od alkoholu.

Placówka dostrzega potrzebę rozpowszechniania oraz udostępniania literatury, czasopism, ulotek oraz plakatów o tematyce przemocy domowej, edukacji dzieci i rodziców

w przedszkolach działających na terenie gminy Pułtusk, podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Przedszkole Miejskie nr 5 w Pułtusku w 2022r. na rzecz wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych podejmowało działania profilaktyczne:

1. Pomoc w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego i terapeutycznego.
2. Rozszerzanie wiedzy i świadomości rodziców na temat wychowania dzieci (Akademia Rodzica) – cykl spotkań i szkoleń oraz systematyczne dostarczanie ciekawostek w mediach społecznościowych – dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich.
3. Angażowanie rodzin do udziału w projektach edukacyjnych. Zachęcanie rodziców do wspólnego spędzania czasu.

W ramach zabezpieczania potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

1. Objęcie dożywianiem dzieci wymagających wsparcia finansowego na terenie placówki.
2. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pułtusku.
3. Współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku.

Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną odbywało się przez wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności lokalnej poprzez udział w akcjach charytatywnych.

Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny odbywało się przez:

1. Zapewnienie miejsc w przedszkolu dzieciom, które będą chciały korzystać z edukacji przedszkolnej.
2. Zawiadomienie o dzieciach przyjętych i nieprzyjętych organ prowadzący.
3. Kontrolowanie spełnienia obowiązku wychowania przedszkolnego.
4. Zapewnianie miejsc w grupach przedszkolnych dzieciom z Ukrainy.
5. Zapewnianie dzieciom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
6. Współpracę w zakresie inwestycji mających na celu rozbudowę oraz remont placówki w celu zapewnienia lepszych warunków i większej ilości wolnych miejsc.

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Przemiarowie w 2022r. podejmował niżej wymienione działania na rzecz wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

- 1) prowadzono diagnozę sytuacji rodzinnej i opiekuńczej uczniów, określano poziom funkcjonowania uczniów w rodzinie;
- 2) prowadzono indywidualne spotkania wspierające z rodzicami i uczniami w chwili zauważonych problemów rodzinnych, koleżeńskich, emocjonalnych;
- 3) kierowano uczniów na badania do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w celu rozwiązywania dostrzeżonych trudności psychoedukacyjnych uczniów;
- 4) podnoszono umiejętności opiekuńczo – wychowawcze rodziców motywując ich do podejmowania wysiłku na rzecz zmian w obrębie własnych umiejętności rodzicielskich, służono wsparciem i rozmową;
- 5) wskazywano sposoby na konstruktywne rozwiązywanie problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) uczniowie uczestniczyli w konkursach profilaktycznych organizowanych na terenie gminy Pułtusk;

7) pedagog, psycholog i wychowawcy prowadzili zajęcia psychoedukacyjne w ramach szkolnego Programu wychowawczo- profilaktycznego;

8) udzielano informacji uczniom i rodzicom na temat adresów instytucji pomocowych, poradni. W ramach zabezpieczania podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

1) pozostawano w stałym kontakcie z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk oraz asystentem rodziny;

2) pozostawano w stałej gotowości do zapewnienia wsparcia w rozwiązywaniu różnego typu problemów dzieci, młodzieży i dorosłych;

3) udzielano wsparcia dzieciom poprzez ich aktywny udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

4) upowszechniano wśród rodziców informacje w zakresie możliwości uzyskania przez nich pomocy socjalnej i psychologicznej;

5) angażowano instytucje zewnętrzne do pomocy rodzinom;

6) pracownicy szkoły zaangażowali się w akcję „Szlachetna Paczka”, w ramach której zorganizowano paczkę z artykułami spożywczo- przemysłowymi i odzieżowymi dla jednej z rodzin społeczności szkolnej.

W zakresie promowania i organizowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną:

1) organizowano akcje charytatywne wspólnie z rodzicami, uczniami i nauczycielami;

2) organizowano spotkania okolicznościowe (np. Dzień Dziecka i Sportu, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny, jasełka szkolne) i występy dla rodzin uczniów Zespołu mające na celu pogłębienie więzi między uczestnikami;

3) prowadzono konsultacje z rodzicami i uczniami mające na celu poprawę relacji między nimi;

4) prowadzono zajęcia integracyjne dla uczniów.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Klaudyny Potockiej w Pułtusku w 2022r. na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych podjęła następujące przedsięwzięcia:

1) prowadzono analizę sytuacji rodziny i środowiska oraz przyczyn występującego kryzysu w rodzinie;

2) wzmacniano rolę i funkcje rodziny poprzez Projekt „Szkoła dla Rodziców i Opiekunów”, szkolenia z edukatorami zewnętrznymi i przedstawicielami Fundacji, programy profilaktyczne „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne Możliwości”, „Wczesna Interwencja profilaktyczna” itp.;

3) organizowano zebrania z rodzicami służące rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, szkolenia dla rodziców oraz konsultacje indywidualne lub rodzinne;

4) podnoszono świadomość w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

5) udzielano pomocy w rozwiązywaniu konfliktów i integrowaniu rodziny;

6) przeciwdziałano marginalizacji i degradacji społecznej rodziny z dysfunkcjami;

7) współpracowano z instytucjami pomocowymi działającymi na terenie Pułtuska.

Placówka zapewniała także podstawowe potrzeby bytowe dzieci i rodzin poprzez następujące działania:

1) zapewniano wszystkim uczniom proces edukacyjny, dostosowany do indywidualnych możliwości i potrzeb dziecka;

2) zapewniano wyposażenie w podręczniki i ćwiczenia szkolne;

3) prowadzono systematyczną ocenę sytuacji rodzinnej uczniów;

4) udzielano wsparcia w postaci pomocy materialnej i finansowej uczniów z rodzin ubogich oraz dysfunkcyjnych;

5) zorganizowano szeroką ofertę zajęć specjalistycznych, wspierających i rozwijających

w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Na rzecz promowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną placówka zachęcała i angażowała rodziców w różnego rodzaju przedsięwzięcia poprzez organizację pikników rodzinnych, wycieczek szkolnych dla całej rodziny, organizację uroczystości szkolnych – wewnątrzszkolnych oraz dla społeczności lokalnej, jak też szkoleń, prelekcji i konferencji.

Szkoła dążyła również do tworzenia warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny poprzez informowanie rodziców o możliwościach uzyskania pomocy ze strony różnych instytucji pomocowych i umożliwienie im udziału w ogólnopolskich kampaniach dla rodziców i opiekunów.

Zespół Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2022r. podejmował działania profilaktyczne, zaradcze na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych polegające na:

- 1) organizacji IX Gminnej Gali Profilaktyki Lokalnej pod hasłem: „Żyj marzeniami”;
- 2) udziale młodzieży i rodziców w programie profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów;
- 3) realizacji innowacji pedagogicznej : „Żyję w przyjaźni z sobą i innymi”;
- 4) utrzymaniu ścisłego kontaktu z asystentem rodzin, kuratorami społecznymi i zawodowymi Sądu Rejonowego w Pułtusku;
- 5) sprawowaniu opieki nad uczniami w rodzinach zastępczych i mającymi nadzór kuratora, dziećmi z dysfunkcjami rozwojowymi oraz różnymi deficytami, pomoc w rozwiązywaniu ich problemów;
- 6) pracy w ramach stowarzyszenia „Dzieci Dzieciom”, działającego w naszej szkole;
- 7) udzielaniu porad, konsultacji oraz wsparcia rodzicom we wszystkich sytuacjach, gdy się o to zwracali, szczególnie w sytuacjach problemowych, wymagających interwencji pedagoga bądź innej specjalistycznej - przy współpracy dyrekcji i wychowawców. Problemy zgłaszane przez rodziców dotyczyły trudności wychowawczych, zaburzonych relacji dzieci-rodzice, niskiej motywacji uczniów do nauki;
- 8) udzielaniu pomocy uczniom, najczęściej w formie tzw. interwencji ukierunkowanej na udzielenie wsparcia. Dotyczyły one konfliktów rówieśniczych, trudności adaptacyjnych w grupie rówieśniczej, przemocy, problemów w środowisku domowym;
- 9) udzielaniu wsparcia indywidualnego uczniom i opiekunom przez pedagoga w zakresie rozwoju psychofizycznego dziecka;
- 10) wspieraniu uczniów w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 11) umożliwianiu uczniom uzdolnionym udziału w zajęciach rozwijających, kołach przedmiotowych, konkursach, projektach;
- 12) udziale w kampanii profilaktycznej „Nie Pal Przy Mnie, Proszę”.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusku na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych prowadziła następujące działania:

- 1) organizowanie opieki świetlicowej;
- 2) propagowanie bezpiecznych i właściwych zachowań podczas zajęć szkolnych i poza szkołą;
- 3) próbną ewakuacją Szkoły;
- 4) realizacja programu „Bezpieczna droga do szkoły” – spotkania z policjantami;
- 5) „Bezpieczni na drodze” – zdobywanie karty rowerowej przez uczniów klas IV;
- 6) prowadzenie szkolnej stołówki i dożywianie dzieci, z dofinansowaniem ze środków

gminnych, działania prozdrowotne;

7) pomoc socjalna w formie realizacji rządowych programów: „Wyprawka 300 plus”, bezpłatne podręczniki, pomoc rzeczowa i finansowa poprzez organizowanie akcji charytatywnych w formie zbiórek publicznych w szkole i na fb: zbiórka żywności pod egidą Banków Żywności – Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Trójeczka”;

8) krzewienie idei wolontariatu - szkolny wolontariat, Samorząd Uczniowski i społeczność szkolna;

9) promocja zdrowego żywienia, akcje: „Mleko w szkole” i „Owoce w szkole”;

10) spotkania z dietetykiem;

11) organizowanie dowożenia dzieci wiejskich oraz dzieci niepełnosprawnych;

12) zatrudnianie pracownika na przejściu dla pieszych, kontrola wejść do placówki;

13) organizację opieki medycznej – gabinet profilaktyczny z dyżurami pielęgniarki, sprawdzanie czystości głów, pogadanki pielęgniarki w klasach, bilanse zdrowia, poradnictwo;

14) opieka stomatologiczna – fluoryzacja i poradnictwo;

15) realizacja projektu gminnego „Umiem pływać”;

16) pogadanki i konsultacje wychowawców, pedagoga, psychologa, dyrekcji związane z bezpieczeństwem ucznia – rozwiązywanie problemów bieżących;

17) współpraca z instytucjami powołanymi w celu wspierania rodziny w pełnieniu jej funkcji: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną w Pułtusk, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusk, Sądem Rejonowym w Pułtusk i zespołem kuratorskim, Komendą Powiatową Policji w Pułtusk, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Zdrowia Psychicznego;

18) prowadzenie oddziałów integracyjnych;

19) prowadzenie zajęć rewalidacyjnych dla dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego;

20) zatrudnianie nauczycieli wspomagających do pracy w oddziałach z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych;

21) realizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej (zajęcia wspierające, kompensujące, wyrównawcze, rozwijające, korygujące);

22) realizacja zajęć opiekuńczych w dni wolne od nauki szkolnej;

23) rodzicielska profilaktyka podczas zebrań, dni otwartych oraz indywidualnych konsultacji z wychowawcami, pedagogiem szkolnym, nauczycielami uczącymi i dyrekcją;

24) konsultacje, zajęcia terapeutyczne z psychologiem szkolnym, pedagogiem szkolnym, logopedami, nauczycielami - specjalistami;

25) realizacja zajęć dodatkowych, rozwijających umiejętności kluczowe oraz stanowiących pomoc i wsparcie: psychoedukacja rodziców, kształcenie kompetencji emocjonalno – społecznych uczniów, sensoplastyka, bajkoterapia, działania proekologiczne, edukacja patriotyczna, udział poczty sztandarowego w uroczystościach miejskich, spacer po Pułtusk – śladami historii, działania prozdrowotne i sportowe, udział w mistrzostwach powiatowych, gminnych i miejskich;

26) promowanie i organizowanie form integracji rodziny ze środowiskiem lokalnym: udział uczniów w konkursach gminnych na najpiękniejszą kartkę bożonarodzeniową, „Szkolne kolędowanie online”, Marszu Życia i Rodziny, Orszaku Trzech Króli;

27) realizacja działań wychowawczych i profilaktycznych, wynikających z programów szkoły, tj. realizację tematów wychowawczych podczas lekcji, imprez szkolnych i wycieczek oraz udział w imprezach pozaszkolnych ze środków gminnych;

28) administrowanie internetowej strony szkoły i portalu społecznościowego Facebook,

tworzenie warunków i prowadzenie zdalnej nauki, wspieranie doradztwem technicznym w zdalnym nauczaniu.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 z Klasami Sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku w 2022 r. na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania wykonała następujące działania:

- 1) prowadzenie dla uczniów zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej: dydaktyczno-wyrównawczych, logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, Treningu Umiejętności Społecznych.
- 2) diagnozowanie problemów, definiowanie możliwości wsparcia, wspólne wypracowywanie rozwiązań i monitorowanie sytuacji uczniów;
- 3) konsultacje i porady dla uczniów i rodziców;
- 4) zamieszczanie informacji i materiałów edukacyjnych na stronie Internetowej szkoły;
- 5) wspieranie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 6) utrzymywanie ścisłego kontaktu z asystentami rodzin, kuratorami społecznymi i zawodowymi i innymi instytucjami wspierającymi pracę szkoły;
- 7) udzielanie wsparcia indywidualnego przez pedagoga i psychologa w zakresie rozwoju psychofizycznego dziecka;
- 8) spektakl „Wspomnienia narkomanki”;
- 9) spektakl edukacyjno-profilaktyczny dla klas IV-VIII „Szczęście za rogatek”;
- 10) spektakl edukacyjno-profilaktyczny dla klas 0-III – „Właśnie leci Show dla dzieci”;
- 11) program „Domowi detektywi” i „Fantastyczne możliwości”;
- 12) program edukacyjny „#Żyj Dobrze” ;
- 13) program „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie w 2022r. prowadziła działania profilaktyczne mające na celu wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:

- 1) monitorowanie z pedagogiem szkolnym i wychowawcami klas absencji i realizowania obowiązku szkolnego dzieci;
- 2) budowanie kompetencji i postaw wychowawczych poprzez indywidualne konsultacje wychowawcze z pedagogiem szkolnym oraz udzielanie wsparcia dla rodziców mających trudności wychowawcze z dziećmi;
- 3) współpracę z instytucjami wspierającymi rodzinę takimi jak: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy w Pułtusku, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły i przedszkola, służba zdrowia;
- 4) promowanie wartości rodziny oraz prawidłowego wzorca postaw rodzicielskich i relacji w rodzinie poprzez organizowanie uroczystości szkolnych z okazji Dnia Matki i Ojca, Dnia Babci i Dziadka, lekcji z wychowania do życia w rodzinie;
- 5) prowadzenie diagnozy sytuacji rodzinnej i opiekuńczej uczniów;
- 6) prowadzenie indywidualnych spotkań wspierających z rodzicami i uczniami w chwili dostrzeżenia problemów rodzinnych, koleżeńskich, emocjonalnych;
- 7) kierowanie na badania do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w celu rozwiązywania trudności psychoedukacyjnych uczniów;
- 8) podnoszenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców motywując ich do podejmowania wysiłku na rzecz zmian w obrębie własnych umiejętności rodzicielskich;

- 9) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w ramach szkolnego programu Wychowawczo – Profilaktycznego przez pedagoga szkolnego;
- 10) udostępnianie adresów, numerów telefonów instytucji pomocowych świadczących wsparcie wykwalifikowanych specjalistów;
- 11) przekazywanie rodzicom informacji dotyczących ciekawych webinarów, literatury, filmów edukacyjnych.

Placówka zabezpieczała także podstawowe potrzeby bytowe dziecka i rodziny poprzez:

- 1) udzielanie pomocy materialnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
- 2) stały kontakt z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk oraz z asystentem rodziny;
- 3) pozostawanie w stałej gotowości do zapewnienia wsparcia w rozwiązywaniu różnego typu problemów dzieci i dorosłych;
- 4) upowszechnianie wśród rodziców informacji w zakresie możliwości uzyskania przez nich pomocy socjalnej i psychologicznej;
- 5) angażowanie instytucji zewnętrznych do pomocy rodzinom.

Na rzecz promowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną, placówka podjęła następujące działania:

- 1) organizowanie akcji charytatywnych wspólnie z rodzicami, uczniami, nauczycielami;
- 2) prowadzenie konsultacji z rodzicami i uczniami mających na celu poprawę relacji między nimi;
- 3) prowadzenie zajęć integracyjnych dla uczniów;
- 4) organizowanie spotkań okolicznościowych i występów np. Dzień Babci i Dziadka mających na celu pogłębienie więzi między uczestnikami;
- 5) wystawienie przedstawienia profilaktycznego „Królowna Śnieżka – bajka inaczej” dla społeczności lokalnej.

Placówka podejmowała także działania mające na celu tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny polegające na:

- 1) umożliwianiu uczniom uczestnictwa w konkursach profilaktycznych organizowanych na terenie gminy Pułtusk, w „Lokalnej Burzy Mózgów – wyciągnij rękę gdy potrzeba pomocy”, Gminnej Gali Profilaktyki;
- 2) udzielaniu rodzicom informacji nt. zadań realizowanych przez gminę, w których mogą brać udział.

Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusk w 2022r. w zakresie działań profilaktycznych, zaradczych i interwencyjnych podjęło następujące działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

- 1) psychoedukacja rodziców - zorganizowanie zebrania rodziców na temat Relacje rodzic-dziecko – we współpracy z Fundacją ART-Heart;
- 2) zajęcia warsztatowe z uczniami klas I-II prowadzone przez Fundację ART-Heart-poruszające problem relacji w rodzinie;
- 3) rozmowy indywidualne z rodzicami uczniów w związku z trudnościami wychowawczymi;
- 4) psychoedukacja rodziców i dzieci poprzez informowanie o dostępnych telefonach zaufania, adresach i miejscach, gdzie można uzyskać pomoc w różnych trudnych sytuacjach (plakaty w szkole, ulotki rozdawane podczas warsztatów i zebrania rodziców, strona internetowa szkoły);
- 5) popularyzacja wiedzy dotyczącej relacji międzyludzkich, zdrowia psychicznego, agresji

i przemocy, uzależnień i innych zachowań ryzykownych - bezpośrednio podczas zajęć warsztatowych, rozmów z rodzicami i dziećmi, za pośrednictwem dziennika elektronicznego (oferta szkoleń, artykułów, wydarzeń itp.), szkolny FB, profil Psychosfera Skargi, stronę internetową szkoły;

6) popularyzacja internetowych platform pomocowych – m.in. Życie warte jest rozmowy (zwjr.pl; strona poświęcona kryzysom suicydalnym), Nastoletni Azyl (strona poświęcona pomocy nastolatkom i rodzicom nastolatków w sytuacjach trudnych);

7) pomoc rodzicom w uzyskaniu pomocy specjalistycznej dla dzieci w kryzysie;

8) szkolenia i porady dla rodziców i nauczycieli na temat: „Jak rozmawiać z dzieckiem o wojnie?”;

9) lekcje poświęcone problemowi wybuchu wojny na Ukrainie;

10) zajęcia warsztatowe prowadzone przez szkolnych specjalistów dot. zdrowia psychicznego, radzenie sobie z kryzysem psychicznym, depresją, cyberprzemocą, hejtem;

11) przeprowadzenie w szkole diagnozy zdrowia psychicznego i poczucia bezpieczeństwa w szkole i w domu;

12) troskę o dobrostan psychiczny i materialny uczniów z Ukrainy (pomoc psychologiczno-pedagogiczna, materialna- podręczniki, odzież, żywność, artykuły sanitarne, leki, zbiórka pieniędzy na pomoc materialną dla uczniów z Ukrainy i ich rodzin).

W ramach promowania i organizowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną uczniowie wzięli udział w korowodzie organizowanym z okazji Dni Świętego Mateusza.

Zespół Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtusku w ramach wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w 2022 roku podejmowano następujące działania:

1) prowadzono diagnozę środowiska rodzinnego i sytuacji uczniów w rodzinie;

2) udzielano porad i konsultacji dla rodziców prowadzonych przez pedagoga, psychologa, wychowawców i nauczycieli;

3) prowadzono psychoedukację młodzieży m.in. poprzez realizację tematyki: prawa i obowiązki dziecka, obowiązki rodziców, rozwijanie kompetencji komunikacyjnych;

4) współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku, Sądem Rejonowym w Pułtusku III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji w Pułtusku;

5) organizowano pomoc materialną – realizując założenia Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników;

6) upowszechniano i udostępniano zainteresowanym rodzicom i uczniom adresy instytucji wspomagających dziecko i rodzinę;

7) motywowano rodzica do podjęcia leczenia specjalistycznego dziecka.

Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusku na rzecz wspierania rodziny w 2022r. wykonał następujące działania:

1) rozpropagowywanie informacji na temat telefonów zaufania;

2) promocja roli rodziny podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie i innych zajęć edukacyjnych;

3) prowadzenie przez wychowawców i pedagogów szkolnych zajęć na temat przeciwdziałania przemocy, relacji w rodzinie, komunikacji międzypokoleniowej, wskazywanie miejsc, instytucji i osób zajmujących się świadczeniem profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy;

- 4) prowadzenie działań diagnostycznych dotyczących zagrożenia zjawiskiem przemocy;
- 5) współdziałanie z innymi instytucjami (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku, Sąd Rejonowy w Pułtusku III Wydział Rodzinny i Nieletnich) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem;
- 6) wspierania młodzieży znajdującej się w rodzinach zastępczych;
- 7) udział pedagoga w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 8) udział w programie stypendialnym – „Szkolna wyprawka”;
- 9) działania wolontaryjne na rzecz rodzin;
- 10) indywidualne spotkania i konsultacje z uczniami i ich rodzicami.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusku w 2022r. na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania wykonał następujące działania:

I. Wsparcie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

1. Systematyczne i planowe podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców poprzez:

- a) współdziałanie rodziców w tworzeniu, wdrażaniu i modyfikacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Ośrodka,
- b) opiniowanie pracy szkoły, przekazywanie własnych oczekiwań (ankiety dla rodziców, spotkania rodziców z nauczycielami),
- c) włączanie rodziców do ścisłego współdziałania w sprawach wychowania i kształcenia swoich dzieci, wspólne rozwiązywanie problemów (rozmowy grupowe i indywidualne z wychowawcą, nauczycielami przedmiotów, dyrekcją i pielęgniarką szkolną),
- d) udostępnianie księgozbioru bibliotecznego Ośrodka związanego szczególnie ze specyfiką nauczania i wychowania oraz materiałów informatycznych i edukacyjnych,
- e) prowadzenie na stronie internetowej placówki „Biblioteczki dla Rodzica”, w której znajdują się pozycje książkowe dotyczące procesu wychowania oraz sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach opiekuńczo – wychowawczych z dzieckiem z niepełnosprawnością,
- f) organizowanie lekcji i spotkań otwartych, zajęć szkoleniowo – profilaktycznych dla rodziców.

2. Przeprowadzenie przez przedstawiciela ZUS szkolenia dla rodziców: „Zasiłki ZUS. Rodzaje. Dokumenty uprawniające do otrzymania”.

3. Prowadzenie w placówce punktu informacyjno – konsultacyjnego dla rodziców (adresy, telefony do różnego rodzaju instytucji pomocowych, pomoc w załatwianiu formalności).

4. Konsultacje szkolnych pedagogów i psychologa z rodzicami mającymi trudności natury opiekuńczo – wychowawczej z dziećmi.

5. Prowadzenie „Tablicy Rodzica”, na której eksponowane są materiały informacyjne na temat bieżących zmian w przepisach związanych z pomocą społeczną.

6. Propagowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z wychowaniem oraz kryzysami rozwojowymi i życiowymi dzieci i młodzieży.

7. Współdziałanie pracowników Ośrodka w rozwiązywaniu problemów natury wychowawczej, opiekuńczej i zdrowotnej uczniów/wychowanków.

8. Pomoc w załatwianiu wizyt lekarskich, dowóz dzieci z ich rodzicami/opiekunami na wyznaczone konsultacje do przychodni i szpitali specjalistycznych.

II. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

1. Aktywna działalność Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Ich Rodzin

„Skarb Nadziei” funkcjonującego w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Pułtusku (wspieranie rzeczowe uczniów/wychowanków, zorganizowanie wyjazdów edukacyjno – turystycznych, zawodów sportowych oraz imprez z udziałem rodziców, zakup paczek z okazji Mikołajek).

2. Wspieranie przez opiekuna i członków Szkolnego Koła Wolontariatu działającego w Ośrodku Ogólnopolskiego Projektu Społecznego „Szlachetna Paczka” (sukcesywne zgłaszanie uczniów/wychowanków Ośrodka, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz pomoc podczas finałowej uroczystości przekazania zakupionych darów rodzinom).

3. Wspieranie rzeczowe uczniów/wychowanków przez pracowników placówki.

4. Zapewnienie opieki podczas ferii zimowych, przerw świątecznych i wakacji dzieciom, których rodzice pozostają w trudnej sytuacji życiowej lub są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

III. Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną:

1. Udział rodziców w imprezach i spotkaniach okolicznościowych organizowanych w klasach/grupach wychowawczych oraz konkursach, akcjach, wycieczkach.

2 Współpraca rodziców z nauczycielami/wychowawcami klas w przygotowaniach i przebiegu uroczystości ogólnoszkolnych/klasowych oraz warsztatów edukacyjno – profilaktycznych.

3. Angażowanie rodziców w realizację projektów profilaktyczno – edukacyjnych w Ośrodku.

4. Zamieszczanie na stronie internetowej Ośrodka artykułów, zdjęć, filmików prezentujących szerszej społeczności różne formy aktywności dydaktycznej, artystycznej i sportowej uczniów/wychowanków placówki promujących umiejętności i przejawiane przez nich zdolności.

IV. Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny:

1. Współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich pod kątem właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Pomoc w uzyskaniu specjalistycznego wsparcia ze strony instytucji działających na rzecz rodziny poprzez indywidualne rozmowy informacyjno – doradcze z rodzicami lub opiekunami prawnymi.

☞ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku wyznaczony jako podmiot organizujący pracę z rodziną prowadził stały monitoring w zakresie możliwości i konieczności zapewnienia dodatkowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie rodzin wspierających. Żadna z rodzin objętych wsparciem Ośrodka nie wyraziła chęci skorzystania z tej formy pomocy, a Ośrodek nie dostrzegł konieczności udzielenia przedmiotowego wsparcia.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

2. Rozwój instytucji samopomocowych na rzecz rodziny

kierunki działań:

- inspirowanie społeczeństwa lokalnego do podejmowania działań samopomocowych;
- wypracowanie standardów pracy z rodziną wieloproblemową przez instytucje i organizacje pracujące na rzecz dziecka i rodziny – interdyscyplinarność działań;

- budowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin;
- upowszechnianie instytucji asystenta rodzinnego;
- opracowanie i wspieranie programów umożliwiających powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej;
- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej odnośnie alternatywnych form opieki nad dzieckiem oraz rozwój różnych form rodzin zastępczych;
- rozszerzenie wolontariatu również wolontariatu sąsiedzkiego w dziedzinie wsparcia i pomocy dla rodzin w kryzysie;
- promowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży;
- dostęp do informacji na temat możliwości pomocy rodzinom poprzez tworzenie bazy danych adresowanych do rodzin, poprawa przepływu informacji o ofercie pomocowej dla rodzin między instytucjami, prowadzenie kampanii społecznych i innych form informacyjnych dotyczących kierunków, założeń, celów i działań prowadzonych w ramach strategii na rzecz rodzin.

W 2022 roku w ramach rozwoju instytucji samopomocowych na terenie gminy Pułtusk na rzecz rodzin dysfunkcyjnych były realizowane działania pomocowe poprzez stałą współpracę instytucji odpowiedzialnych za tworzenie i realizowanie gminnej polityki wobec rodziny, tj.: pracowników pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty, organów sprawiedliwości, organów porządku publicznego, organizacji pozarządowych i innych.

W zakresie integracji społecznej na terenie gminy Pułtusk w 2022 roku odbywały się imprezy plenerowe, tj.: „Piknik rodzinny” z okazji Święta Wojska Polskiego i 102 rocznicy Bitwy Warszawskiej (14.08.2022r.), Piknik Edukacyjno-Ekologiczny „Czyste Mazowieckie – 2022” (22.09.2022r.), Piknik Rodzinny w Lipnikach Starych (24.09.2022r.), X Piknik z Husarią (10-11.09.2022r.).

W ramach zapobiegania marginalizacji osób i rodzin prowadzono interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemów rodziny poprzez stworzenie sieci współpracy podmiotów lokalnych działających na rzecz rodziny. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach: opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, metodę asystentury realizuje od 2010 roku jako innowacyjne działanie wobec osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo - wychowawcze i prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny przez asystenta rodziny jest procesem powolnym i długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne wymierne efekty działania. Działania te doprowadzić mają do uzyskania pozytywnych zmian postępowania członków rodziny ich sytuacji życiowej, zniwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesienia jakości życia członków rodziny.

W ramach podniesienia poziomu wiedzy i świadomości społecznej odnośnie alternatywnych

form opieki nad dzieckiem oraz rozwoju różnych form rodzin zastępczych **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**, jako instytucja funkcjonująca w na terenie gminy Pułtusk podejmowała szereg działań poprzez: promocję rodzicielstwa zastępczego, naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej, popularyzację wiedzy pedagogicznej wśród rodziców, udostępnianie materiałów promocyjnych, tj.: ulotek, ogłoszeń w internecie. Wskazywano źródła informacji na temat rozwiązywania problemów rodzinnych, wychowawczych. Prowadzone były konsultacje i poradnictwo otwarte dla rodzin udzielano porad bezpośrednich i telefonicznych.

Na terenie gminy Pułtusk działają Szkolne Kluby Wolontariusza, które w ciągu roku szkolnego promowały ideę wolontariatu w środowisku szkolnym angażując młodzież do udziału w akcjach charytatywnych, współpracowały z organizacjami, stowarzyszeniami i fundacjami pomocowymi: z ogólnopolskimi fundacjami, instytucjami lokalnymi, w tym z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku. Możemy do nich zaliczyć wolontariuszy ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, np. Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Anny Karłowicz w Pułtusku, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. T. Kościuszki z oddziałami integracyjnymi, Zespołu Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi i Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtusku od kilku lat aktywnie działa Szkolne Koło Wolontariatu. Głównym zadaniem Koła Wolontariatu jest wspieranie rodzin uczniów/wychowanków będących w trudnej sytuacji życiowej poprzez zgłaszanie ich do Ogólnopolskiego Projektu Społecznego „Szlachetna Paczka” w celu pozyskania pomocy materialnej. W ramach wolontariatu nauczyciele i wychowawcy sprawują opiekę nad wychowankami pozostającymi w placówce na okres ferii przerw świątecznych i wakacji, których rodzice mają ograniczoną lub zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. Organizują zawody sportowe oraz imprezy we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Ich Rodzin „Skarb Nadziei”, który funkcjonuje przy SOSW im A. Karłowicz w Pułtusku. Wspierano rzeczowo w formie odzieży, obuwia, środków czystości, przyborów szkolnych uczniów/wychowanków będących w trudnej sytuacji. Zorganizowano Dzień Dobrych Uczynków w Ośrodku, podczas którego wykonano Karty Bożonarodzeniowe, które zostały przekazane i wysłane dla osób samotnych i chorych. Wolontariusze uczestniczyli w charytatywnej zbiórce dla chłopca chorego na SMA oraz w „Zakręconej Akcji”, która polegała na zbiórce nakrętek celem wsparcia dziecka z niepełnosprawnością.

W Zespole Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusku w 2022 r. w ramach Szkolnego Klubu Wolontariusza, który liczył 45 osób podejmowane były działania m.in.:

- 1) Challeng #stajemy nagłowiedlaStasia, WALKA z SMA! Podczas akcji zebrano kwotę 5 450,40 zł dla ratowania zdrowia i życia małego Stasia.
- 2) Zorganizowano szkolną akcję pod hasłem „OKAŻ SERDUCHA DLA BEZDOMNIAKA”, podczas której zebrano karmę i akcesoria dla bezdomnych psów.
- 3) Akcja „NAKRĘCAMY SIĘ DLA STASIA”.
- 4) Akcja „TU MOŻESZ ZOSTAWIĆ GROSIAK DLA STASIA”.
- 5) Zbiórka karmy dla „PUŁTUSKI KOCICH BEZDOMNIAKÓW”.
- 6) Szkolna akcja „PRZERWA NIE MUSI BYĆ NUDNA”.
- 7) Akcja „NAKRĘCAMY SIĘ DLA WIKTORKA” – walka SMA.

- 8) Ogólnopolska kampania lojalnościowa „SZKOŁY PEŁNE TALENTÓW” – zbiórka talenciaków i wymiana na nagrody dla szkoły.
- 9) Akcja „PIERNIKOWE ŻYCZENIA” – przekazanie upieczonych pierników z życzeniami świątecznymi dla seniorów przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Pułtusk i wychowanków Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Anny Karłowicz w Pułtusk.
- 10) Zbiórka karmy dla zwierząt przebywających w schronisku.
- 11) Zbiórka karmy dla zwierząt przebywających pod opieką Straży Miejskiej w Pułtusk.
- 12) Szkolny Konkurs na Najpiękniejszą Pisanekę i Stroik Wielkanocny – prace wraz z kartką świąteczną przekazano pensjonariuszom Domów Pomocy Społecznej w Ołdakach, Pułtusk i Obrytem.

W Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. T. Kościuszki funkcjonuje Klub Wolontariusza liczący ok. 30 członków, który w 2022r. podejmował działania w zakresie: zbiórki nakrętek/korków, zbiórki karmy dla zwierząt ze schroniska „Pełna miska dla schroniska”, zbiórka charytatywna pod nawą „Trójczkowa cegiełka dla Pani Agnieszki”, zbiórka środków czystości dla rodzin poszkodowanych w pożarze, zbiórka charytatywna „Trójka staje na głowie dla Stasia”, zbiórka przyborów szkolnych, rzeczy i środków czystości dla Ukrainy, kiermasz niemieckich słodkości dla dzieci z Ukrainy, udział w koncercie charytatywnym „Dobro wraca” i zbiórce groszy dla Stasia chorego na SMA, kiermasz ciast, śniadanie dla dzieci z Ukrainy, zbiórka słodyczy w ramach akcji „Mikołajki dla Mukoludków” – dzieci z mukowiscydozą, zbiórka pasty dla osób potrzebujący będący pod opieką stowarzyszenia „Latarnia”, udział w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, organizacja w szkole dni: Światowy Dzień Zespołu Downa, Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, Światowy Dzień Czerwonego Krzyża, Światowy Dzień Cukrzycy.

Zorganizowano również warsztaty dla wolontariuszy „Wolontariat – jak mięśnie - trzeba codziennie trenować!” celem których była promocja wolontariatu, rozbudzenie w młodych ludziach chęci pomagania.

W Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk funkcjonuje Szkolny Klub Wolontariatu, który podejmował działania w zakresie: zbiórki karmy i akcesoriów dla bezdomnych kotów, udziału w akcjach: „Adopcja Serca”, „Paczka na kresy”, „Szlachetna Paczka”, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (e-skarbonka, zbiórka szkolna, kiermasz ciast). Uczniowie wraz z dyrektorem uczestniczyli w kweście na rzecz ratowania zabytków Cmentarza Świętokrzyskiego w Pułtusk.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach

- zawiązanie wolontariatu sąsiedzkiego w dziedzinie wsparcia i pomocy dla rodzin w kryzysie.

3. Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez działania edukacyjne i wspierające

kierunki działań:

- dostosowanie form edukacyjnych i wychowawczych do specyfiki dzieci i młodzieży z trudnych środowisk społecznych z rodzin wieloprotblemowych i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze i pozalekcyjne, przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych;
- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku, budowa nowych ścieżek rowerowych, placów zabaw i innych miejsc rekreacji;
- współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją;
- zintensyfikowanie i zwiększenie skuteczności programów przeciwdziałania wszelkim formom uzależnienia dzieci i młodzieży zarówno, od substancji psychoaktywnych, jak i innych uzależnień typu: internet, telewizja, gry komputerowe;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna, itp.);
- współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w Gminie Pułtusk z trudnych środowisk społecznych, z rodzin wieloprotblemowych zgodnie z Zarządzeniami Burmistrza Miasta Pułtusk przyznano dofinansowanie na realizację programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym oraz organizację wypoczynku letniego poniżej wymienionym instytucjom i stowarzyszeniom.

W wyniku Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych w zakresie zdrowia publicznego w roku 2022 przyznano dofinansowanie następującym podmiotom:

- a) Klubowi Sportowemu „Semiramida” w Pułtusku w kwocie 14 000,00 zł dla 30 uczniów w formie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży w Dobczycach;
- b) Młodzieżowemu Klubowi Sportów Walki „KAN” w Pułtusku w kwocie 6 000,00 zł dla 32 uczniów w formie obozu sportowego w Kruklankach;
- c) Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabówcu w kwocie 3 000,00 zł dla 30 uczniów w formie obozu profilaktycznego w Grabówcu;
- d) Fundacji Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” w Pułtusku w kwocie 14 000,00 zł dla 85 osób w formie spotkań z psychologiem oraz teatrów dydaktycznych nt. przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2022 przyznano dofinansowania jednostkom organizacyjnym Gminy Pułtusk na realizację następujących działań profilaktycznych:

1) Prowadzenie Szkoły dla Rodziców i Wychowawców przez realizatorów posiadających certyfikat następującym jednostkom:

- a) **Publicznej Szkole nr 1 im. Klaudyny Potockiej** w kwocie 3 035,03 zł dla 38 osób w formie konsultacji psychologicznych dla dzieci;

b) **Zespołowi Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusk** w kwocie 3 056,74 zł dla 15 uczniów i ich rodziców;

c) **Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk** w kwocie 8 308,10 zł dla 20 uczniów i ich rodziców w formie zajęć konsultacyjnych i psychologicznych.

2) Realizacja programów zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem były strategie profilaktyczne przyznano dofinansowanie następującym podmiotom:

a) **Publicznej Szkole nr 1 im. Klaudyny Potockiej** w kwocie 4 993,71 zł dla 30 dzieci na realizację projektu „Lokalna Burza Mózgów”;

b) **Zespołowi Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusk** w kwocie 8 115,84 zł dla 12 uczniów i 12 opiekunów na realizację Gminnej Gali Profilaktyki;

c) **Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk** w kwocie 14 903,29 zł dla 100 uczniów na realizację programu profilaktycznego „Mądrzejsi z Trójeczką” w ramach którego zorganizowano zajęcia z psychologiem i pedagogiem, konkurs logopedyczny oraz teatrzyk z zakresu profilaktyki;

d) **Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk** w kwocie 5 400,00 zł na realizację programu „Warsztaty fotograficzne” dla 27 osób oraz spektakli profilaktycznych w kwocie 8 126,90 dla 1121 uczniów;

e) **Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w Przemiarowie** w kwocie 4 968,00 zł na realizację wycieczki integracyjnej, zajęć z psychologiem, zajęć sportowych oraz warsztatów z dietetykiem dla 68 uczniów;

f) **Publicznej Szkole Podstawowej w Płocochowie im. bł. Jana Pawła II** w kwocie 4 967,99 zł na realizację spektaklu profilaktycznego oraz zajęć z pedagogiem szkolnym nt. uzależnień dla 21 uczniów;

g) **Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Pułtusk** w łącznej kwocie 36 999,94 zł na realizację programu zajęć pozalekcyjnych – „Aktywna Plaża Miejska bez uzależnień-bezpieczne kąpielisko nad Narwią dla 25 000 dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zajęć pozalekcyjnych w formie treningów dla 80 uczniów.

W 2022 roku dla uczniów szkół podstawowych i nauczycieli zrealizowano na terenie gminy Pułtusk rekomendowane programy profilaktyczne:

- „Domowi detektywi” koszt 11 676,60 zł dla 180 uczniów wraz z rodzicami;
- „Fantastyczne możliwości” koszt 7 532,74 zł dla 87 uczniów wraz z rodzicami;
- „Archipelag Skarbów” koszt 23 360,00 zł 259 uczniów wraz z rodzicami.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy Pułtusk prowadzone były następujące rodzaje zajęć: nauczanie indywidualne, rewalidacja, zajęcia dydaktyczno - wychowawcze, informacyjno - edukacyjne, psychologiczno - pedagogiczne, zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, zajęcia logopedyczne.

Ponadto w szkołach prowadzone były:

- 1) indywidualne rozmowy interwencyjne z uczniami sprawującymi problemy wychowawcze, w tym również z uczniami objętymi nadzorem kuratorskim, uczniami wagarującymi,
- 2) indywidualne rozmowy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym czy też z rodzin pozostających w konfliktach (rozwoły),
- 3) rozmowy wspierające, zaradcze, interwencyjne i motywacyjne mające na celu zmniejszenie trudności opiekuńczo-wychowawczych,

- 4) zajęcia rozwijające umiejętności interpersonalne uczniów,
- 5) zajęcia dla dzieci ze zdiagnozowaną dysleksją,
- 6) badania przesiewowe dla klas „O”,
- 7) organizowanie szkoleń dla rodziców na temat sposobów oddziaływań wychowawczych, mające na celu wsparcie rodziny w procesie wychowania,
- 8) pomoc w formie dostosowania formy nauczania do zaleceń poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- 9) wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny poprzez warsztaty umiejętności wychowawczych umożliwiających analizę, eliminację niekorzystnych i rozwijanie prawidłowych wzorców działania w roli rodzica prowadzone przez specjalistę.

Dzieci i młodzież z terenu gminy Pułtusk obejmowane są także działaniami **Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Pułtusku**, której celem jest udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno- pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy Pułtusk jest prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku placówka wsparcia dziennego - świetlica „Słonecznikowa Brać”, mająca na celu udzielanie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, która szczegółowo została opisana w Priorytecie II, cel szczegółowy nr 1 niniejszej strategii.

Fundacja Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart”, działająca na terenie gminy Pułtusk w 2022r. przeprowadziła w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, zajęcia w ramach projektu „Realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym”. Tematyka spotkań dotyczyła zagrożeń zażywania substancji psychoaktywnych, uzależnienia od Internetu, telefonu, nowych technologii dzieci, rodziców i opiekunów prawnych, wpływu choroby alkoholowej rodziców na dzieci, budowania wzorców właściwych zachowań, poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa.

Gmina Pułtusk w ramach projektu „Strefy zieleni i rekreacji w Pułtusku” umożliwiła mieszkańcom, a w szczególności dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego w zmodernizowanych strefach zieleni, tj. Ogród muzyczny w Pasażu Klenczona, park przy ul. Solnej – teren przystani i Plac Piłsudskiego.

W ramach przedsięwzięć kulturalnych w celu integracji rodzin **Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku** w 2022r. zorganizowało imprezy kulturalne, które zostały opisane w niniejszym sprawozdaniu w Priorytecie II, cel szczegółowy 1.

Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych w zakresie działań edukacyjnych i wspierających realizowane w 2022 roku przez instytucje i placówki oświatowe z terenu gminy Pułtusk zostały opisane w celu szczegółowym nr 1, 2, Priorytetu II niniejszego sprawozdania.

Gmina współfinansuje pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej

lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym. Gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w rodzinie zastępczej;
- b) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2022 roku na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano kwotę 275 127,82 zł ze środków własnych gminy.

Pracownicy socjalni brali czynny udział w posiedzeniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, podczas których omawiano sytuację dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz sporządzano opinię o możliwości przyjęcia przez rodziców biologicznych opieki nad dzieckiem, bądź braku takiej możliwości.

Na bieżąco pracownicy socjalni prowadzili monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych we współpracy z asystentem rodziny. W związku z tym prowadzono szeroką współpracę z pedagogami szkolnymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, pracownikami służby zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji zajmującymi się sprawami rodziny oraz z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie, natychmiast o takiej okoliczności informowany był Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Pułtusku.

Analiza sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wskazuje na występowanie dysfunkcji w tym obszarze i konieczność kontynuowania działań wspierających.

Rekomenduje się dalsze podejmowanie działań profilaktycznych i wspomagających skierowanych do rodzin z dziećmi, które będą zmierzały w kierunku wspierania rodzin celem przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych. Do osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa poprzez zintegrowane i spójne działania, stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną - ogółem	434 rodziny	Spadek o 68 rodzin, o 166 osób w tych rodzinach
	w tym: osób w rodzinach	869 osób	
2.	Liczba zatrudnionych asystentów - ogółem	1 asystent rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy	Na takim samym poziomie

3.	Liczba rodzin objęty asystenturą rodzinną	26 rodzin	Wzrost o 5 rodzin
	w tym: - liczba dzieci	53 dzieci	Wzrost o 1 dziecko
4.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	44 dzieci	Wzrost o 1 dziecko
5.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej	275 127,82 zł	Wzrost o 4 912,54 zł
6.	Liczba dzieci, którym umożliwiono powrót z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	1 dziecko	Spadek o 3 dzieci
7.	Liczba rodzin objętych wsparciem w tym:		
	- z systemu pomocy społecznej	467 rodzin	Spadek o 65 rodzin
	- ze świadczeń rodzinnych	1494 rodziny	Wzrost o 562
	- z funduszu alimentacyjnego	181 rodzin	Spadek o 24 rodziny
	- ze świadczenia wychowawczego	2917 rodzin	Spadek o 326 rodzin
8.	Liczba rodzin objętych Programem Rodzina 3+	132 rodziny wielodzietne, liczba wydanych kart „3+” - 669	Wzrost o 71 rodzin wielodzietnych, liczba wydanych kart – wzrost o 355 kart
9.	Liczba rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny	290 rodzin (wydanych kart 677)	Spadek o 350 rodzin, wzrost wydanych kart 479
10.	Liczba osób, rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	98 rodzin, w tym 265 osób	Spadek o 33 osoby
11.	Liczba dzieci objętych dożywianiem	217 dzieci	Spadek o 10 dzieci
12.	Liczba dzieci uczęszczających do placówek:		
	- żłobka	172 dzieci	Wzrost o 50
	- przedszkolnych:	1189 dzieci	Wzrost 554
13.	Liczba świetlic: - przyszkolne - pozaszkolne	0 świetlic przyszkolnych, 1 pozaszkolnych	Na takim samym poziomie
14.	Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne na rok 2022/2023, zasiłki szkolne	styczeń -czerwiec 102 uczniów; wrzesień-grudzień 111 uczniów	styczeń -czerwiec- spadek o 18 uczniów wrzesień-grudzień-wzrost o 7 uczniów
15.	Liczba uczniów otrzymujących stypendia motywacyjne za wybitne osiągnięcia naukowe i sportowe	styczeń – czerwiec 2022 130 – uczniów, w tym 101-naukowych i 29-sportowych wrzesień-grudzień 2022 79 – uczniów, w tym 66-naukowych, 13 sportowych	Na takim samym poziomie
16.	Liczba uczniów otrzymujących wyprawkę szkolną	88 uczniów	Wzrost o 5 uczniów
17.	Liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji w prasie lokalnej na rzecz rodziny i dziecka	698	Wzrost o 281

PRIORYTET III

WSPIERANIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY DOMOWEJ

Cele szczegółowe:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych

kierunki działań:

- wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych;
- prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- rozwijanie i poszerzanie współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami promującymi zdrowy styl życia i abstynencję;
- udzielanie wsparcia szczególnie finansowego, psychologicznego, prawnego rodzinom i osobom dotkniętym alkoholizmem;
- wpieranie lokalnych imprez profilaktycznych;
- wdrażanie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Pułtusk;
- kolportaż ulotek, plakatów o charakterze edukacyjnym;
- prowadzenie akcji informacyjnych na stronie internetowej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku nt. szkodliwości substancji psychoaktywnych;
- tworzenie i rozwój świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci z rodzin uzależnionych;
- wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu;
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- organizacja spotkań, szkoleń, konferencji, warsztatów z zakresu profilaktyki z dziećmi i młodzieżą;
- organizowanie wypoczynku letniego i właściwego zagospodarowania wolnego czasu dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

Zadania w zakresie zmniejszania lub wyeliminowania negatywnych zjawisk będących skutkami uzależnień od alkoholu oraz ograniczania zaburzeń życia rodzinnego i społecznego w rodzinie w 2022 roku określał uchwalony przez Radę Miejską, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ustanowiony uchwałą nr LII/463/2021 Rady

Miejskiej w Pułtusk z dnia 29 grudnia 2021 roku na rok 2022. W związku ze zmianą ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw w dniu 29 marca 2022r. uchwałą nr LVII/516/2022 Rady Miejskiej w Pułtusk przyjęto wspólny **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024.**

Zadania realizowane w ramach programu były finansowane ze środków pochodzących z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Realizacja nałożonego przez cytowaną ustawę Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 była jednym z głównych zadań **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk.**

W okresie sprawozdawczym zrealizowano szczegółowe cele Programu poprzez następujące działania:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym od narkotyków i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie w środowisku lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie Klubu Integracji Społecznej (KISS).

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022r. wpłynęły 34 wnioski dotyczące zgłoszenia osób nadużywających alkoholu, wobec których należało podjąć stosowne działania, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z 28 osobami, które zgłosiły się na wezwania, Komisja przeprowadziła rozmowy motywujące do podjęcia leczenia i jednocześnie zostały one skierowane do miejscowych poradni uzależnień celem przeprowadzenia diagnozy i podjęcia psychoterapii. Wobec 20 osób, które nie zgłosiły się na dwukrotne wezwanie celem odbycia rozmowy motywacyjnej bądź nie podjęły psychoterapii lub ją przerwały skierowano wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Podstawowym zadaniem wynikającym z profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych jest zadbanie o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców Gminy Pułtusk.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonują poradnie: **Poradnia Terapii Uzależnienia**

od Alkoholu i Współuzależnienia AL-MED i Poradnia Psycho - Med.

Poradnia AL- MED w Pułtusk w 2022r. w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Pułtusk objęła terapią łącznie 305 osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, w tym 134 osobom uzależnionym udzielono świadczenia.

NZOZ Poradnia Psycho - MED w Pułtusk udzieliła świadczenia 60 osobom uzależnionym od alkoholu i 30 osobom współuzależnionym. Liczba osób, które ukończyły podstawowy program psychoterapii uzależnień- 10 osób.

Liczba interwencji **Szpitala** wobec osób w stanie upojenia alkoholowego dotyczyła 172 osób hospitalizowanych, 249 osób przetrzymanych do wytrzeźwienia, 315 osób zatrzymanych przez Policję w celu przeprowadzenia badań.

W **Interdyscyplinarnym Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej** w Pułtusk w 2022 roku udzielono 221 porad dla 98 rodzin o liczbie 265 osób w tych rodzinach tj. prawnik 55 porad, 55 rodzin, 113 osób w rodzinach; psycholog – 33 porady, 27 rodzin, 96 osób w tych rodzinach; specjalista profilaktyki uzależnień -133 porady, 16 rodzin, 56 osób w tych rodzinach.

W realizacji zadań Programu **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk** współpracuje z jednostkami organizacyjnymi Gminy Pułtusk, tj.: placówkami oświatowymi, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Pułtusk poprzez ich wspieranie finansowe i merytoryczne w zakresie realizacji programów profilaktycznych i promocji zdrowego stylu życia, a także z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk pomocą finansową z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny objął 44 rodziny, w tym osób w rodzinie 68.

W 2022 roku kontynuowano profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wspomagania młodzieży w utrzymywaniu abstynencji, wdrażano programy profilaktyczne preferujące postawy i umiejętności służące zdrowemu i trzeźwemu życiu, organizowano zajęcia w czasie wolnym dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki.

Ze środków przeznaczonych na realizację Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk dofinansowywano placówkę wsparcia dziennego - świetlicę „Słonecznikowa Brać” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk, która stanowi środowisko terapeutyczne i opiekuńcze dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Dofinansowanie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych uczestniczących w programach opiekuńczo - wychowawczych w placówce wsparcia dziennego, wyniosło 22 879,13 zł.

Na terenie gminy Pułtusk członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z udziałem Straży Miejskiej w 2022 roku przeprowadzili kontrolę 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Uchwałą Nr LIX/526/2022 Rady Miejskiej w Pułtusk z dnia 26 kwietnia 2022 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Pułtusk dokonano zwiększenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w stosunku do poprzedniego limitu punktów sprzedaży alkoholu. Z tym faktem wiąże się przyrost liczby przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie handlu i gastronomii, co wynika z rosnącego zapotrzebowania w tym zakresie. Ograniczenie dostępności alkoholu jest jedną ze skutecznych metod zmniejszających poziom spożycia alkoholu i problemów z tym związanych. Aktualne wyniki badania, jak i dane instytucjonalne w porównaniu do roku poprzedniego nie potwierdzają nasilenia problemów związanych z alkoholem, a zintensyfikować należy jedynie działania wobec sprzedawców alkoholu, celem

egzekwowania odpowiedzialnej jego sprzedaży.

Jednym z działań profilaktycznych w 2022r. była promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz organizowanie wypoczynku. Celem programów była integracja społeczeństwa, krzewienie abstynencji i twórcze spędzanie czasu wolnego, wolnego od środków psychoaktywnych.

Wypoczynek letni dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym lub socjoterapeutycznym zorganizowano przy udziale **Młodzieżowego Klubu Sportowego Walki „KAN”** z siedzibą w Pułtusk, ul. Traugutta 23, z programem „Obóz sportowy w Krukłankach” dla 32 dzieci. **Klub Sportowy „Semiramida” w Pułtusk, ul. Chabrowa 8** zorganizował obóz sportowy w Dobczycach z programem „Sport przeciwko uzależnieniom alkoholowym oraz narkomanii 2022” dla 30 dzieci.

W ramach działań w zakresie wspierania abstynencji, krzewienia zdrowego stylu życia osób uzależnionych i ich rodzin zrealizowano programy przez organizacje pozarządowe m.in.:

- **Pułtuskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Świt” w Pułtusk** realizowało program „Nie boimy się być razem.-Nauka trzeźwego stylu życia”. Adresatami programu było około 1000 osób (młodzież, dzieci i dorośli). W ramach tego programu zrealizowano: wyjazd Integracyjny w Pieniny i Beskidy oraz do Lichenia na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwości, warsztaty z zakresu profilaktyki i rehabilitacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych, imprezę plenerową - Przegląd Twórczości Abstynenckiej Świt.

- **Fundacja Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” w Pułtusk , ul. Cedrowa 22** wykonała program pn. „Realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych”. W ramach tego programu zrealizowano cykl spektakli dydaktycznych nt. przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym oraz cykl spotkań z psychologiem na temat uzależnień.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dofinansowano **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusk** w realizacji zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem były strategie profilaktyczne. Zajęcia sportowe na stadionie dla 80 uczestników odbywały się w okresie sierpień-listopad 2022 roku oraz program pt.: „Aktywna Plaża Miejska bez uzależnień”. Zajęcia sportowo - rekreacyjne, warsztaty plastyczne dla około 25 000 osób dorosłych i dzieci.

Na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2022 w zakresie działań zwalczania alkoholizmu wydatkowano kwotę w wysokości **434 774,63 zł**

Gmina Pułtusk wzięła udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjno-edukacyjnych „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Dopalacze-powiedz STOP”, „Reaguj na przemoc”, „Przeciw pijanym kierowcom”, w ramach których odbyły się pogadanki w szkołach, zakupiono materiały (broszury, ulotki, informatory i konspekty), które przekazane zostały do placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży, a także dla potrzeb nauczycieli i wychowawców oraz rodziców. Jest to szeroka edukacja publiczna na temat szkód wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież, zwiększania umiejętności wychowawczych rodziców oraz promowania zdrowego stylu życia.

Część zadań realizowanych w ramach środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zawierała w sobie elementy przeciwdziałania innym uzależnieniom oraz dążyła do ograniczenia zjawiska

przemocy w rodzinie, działania te zostały opisane w Priorytecie III, cel szczegółowy nr 2 i 3 niniejszej strategii.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia działań w następnych latach:

- tworzenie i rozwój świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci z rodzin uzależnionych.

2. Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy nt. wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka

kierunki działań:

- wdrożenie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, diagnoza występującego problemu;
- monitorowanie i badanie efektywności oddziaływań profilaktycznych podejmowanych w ramach Gminnego Programu;
- prowadzenie kampanii społecznej na temat szkodliwości używania narkotyków i środków odurzających;
- realizacja programów profilaktycznych skierowanych głównie dla dzieci i młodzieży w szkołach;
- propagowanie zdrowego stylu życia;
- inicjowanie różnych form profilaktyki rówieśniczej;
- kolportaż ulotek, plakatów o charakterze edukacyjnym w środowisku lokalnym;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa i różnych form pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, materialnej;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Zadania w zakresie zmniejszania lub wyeliminowania występowania negatywnych zjawisk będących skutkami uzależnień od narkotyków w 2022 roku określał uchwalony przez Radę Miejską, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, ustanowiony uchwałą nr LII/464/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 grudnia 2021 roku na rok 2022. W związku ze zmianą ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw w dniu 29 marca 2022r. uchwałą nr LVII/516/2022 Rady Miejskiej w Pułtusku przyjęto wspólny **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.**

Diagnoza problemów narkotykowych na terenie gminy Pułtusk opiera się na tendencjach występujących w całym kraju. Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe w naszym kraju oraz psychospołeczne skutki skupione wokół tego uzależnienia

stają się coraz bardziej widoczne. Problem narkotykowy dotyczy również Gminy Pułtusk, chociaż jego nasilenie nie jest dokładnie znane, gdyż nie istnieje statystyka, która obejmowałaby tylko mieszkańców Gminy Pułtusk.

Problem używania narkotyków i następstw związanych z uzależnieniem dotyczy coraz młodszej populacji. Czas inicjacji narkotycznej przypada z reguły na okres dojrzewania, lub bezpośrednio przed nim, a więc z profilaktyką należy dotrzeć (najpóźniej) do młodzieży około 12 roku życia. Szczególnie narażone na nie są dzieci i młodzież głównie z powodu lekceważenia problemu i panującą modę na zażywanie substancji psychoaktywnych, nowych narkotyków, tzw. dopalaczy. Młodzi ludzie mają dość beztroski stosunek do problemu używania narkotyków i zjawiska narkomanii. Dlatego też należy podjąć działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej nakierowane na problem używania środków psychoaktywnych na terenie gminy Pułtusk.

Celem Gminnego Programu jest m.in. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Realizując w 2022 roku Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wspierano postawy abstynenckie poprzez zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego bez środków psychoaktywnych w grupach ryzyka oraz realizowano programy edukacyjno-informacyjne promujące zdrowy styl życia i ochronę zdrowia psychicznego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku zrealizował program zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne – „Aktywna Plaża Miejska bez uzależnień” dla około 25 000 dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zajęcia pozalekcyjne, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne dla 80 uczniów.

W ramach wspierania profilaktyki w szkołach na terenie gminy Pułtusk w 2022 roku zrealizowano w sześciu szkołach podstawowych programy rekomendowane pt. „Fantastyczne Możliwości” oraz „Archipelag Skarbów” dla uczniów, a także ich rodziców.

Gmina Pułtusk uczestniczyła w ogólnopolskich kampaniach informacyjno-edukacyjnych, takich jak: „Dopalacze - powiedz STOP” w ramach których odbyły się pogadanki w szkołach, zaś Gminna Komisja Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym dystrybuowała ulotki, plakaty i broszury. Działania informacyjno-edukacyjne Kampanii dostarczyły wiedzy ich odbiorcom na temat mechanizmów uzależnień oraz zdrowego stylu życia, aktywizowania dzieci i młodzieży w różne formy aktywności (naukowej, sportowej, artystycznej itp.) jako alternatywy używania narkotyków.

W ramach przeciwdziałania narkomanii w 2022 roku udzielono w Interdyscyplinarnym Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym porad i konsultacji 5 osobom eksperymentującym z narkotykami bądź ich nadużywającym.

W Interdyscyplinarnym Punkcie Konsultacyjno Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pułtusku, gdzie dyżur pełni psycholog, prawnik, specjalista do spraw profilaktyki uzależnień, jak również w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zainteresowana 1 osoba z problemem uzależnienia od narkotyków otrzymywała pomoc w kierowaniu na leczenie i rehabilitację.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonują poradnie lecznicze, które wspierają osoby z problemem narkotykowym, tj.:

1. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Psycho-Med Centrum Diagnostyczno-Psychologiczne w Pułtusku – 8 osobom udzielono porad;
2. Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Pułtusku – 20 osobom udzielono porad;

3. Szpital Powiatowy Gajda-Med. w Pułtusku – 30 osobom udzielono porady.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku pomocą finansową z powodu uzależnienia od narkotyków i substancji psychoaktywnych przez co najmniej jednego z członków rodziny objął 2 osoby.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wpływa na zmniejszenie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Pozytywny wpływ w tym zakresie miało również upowszechnianie informacji o miejscach udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym oraz kierowanie tych osób do placówek specjalistycznych.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2022 roku na działania w zakresie zwalczania narkomanii wyniosła **46 999,94 zł**.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach

3. Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej

kierunki działań:

- wdrożenie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w gminie;
- zwiększenie dostępności pomocy oraz skuteczności działań interwencyjnych;
- zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy;
- tworzenie grup samopomocy, grup wsparcia mających na celu wspieranie ofiar przemocy i ich rodzin;
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy;
- wspieranie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- zwiększenie ilości usług prawnika, psychologa i terapeuty uzależnień w Interdyscyplinarnym Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej;
- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej na temat możliwości przeciwdziałania zjawisku przemocy oraz sposobów reagowania i uzyskiwania pomocy (plakaty, ulotki, spotkania obywatelskie);
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez instytucje do tego powołane;
- prowadzenie Interdyscyplinarnego Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej;
- realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- szkolenia grup zawodowych realizujących zadanie tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań interdyscyplinarnych ograniczających zjawisko przemocy w szkole i środowisku rówieśniczym;

- umacnianie interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez aktywną współpracę międzyinstytucjonalną, wymiana informacji z zakresu monitoringu w realizacji planów pomocowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej wykonywana jest w Gminie Pułtusk poprzez realizację zapisów Uchwały Nr XL/366/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2026” i Uchwały Nr XLVIII/512/2010 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 5 listopada 2010 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Opracowanie i realizacja „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026” została przyjęta uchwałą Nr XL/363/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2021r., którego głównym celem jest podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program adresowany jest do osób dotkniętych przemocą z terenu gminy Pułtusk, w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów pozostający w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób, które stosują przemoc, świadków przemocy w rodzinie, służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W realizacji Programu uczestniczyli specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz pełniące funkcje wspierające.

Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pułtusk prowadzone są na bieżąco. Dążąc do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, Zarządzeniem Nr 39/2011 Burmistrza Miasta Pułtusk z dnia 11 kwietnia 2011 roku powołano **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Członkowie Zespołu oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych.

Zadaniem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w okresie sprawozdawczym było ingerowanie i koordynowanie działań podmiotów, tj.: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych i prokuratorów oraz innych podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2022 roku odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w których uczestniczyli przedstawiciele reprezentujący pułtuskie instytucje, na podstawie porozumienia o współpracy, tj.: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku, przedstawiciele ochrony zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe oraz przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie m.in. realizował procedurę „Niebieskie Karty”, która polegała na rozpoznaniu zaburzeń życia rodzinnego wywołanych nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy, ułożeniem planu pomocy oraz podjęciem działań interwencyjnych. Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego miały na celu poprawę sposobów udzielania pomocy osobom, co do których istniało

podejrzanie, że są dotknięte przemocą i ich najbliższemu otoczeniu.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 49 Niebieskich Kart – A, sporządzonych przez Policję. W 2022r. w związku z wpływającymi do Zespołu Interdyscyplinarnego sprawami odbyło się 151 spotkań grup roboczych. W ramach grup roboczych zostało sporządzonych 26 Niebieskich Kart - C z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i 19 Niebieskich Kart - D z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym zostały zakończone 40 sprawy w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym: 6 z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań oraz 34, gdzie ustała przemoc w rodzinie i zaistniało uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się również rozpowszechnianiem informacji o możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W szkołach i instytucjach na terenie naszej gminy rozpowszechniane były plakaty i ulotki o tematyce związanej z występowaniem przemocy domowej. Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w dniu 24 lutego 2022r. uczestniczyli w szkoleniu na temat „Procedura Niebieskie Karty – krok po kroku. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Najważniejsze propozycje zmian w projekcie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, zaś w dniu 4 maja 2022r. uczestniczyli w szkoleniu na temat „Przemoc Domowa – nowe obowiązki samorządów z zapowiedzi nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w domowej”.

Przewodniczący Zespołu w dniu 21 kwietnia 2022r. poprowadził dla uczestników Dziennego Domu „Senior+” w Pułtusku spotkanie na temat „Seniorzy a Przemoc. Zagadnienia związane z rozumieniem zjawiska przemocy. Stereotypy i przekonania, których nie jesteśmy świadomi, a które sprzyjają akceptacji przemocy wobec innych osób”.

Jednocześnie Gminny Zespół brał udział w cyklicznym projekcie badawczym organizowanym przez Szkołę Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie przy współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej mającym na celu pogłębienie wiedzy na temat zjawiska przemocy w środowisku rodzinnym w kontekście zmian legislacyjnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2022r. rozpoczęto współpracę z Fundacją Compassio prowadzącą „Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Prześwstwem” w Pułtusku, która ma siedzibę przy ul. Mickiewicza 36B. WW. punkt zapewnia pomoc prawną, psychologiczną, materialną dla osób pokrzywdzonych przewstwem, świadków przewstwta finansowaną ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniał obsługę organizacyjno - administracyjną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i przechowywał dokumentację potwierdzającą zgłoszenie problemu do rozpatrzenia oraz plany działań grup roboczych.

Rodziny doświadczające przemocy miały możliwość korzystania z pomocy w **Interdyscyplinarnym Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej**, którego celem jest pobudzenie wrażliwości na drugiego człowieka i samego siebie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy ofiarom przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy domowej oraz zintegrowanie działań poszczególnych instytucji gminnych na rzecz ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej.

Z profesjonalnej pomocy i wsparcia ekspertów skorzystało 98 rodziny (265 osób

w rodzinach), tj.: prawnik – 55 rodzin (113 osób w rodzinach), psycholog – 27 rodzin (96 osób w rodzinach), specjalista profilaktyki uzależnień 16 rodzin (56 osób w rodzinach). Najczęściej zgłaszane problemy podczas pełnionych dyżurów przez specjalistów dotyczyły przemocy psychicznej i fizycznej w rodzinach, alkoholizmu jednego z członków rodziny, warunków mieszkaniowych, spraw rozwodowych i alimentacyjnych. Ofiarom przemocy udzielano porad i konsultacji mających na celu przerwanie przemocy poprzez kierowanie do właściwych instytucji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku w 2022 roku realizowała następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Podejmowała działania profilaktyczne, interwencyjne i zaradcze kierując wnioski do Sądu Rejonowego w Pułtusku o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczniczym (20 wniosków).
- 2) Podejmowała rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnej terapii odwykowej (28 osób) oraz konsultacje w zakresie występowania problemu alkoholowego w rodzinach (19 osób).
- 3) Zapewniła wsparcie i pomoc psychospołeczną oraz prawną rodzinom, w celu przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania, poprzez dyżury prawnika, psychologa i specjalisty profilaktyki uzależnień.
- 4) Brała udział w ogólnopolskich kampaniach: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Reaguj na przemoc”, „Dopalacze – powiedz STOP”.
- 5) Dystrybuowała w sposób ciągły materiały informacyjno – edukacyjne (ulotki, plakaty) dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku realizował zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i aktami wykonawczymi oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny zajmowali się problemami, zagrażającymi prawidłowemu funkcjonowaniu społeczeństwa i starali się rozwiązywać problemy w rodzinach, które niekorzystnie wpływały na sytuację materialną społeczeństwa. Świadczyli na rzecz rodzin doznających przemocy systematyczną pracę socjalną opierającą się na wszelkiego rodzaju poradnictwie, m.in.: prawnym, ekonomicznym, psychologicznym, pedagogicznym, a także podejmowali interwencje w celu załatwienia trudnych spraw rodzinnych, np.: kierowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe. Pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych w ramach funkcjonującego Zespołu Interdyscyplinarnego, systematycznie monitorowali rodziny, w których dochodziło do konfliktów, niejednokrotnie prowadzili pierwsze mediacje oraz podejmowali działania interwencyjne. Osoby pokrzywdzone każdorazowo informowane były przez pracowników socjalnych o instytucjach niosących pomoc ofiarom przemocy. W siedzibie Ośrodka zamieszczono informacje z numerami telefonów instytucji i placówek działających na rzecz osób pokrzywdzonych.

Dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo korzystały z pomocy w formie usług opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez placówkę wsparcia dziennego – świetlicę „Słonecznikowa Brać” działającą przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku, przez pięć dni w tygodniu w dni robocze (z miesięczną przerwą w okresie wakacyjnym). Pobyt w świetlicy był nieodpłatny. Rodzice (opiekunowie) składają raz w roku szkolnym podanie o przyjęcie do świetlicy. Dzieci przyjmowane były do świetlicy po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego dokonywanego przez pracownika socjalnego oraz na podstawie

skierowania wydanego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk lub osobę upoważnioną. W 2022 roku zostało skierowanych 34 dzieci z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk w 2022 roku w ramach działań profilaktycznych, zaradczych oraz interwencyjnych, podjęła szereg działań w zakresie indywidualnej pomocy dla ofiar przemocy. Policjanci podczas przeprowadzania interwencji domowych informowali osoby pokrzywdzone o przysługujących im prawach oraz instytucjach, które niosą pomoc ofiarom przemocy domowej, jak również procedurze „Niebieskie Karty” i związanym z nią nadzorem dzielnicowego nad rodziną. Rodziny, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty” są co miesiąc odwiedzane przez dzielnicowego, natomiast w rodzinach, w których jest podejrzenie stosowania przemocy w stosunku do nieletnich, do wizyt włączają się policjanci z Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii. Policjanci, którzy ujawniają przemoc w rodzinie stosują działania zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji, zaś w przypadku ujawnienia przestępstwa przemocy w rodzinie stosują działania zgodnie z Kodeksem postępowania karnego.

W ramach działań profilaktycznych Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk współpracowała z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk, by skuteczniej udzielać pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz dostosować rodzaj pomocy do ich aktualnych potrzeb. Podczas spotkań profilaktycznych z młodzieżą, pedagogami i seniorami, policjanci poruszali tematy przemocy w rodzinie. Ponadto zostało zorganizowane spotkanie z radcą prawnym, na którym zostały omówione zagadnienia związane z odpowiedzialnością karną małoletnich w świetle obowiązujących przepisów. Policja współpracowała także z lokalnymi mediami, prowadziła stronę internetową oraz Facebookową, na których publikowane były treści o charakterze edukacyjnym.

W 2022 roku Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk wszczęła procedurę „Niebieskie Karty” w 49 rodzinach, które zostały przekazane do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Prokuratura Rejonowa w Pułtusk w ramach działań na rzecz skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie w 2022r. wszystkie sygnały i informacje dotyczące przemocy w rodzinie były badane indywidualnie w postępowaniach karnych przez prokuratorów, poprzez stosowanie m.in.: odpowiednich środków zapobiegawczych (np.: nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym), jak również w postępowaniach cywilnych, m.in.: poprzez kierowanie wniosków o leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu, o zawieszenie władzy rodzicielskiej. Jednocześnie w swoich referatach udzielali szczegółowych informacji i pouczeń dotyczących uprawnień pokrzywdzonych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto w siedzibie Prokuratury były dostępne wykazy instytucji i organizacji pozarządowych udzielających pomocy ofiarom przestępstw.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusk w 2022 roku realizując Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w ramach swoich obowiązków służbowych prowadził sprawy, w których Sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską nad małoletnimi poprzez nadzór kuratora sądowego. W dużej części tych spraw występowały problemy przemocy w rodzinie i agresji. Ponadto kuratorzy prowadzili systematyczny monitoring skazanych pozostających w okresie próby,

wobec których sąd zastosował warunkowe zawieszenie postępowania, bądź warunkowe umorzenie postępowania. Jednocześnie w przypadku sprawców przemocy w rodzinie stosowane były areszty tymczasowe, a jeżeli zachodziło prawdopodobieństwo stosowania przemocy w rodzinie zastosowane wcześniej areszty były przedłużane.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk w 2022 roku podejmowało następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Współpracowano z Sądem Rejonowym w Pułtusk, kuratorami, Prokuraturą Rejonową w Pułtusk, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, placówkami medycznymi, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami w zakresie profilaktyki, ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 2) Przeprowadzono dwa spotkania profilaktyczne z młodzieżą w Publicznej Szkole Podstawowej w Płocochowie, które dotyczyły przemocy rówieśniczej.
- 3) Upowszechniano informację o Stowarzyszeniu dla Rodzin „Poradnia Rodzinna” dla osób potrzebujących pomocy psychologicznej, w tym także dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- 4) Prowadzone było poradnictwo specjalistyczne dla ofiar przemocy w zakresie pomocy psychologicznej (8 konsultacji), pedagogicznej (6 konsultacji), rodzinnej (1 konsultacja), prawnej (18 konsultacji).
- 5) Upowszechniane były ulotki, broszury, plakaty zawierające informacje dotyczące przemocy.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pułtusk w 2022 roku podejmowała następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Prowadzone były tematyczne zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży ukierunkowane na eliminowanie zachowań ryzykownych, przeciwdziałanie przemocy i agresji:
 - Warsztaty „Zdrowie psychiczne, jak o nie dbać w wieku szkolnym” oraz „Rozumienie siebie i własnych emocji”,
 - Zajęcia psychoedukacyjne „Bezpieczny Internet”,
 - Zajęcia „Trening wspierający proces efektywnego uczenia się”
 - Warsztaty „Motywowanie do nauki”,
 - Zajęcia warsztatowe „Trudne sytuacje”,
 - Konsultacje psychologiczne dla dzieci i uczniów z trudnościami emocjonalnymi.
- 2) Prowadzone były pogadanki, prelekcje i warsztaty dla rodziców na temat: motywacji do nauki i roli rodzica, radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi u dzieci, rozpoznawania depresji u dzieci i sposobów radzenia, wiedzy rodzica o rozwoju swojego dziecka, relacji międzyludzkich.
- 3) Prowadzone były pogadanki, szkolenia, prelekcje i warsztaty dla nauczycieli „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole podstawowej”.
- 4) Wspierano zespół ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.
- 5) Utworzono grupy wsparcia dla pedagogów i psychologów szkolnych oraz szkolnych doradców zawodowych.
- 6) Zorganizowano konferencję „Depresja-rozpoznać, zrozumieć, pomagać”.
- 7) Prowadzone były konsultacje, a także organizowane spotkania terapeutyczne dla dzieci i rodziców dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, kryzysem wewnątrzrodzinnym, np. związanym z rozwodem rodziców.
- 8) Podejmowane były interwencje kryzysowe zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.
- 9) Prowadzone były działania edukacyjno – informacyjne (dystrybucja broszur, informatorów,

plakatów, ulotek), zamieszczano informacje o miejscach wsparcia dla ofiar przemocy domowej (tablice informacyjne Poradni, strona internetowa, portal społecznościowy).

10) Prowadzona była współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku w ramach prowadzonych postępowań (przekazywane były opinie, informacje, a także obejmowane były wsparciem konsultacyjno – terapeutycznym ofiary przemocy).

11) Prowadzona była współpraca z Prokuraturą Rejonową w Pułtusku w ramach prowadzonych postępowań (przekazywane były opinie, informacje, a także ofiary przemocy obejmowane były wsparciem konsultacyjno – terapeutycznym).

12) Zgłaszano gotowość pracowników Poradni do prac w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Placówka dostrzega potrzebę zatrudnienia lekarza psychiatry dziecięcego, który byłby dostępny w nagłych przypadkach związanych z sytuacjami kryzysowymi.

Zespół Przychodni Specjalistycznych AI - Med w Pułtusku, w strukturach którego funkcjonują: Poradnia Zdrowia Psychicznego i Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnia Leczenia Uzależnień, w ramach swojej działalności w 2022r. na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmował następujące działania, które zostały zrealizowane w ramach świadczeń zakontraktowanych z NFZ dla osób powyżej 18 roku życia:

1) organizowano wizyty lekarskie, konsultacje psychologiczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2674 osób);

2) udzielano porad terapeutycznych, prowadzono sesje grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu (305 osób, 134 osób uzależnionych);

Podczas wizyt oraz konsultacji z lekarzem, psychologiem, terapeutą w trakcie sesji indywidualnych i grupowych omawiane były zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Łączna liczba wizyt zrealizowanych w 2022r. wyniosła 9455.

Ośrodek Rehabilitacji PIO w Pułtusku w 2022r. podejmował szereg działań na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ośrodek oferował możliwość skorzystania ze specjalistycznej terapii pedagogicznej, psychologicznej, terapii rozwijania kompetencji rodzicielskich, treningu umiejętności społecznych, konsultacji lekarskich w zakresie pediatrii, neurologii dziecięcej, psychiatrii dziecięcej, neurologopedii, pedagogiki. W 2022 roku Ośrodek Rehabilitacji PIO objął poradami i konsultacjami 303 osoby, udzielił w zakresie wczesnej identyfikacji zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży 100 konsultacji, objął 100 osób działaniami nastawionymi na prawidłowe wywiązywanie się z pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodziców i pełnienie ról społecznych.

Szpital Powiatowy Gajda - MED sp. z o.o. w Pułtusku w 2022 roku oferował wiele form wsparcia rodzinom w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz w procesie przywracania do prawidłowego funkcjonowania. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie istotne dla placówki było:

1. Rozpoznawanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy.
2. Umiejętność przeprowadzania rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy

i częstotliwość jej występowania.

3. Poinformowanie osób doznających przemocy w rodzinie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji, w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała – powiadomienie organów ścigania.

4. Udział pracownika w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pułtusk.

Ponadto pielęgniarki szkolne w przypadku zauważenia stosowania śladów przemocy na ciele dziecka (siniaki, wybroczyny) opisują symptomy w karcie zdrowia dziecka i przekazują swoje podejrzenia innym pracownikom szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor).

Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk w 2022 roku podejmowało następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Realizowano programy edukacyjne adresowane do dzieci.
- 2) Zorganizowano pogadanki w grupach przedszkolnych.
- 3) Monitorowano sytuację rodzin poprzez współpracę instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy.
- 4) Uczestniczono w pracy i spotkaniach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Placówka dostrzega potrzebę podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, konieczność edukowania dzieci i rodziców w przedszkolach z terenu gminy Pułtusk, a także udostępnianie mieszkańcom literatury, czasopism, ulotek oraz plakatów o tematyce przemocy domowej.

Przedszkole Miejskie Nr 5 w Pułtusk w 2022 roku podejmowało na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie następujące działania:

- 1) Zorganizowano pogadanki w grupach przedszkolnych podczas zajęć edukacyjnych.
- 2) Zorganizowano trening umiejętności społecznych w ramach zajęć rewalidacyjnych.
- 3) Zrealizowano projekt edukacyjny: „Gdy emocje biorą górę”.
- 4) Zorganizowano zajęcia wspierające poczucie własnej wartości „Dzień osób Nieśmiałych”.
- 5) Udostępniono informacje o działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy Pułtusk poprzez wywieszanie plakatów informacyjnych.
- 6) Prowadzone były rozmowy indywidualne z rodzicami oraz konsultacje z przedszkolnym psychologiem.
- 7) Organizowano projekt skierowany do rodziców, którego celem jest wspieranie rodziców w ich funkcji wychowawczej „Akademia rodzica”.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie w 2022 roku w celu zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęła następujące działania:

- 1) Rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach oraz możliwościach udzielania pomocy ofiarom przemocy (np. umieszczenie powyższych informacji na tablicach informacyjnych szkoły).
- 2) Organizowano spotkania z pedagogiem szkolnym na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3) Wdrażano prawidłowe zachowania i postawy wśród dzieci i młodzieży poprzez ustalanie klasowych i szkolnych zasad i umów zapobiegających agresji i przemocy.
- 4) W młodszych klasach i grupach przedszkolnych wychowawcy klas we współpracy z pedagogiem szkolnym prowadzili lekcje kształtujące świadomość dzieci na temat: jaką rolę powinna odgrywać rodzina, jakie relacje powinny występować w prawidłowo funkcjonującej

rodzynie poprzez odgrywanie scenek dramowych, projekcje filmów edukacyjnych.

5) W ramach godzin wychowawczych przeprowadzone były zajęcia wychowawczo – profilaktyczne, na których uczniowie nabywali umiejętności reagowania na zagrożenia i przemoc, rozwiązywania konfliktów z rówieśnikami. Ponadto na zajęciach prowadzonych on-line pedagog szkolny podejmował temat hejtu w sieci, prowadził indywidualne rozmowy z uczniami i zajęcia, na których uczniowie mogli poznać techniki relaksacyjne rozładujące stres i napięcie emocjonalne.

6) Prowadzono obserwacje i podjęto działania mające na celu wsparcie rodzin wychowanków oddziału przedszkolnego.

Zespół Szkolno - Przedszkolny w Przemiarowie w 2022 roku w celu podnoszenia świadomości uczniów i rodziców w zakresie przemocy w rodzinie podejmował następujące działania:

1) Upowszechniane były materiały edukacyjno-informacyjne, w tym na temat przemocy w rodzinie oraz instytucji pomocowych zajmujących się tą problematyką.

2) Rozpowszechnione zostały na korytarzu szkolnym oraz na stronie internetowej numery telefonów zaufania, numery całodobowej infolinii dla dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, adresy instytucji pomocowych działających na terenie gminy Pułtusk w zakresie profesjonalnej pomocy doświadczonych psychologów.

3) Pedagog szkolny i wychowawcy przeprowadzali indywidualne rozmowy z uczniami oraz ich rodzicami, w trudnych sytuacjach udzielano wsparcia oraz pomocy.

4) Upowszechniane były wśród rodziców informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy: psychologicznej, socjalnej i rodzinnej.

5) Prowadzona była profilaktyka wśród dzieci i młodzieży w zakresie agresji i przemocy, sposobów konstruktywnego rozwiązywania problemów.

6) Pedagog szkolny przeprowadzał indywidualne spotkania dyscyplinujące w sytuacjach zauważonych problemów i konfliktów rówieśniczych.

7) Realizowany został program profilaktyczny „Nasze zdrowie mamy w głowie”.

8) Wychowawcy na godzinach wychowawczych oraz pedagog szkolny prowadzili zajęcia integrujące zespoły klasowe, wzmacniające zachowania prospołeczne, bezpieczeństwo uczniów, wzbogacano wiedzę uczniów na temat konsekwencji podejmowania zachowań ryzykownych, cyberprzemocy, koleżeństwa, przyjaźni, rodzajów emocji i sposobów radzenia sobie z nimi.

9) Młodzież szkolna brała udział w międzyszkolnych konkursach profilaktycznych: Gminna Gala Profilaktyki Lokalnej w Zespole Szkół nr 2 w Pułtusku, Lokalna Burza Mózgów w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Pułtusku.

10) Pedagog szkolny przeprowadzał diagnozę środowiska szkolnego w celu rozpoznania i wytypowania uczniów mogących stosować przemoc w szkole bądź będących ofiarami przemocy w szkole lub w rodzinie.

11) Rozpoznawano sytuację rodzinną uczniów z rodzin alkoholowych bądź niewydolnych wychowawczo.

12) Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji zorganizowano pogadankę.

13) Uczniowie klas IV i V wzięli udział w programie „Domowi Detektywi”, zaś uczniowie klasy III w projekcie „Sztuka emocji”.

14) Pedagog szkoły podnosiła swoje kompetencje w czasie Grup wsparcia psychologów i pedagogów z terenu gminy Pułtusk.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Klaudivy Potockiej w Pułtusk w 2022r podejmowała działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i agresji poprzez:

- 1) Udział nauczycieli w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 2) Prowadzenie szczegółowej diagnozy i obserwacji uczniów przejawiających niepokojące zachowania, które mogą świadczyć o problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym (w tym o przemocy).
- 3) Przeprowadzenie z rodzicami konsultacje indywidualnych z wychowawcą i pedagogiem.
- 4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach pomocowych oraz rady wychowawcze poprzez dystrybucję ulotek i broszur, informacji publikowanych na stronie internetowej lub Facebooku.
- 5) Organizowanie w szkole Projektu Gminnego Lokalna Burza Mózgów uwzględniającego problematykę uzależnień, przemocy, instytucji pomocowych świadczących pomoc w tym zakresie.
- 6) Branie udziału uczniów szkoły w akcjach i kampaniach ogólnopolskich – „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, Bezpieczna szkoła, bezpieczny uczeń”.
- 7) Brano udział w kampaniach i programach profilaktycznych rekomendowanych przez MEN „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne możliwości”.

Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk w 2022 roku prowadził następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Realizowane były programy wychowawcze i profilaktyczne: Szkolny Program wychowawczo - profilaktyczny „Domowi Detektywi, czyli Jaś i Małgosia na tropie”.
- 2) Prowadzone były zajęcia na godzinach wychowawczych na temat przemocy w rodzinie. Celem zajęć było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat różnych aspektów i przejawów przemocy ze strony rodziców i opiekunów lub rodzeństwa oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji. Zajęcia dostarczały również informacji o tym, gdzie osoby doświadczające przemocy lub jej świadkowie mogą zwracać się o pomoc i wsparcie.
- 3) Diagnozowane były sytuacje i przeprowadzono systematyczne rozmowy wspierające, zaradcze, interwencyjne mające na celu minimalizowanie zjawiska przemocy.
- 4) Osobom dotkniętym przemocą udzielano informacji o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom, świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 5) Uczestnictwo w spotkaniach grup roboczych w ramach prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 6) Upowszechniane były materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy w rodzinie.
- 7) Upowszechniane były informacje o instytucjach oraz organizacjach udzielających pomocy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusk Podejmowała w 2022 roku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie następujące działania:

- 1) Odbyły się lekcje wychowawcze, na których nauczyciele podejmowali z uczniami rozmowy na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 2) Prowadzone były konsultacje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz krótkie interwencje w sytuacjach tego wymagających.
- 3) W najmłodszych klasach prowadzone były zajęcia z bajkoterapii, mające na celu edukację

zachowań akceptowanych społecznie i tym samym przeciwdziałania przemocy, spotkania poświęcone stymulowaniu rozwoju emocjonalno – społecznego.

4) Przeprowadzono zajęcia warsztatowe z psychologiem i pedagogiem szkolnym pt.: „Tolerancja”, „Przyjaźń”, „Trening Umiejętności Społecznych”, „Dzień Życzliwości”.

5) Zorganizowano przez psychologa szkolnego kampanie pt.: „Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy Wobec Dzieci”.

6) Zorganizowane zostało spotkanie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtuskach pt.: „Przejawy i konsekwencje cyberprzemocy”.

7) Zorganizowane zostało spotkanie z kuratorem zawodowym pt.: „Demoralizacja i jej skutki w prawie”.

8) Placówka na bieżąco współpracowała z Komendą Powiatową Policji oraz Sądem Rejonowym w Pułtuskach.

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtuskach w 2022r. podejmowała działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Zorganizowano w ramach programu profilaktycznego szkoły dla dzieci i młodzieży spotkania mające na celu edukację w zakresie kontaktów z dorosłymi (ochrona dzieci przed doświadczaniem przemocy, w tym przemocy seksualnej), wzmacniające poczucie własnej wartości i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i budowania pozytywnych kontaktów koleżeńskich, budowania umiejętności radzenia sobie ze złością, wyrażania własnych emocji.

2. Zrealizowano programy profilaktyczne: „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”, „Uczucia, jak sobie radzić z emocjami”, „Wartości w naszym życiu- postawa agresywna, uległa i asertywna”, „Jestem bezpieczny w domu i w szkole”, „Agresji mówimy NIE” oraz „Żyj Dobrze”.

3. Zamieszczone zostały informacje i materiały edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na stronie internetowej szkoły.

Funkcjonował Dziecięcy Telefon Zaufania oraz specjalny czat internetowy na stronie: chat.brpd.gov.pl.

4. Prowadzone były godziny wychowawcze na temat przemocy w rodzinie. Celem zajęć było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat różnych aspektów i przejawów przemocy ze strony rodziców/opiekunów lub rodzeństwa oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji. Zajęcia dostarczały również informacji o tym, gdzie osoby doświadczające przemocy lub jej świadkowie mogą zwracać się o pomoc i wsparcie.

5. Zorganizowano szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach Niebieskiej Godziny Wychowawczej.

6. Udzielone zostało wsparcie uczniom dotkniętym przemocą w rodzinie.

7. Udzielona została osobom dotkniętym przemocą informacja o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia w rodzinie „Telefon zaufania”, „Gdzie znaleźć pomoc?”.

8. Monitorowano potrzeby uczniów dotkniętych przemocą.

9. Współpracowano z kuratorami społecznymi i zawodowymi, funkcjonariuszem policji ds. nieletnich i patologii, dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Pułtuskach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach oraz asystentem rodziny.

10. Prowadzono poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

11. Zrealizowano Program „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.

12. Młodzież szkolna brała udział w lokalnych projektach profilaktycznych:

- Lokalna Burza Mózgów: „Wyciągnij rękę, gdy potrzeba pomocy”, - Gminna Gala Profilaktyki: „Żyj marzeniami”.

Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusku w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Zespół Szkół Zawodowych w 2022 roku realizował następujące zadania:

1. Prowadzono zajęcia warsztatowe dla uczniów klas pierwszych z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa.
2. Rozpropagowywano telefony zaufania dla ofiar i sprawców przemocy.
3. Utrzymywano stały kontakt z kuratorami społecznymi i zawodowymi – wymiana informacji o uczniach, szczególny nadzór nad rodzinami, w których występują znamiona przemocy.
4. Prowadzono cykl zajęć i warsztatów z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.
5. Przeprowadzono badania i działania diagnostyczne w zakresie rozpoznawania znamion przemocy oraz analizę sytuacji rodzinnej uczniów.
6. Przeprowadzono szkolenia dla pedagogów obejmujące tematykę przemocy domowej.
7. Współdziałano z instytucjami (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pułtusku, Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku, Sąd Rejonowy w Pułtusku) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.
8. Prowadzono zajęcia na temat przeciwdziałania przemocy (szkolnej i domowej) przez wychowawców, pedagogów szkolnych, wskazywanie miejsc, instytucji i osób zajmujących się świadczeniem profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy.
9. Prowadzono rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami uczniów zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusku w zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2022 roku zrealizowało następujące działania:

1. Przeprowadzono diagnozę potrzeb w zakresie problemów związanych z przemocą i ochroną ofiar przemocy w rodzinie wśród całej społeczności szkolnej i opracowano Program Wychowawczo-Profilaktyczny Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Skargi w Pułtusku uwzględniające ww. treści.
2. Zorganizowano spotkania dla klas I-III z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku poruszające problematykę przemocy w rodzinie.
3. Upublicznione zostały na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej szkoły adresy i telefony instytucji pomocowych i telefonów zaufania (w tym udzielających pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie).
4. Współdziałano z instytucjami (Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku, Sąd Rejonowy w Pułtusku) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.
5. Udzielano wsparcia psychologicznego oraz pedagogicznego uczniom i rodzicom, którzy doświadczyli przemocy w rodzinie.

Zespół Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtusku w ramach realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie prowadził w 2022 roku następujące działania:

- 1) Realizowany został Program Profilaktyczno -Wychowawczy Szkoły, który zawierał zadania związane z profilaktyką agresji i przemocy oraz wychowaniem prorodzinnym.
- 2) Zrealizowano program dla społeczności szkolnej „Myślę pozytywnie”.
- 3) Udzielono pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie poprzez: porady i konsultacje pedagoga i psychologa w szkole dla ucznia i rodzica, prowadzone były mediacje w sytuacjach konfliktu rodzic-dziecko, w razie konieczności kierowano sprawy do Sądu Rejonowego, Policji lub Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 4) Rozpowszechniano informacje na temat procedury „Niebieskie Karty”. Wśród rodziców, uczniów i nauczycieli udostępniono ulotki, umieszczono informacje w gablotach szkolnych.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusku w 2022 roku realizował następujące działania uwzględniające problematykę przemocy i agresji:

- 1) Zorganizowano przemarsz w ramach Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka pt. „Nasze prawa, ważna sprawa” uświadamiający uczniom, że mają prawo do życia bez przemocy.
- 2) Przeprowadzono warsztaty edukacyjne w klasach Publicznej Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3) Przeprowadzono warsztaty psychoedukacyjne i Trening Umiejętności Społecznych przez psychologa oraz psychologa grupowego dla uczniów Szkoły Podstawowej i Przystosowanej do Pracy rozwijający umiejętności społeczne oraz uczyli konstruktywnych metod rozładowania agresji i rozwiązywania konfliktów pt. „Przemocy mówię NIE”.
- 4) Przeprowadzono pogadanki z uczniami i wychowankami Ośrodka na temat radzenia sobie w sytuacji doświadczenia przemocy w rodzinie.
- 5) Przeprowadzono konsultacje z rodzicami na temat procedur postępowania oraz sposobów radzenia sobie w sytuacji przejawiania przemocy ze strony innego członka rodziny.
- 6) Przeprowadzono konsultacje z nauczycielami na temat procedur postępowania oraz sposobów radzenia sobie w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie ucznia.
- 7) Opracowano i upowszechniono materiały edukacyjne dotyczące sposobu radzenia sobie w sytuacji doświadczenia przemocy ze strony innego członka rodziny.
- 8) Prowadzono pogadanki z uczniami/wychowankami o przeciwdziałaniu przemocy i agresji połączone z obejrzeniem prezentacji multimedialnej, filmików edukacyjnych oraz odgrywaniem przez nich scenek dramatycznych.
- 9) Zorganizowano i przeprowadzono w Ośrodku gry i zabawy dla uczniów/wychowanków mające na celu rozpoznawanie przyczyn agresji, opanowanie i przezwyciężanie złości i agresji oraz właściwe jej rozwiązywanie.
- 10) Zorganizowano podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych, projekcję filmów dotyczących problemu agresji i przemocy.
- 11) Omawiano w zespołach złożonych z nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy i agresji w odniesieniu do konkretnych uczniów.
- 12) Prowadzony był monitoring wieloaspektowego funkcjonowania uczniów i ich rodzin, współpracowano z Sądem Rejonowym w Pułtusku pod kątem właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Pułtusk w 2022 roku były podejmowane zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2021-2026.

Realizowane były działania profilaktyczno - edukacyjne oraz szkoleniowe, skierowane bezpośrednio do mieszkańców oraz specjalistów udzielających pomocy i wsparcia.

Z uwagi na niepewne prognozy i pojawiające się nowe wyzwania oraz potrzeby społeczeństwa, w kolejnych latach rekomenduje się zwiększenie nakładów na stworzenie kompleksowego wsparcia rodzinom, podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy oraz zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwłaszcza dbałość o ich zdrowie psychiczne, a także zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Pułtusk. Pozwoli to zwiększyć skuteczność pomocy świadczonej na rzecz osób doświadczających przemocy.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	54 przedsięwzięcia	Wzrost o 36 przedsięwzięć
2.	Liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych	45 programów profilaktycznych, w tym 2839 osób; 9 programów zdrowotnych z NFZ	Wzrost o 29 programów profilaktycznych
3.	Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną	348 osób	Wzrost o 18
4.	Liczba wniosków o leczenie odwykowe, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku	34 wniosków	Spadek o 11 wniosków
	w tym o objęcie leczeniem:		Spadek o 11 mężczyzn
	- mężczyzn	24	Na tym samym poziomie
	- kobiet	10	
5.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	20 wniosków	Wzrost o 2 wnioski
6.	Liczba osób skierowanych przez Sąd na leczenie odwykowe	10 osób	Spadek o 7 osób
7.	Liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym i profilaktyki uzależnień oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	Ogółem 98 rodzin, w tym 265 osób w tych rodzinach - wsparcie psychologiczne- 27 rodzin, 96 osób w tych rodzinach, - wsparcie prawne – 55 rodzin, 113 osób w tych rodzinach, - wsparcie specjalisty profilaktyki uzależnień – 16 rodzin, 56 osób w tych rodzinach	Spadek o 162 rodziny, w tym spadek o 212 osób w tych rodzinach

8.	Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie zakończonych procedurą „Niebieskie Karty”	49 osób	Wzrost o 3 osoby
9	Liczba spotkań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	5	Na tym samym poziomie
10	Liczba powołanych Grup Roboczych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	49	Wzrost o 9 grup
11.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym udzielono schronienia	0	0
12.	Liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej	600 przedsięwzięć	Wzrost o 464
13.	Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy	0	0
14.	Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	372	Wzrost o 126
15.	Liczba osób eksperymentujących bądź uzależnionych od narkotyków, korzystających z porad	5 osób	Spadek o 4 osoby
16.	Liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	217 osób	Spadek o 52 osoby
17.	Liczba zorganizowanych akcji, kampanii, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form prelekcji.	205	Wzrost o 67

PRIORYTET IV

ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY DLA SENIORÓW

Cele szczegółowe :

1. Rozwijanie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób w wieku emerytalnym, samotnym, osamotnionym oraz przewlekle chorym i poprawa jakości ich życia

kierunki działań:

- monitorowanie sytuacji osób starszych na terenie gminy;
- rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osoby starszej obejmujących pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem;
- integracja międzypokoleniowa (współpraca seniorów ze szkołami, przedszkolami);
- działania osłonowe na rzecz osób starszych i ubogich w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej, usługowej z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD);
- tworzenie i wdrażanie programów na rzecz aktywizacji ludzi starszych i integracji ze środowiskiem;
- tworzenie warunków do funkcjonowania Klubów Seniora i grup wsparcia;
- wspieranie działalności Dziennego Domu „Senior+”;
- rozwijanie i współpraca z organizacjami, instytucjami i Kościołem w zakresie pomocy osobom starszym;

- promowanie idei wolontariatu dla Seniorów oraz idei samopomocy;
- działania profilaktyczne, prewencyjne skierowane do osób starszych;
- likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych, społecznych utrudniających mobilność seniorów;
- zapewnienie w szerszym zakresie osobom starszym uczestnictwa w imprezach i spotkaniach integracyjnych;
- budowanie pozytywnego wizerunku starości;
- zapewnienie opieki dziennej o charakterze instytucjonalnym osobom starszym;
- upowszechnianie wiedzy i edukacji w zakresie nowych technologii (komputer, telefon komórkowy) poprzez organizację szkoleń, kursów.

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Pułtusku z dnia 02.02.2023r., w Gminie Pułtusk na dzień 31 grudnia 2022 roku osoby w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni 65 lat i powyżej i kobiety 60 lat i powyżej) stanowiły liczbę 5311, co w stosunku do 23 757 mieszkańców Gminy Pułtusk wyniosło 22,36%.

Utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Wskazuje to na potrzebę rozbudowy dostępnej infrastruktury społecznej o formy służące lepszej opiece nad osobami niesamodzielnymi z powodu wieku czy stanu zdrowia.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych **Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku** miała na celu monitorowanie sytuacji osób starszych na terenie gminy, ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnorodnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie i monitorowanie kontaktów rodzinnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, rozpowszechnianie idei wolontariatu.

Ludzie starsi objęci systemem pomocy społecznej w Gminie Pułtusk korzystali z różnych form wsparcia, w tym m.in.: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pomocy materialnej, pomocy rzeczowej, pracy socjalnej, uczestnictwa w grupie samopomocowej „Klubie Srebrnego Wieku”, Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów - oddział w Pułtusku, pobytu w Dziennym Domu „Senior+” w Pułtusku, w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Pułtusku, w Dziennym Domu Opieki Medycznej „Akacja”, w domach pomocy społecznej lub w zakładzie opiekuńczo - leczniczym.

Od 1 grudnia 2022 r. w Szpitalu Powiatowym Gajda-Med. w Pułtusku działa specjalistyczna opieka paliatywna (Hospicjum stacjonarne). Oddział liczy 25 łóżek, pacjenci mają zapewnioną całodobową opiekę.

Ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku skorzystało 59 rodzin emerytów i rencistów, w tym osób w rodzinach 106. Z inicjatywy darczyńców w grudniu 2022 roku wsparcie rzeczowe w formie artykułów spożywczych i przemysłowych otrzymało 20 seniorów pozostających w zainteresowaniu Ośrodka.

Jedną z podstawowych form opieki nad osobami starszymi było świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez opiekunki zatrudnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniały pomoc w zakresie: zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych, tj.: opieki higieniczno-sanitarnej, pielęgnacji, przygotowania posiłków, zrobienia zakupów, mycia okien, palenia w piecu, utrzymania porządku i czystości pomieszczeń, prania, załatwiania spraw urzędowych,

kontakty z otoczeniem itp.

W 2022 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystały 24 osoby w wieku poprodukcyjnym.

W 2022r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk realizował **Program „Opieka 75+”**, którego celem strategicznym było zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie. W okresie sprawozdawczym 13 osób w wieku 75 lat i więcej miało przyznane decyzją administracyjną świadczenie z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych. Z tego 2 osoby (1K i 1M) o znacznym stopniu niepełnosprawności miało wydane decyzje na usługi opiekuńcze, które zostały dofinansowane w ramach programu „Opieka 75+”. Na realizację tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk otrzymał dotację w wysokości 12 064,00 zł, a wydatkowano w kwocie 11 948,50 zł.

Z usług oferowanych przez **Dział pomocy środowiskowej** w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2022 roku skorzystało 14 osób, z których 1 osoba była w wieku poprodukcyjnym i korzystała z usług w zakresie: poprawy higieny osobistej (korzystanie z prysznica i pralki), artykułów spożywczych i odzieży pochodzących od darczyńców i pomocy w problemach życia codziennego (wypełnianie dokumentów, pisanie podań, czytanie ze zrozumieniem pism urzędowych itp.).

Osobie wymagającej całodobowo opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Mieszkańcy Gminy Pułtusk, których stan zdrowia bezwzględnie wymagał skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę, kierowani byli do domu pomocy społecznej zlokalizowanego w najbliższej okolicy.

Dla każdego mieszkańca domu pomocy społecznej ustalana jest opłata odpowiadająca średniemu kosztowi utrzymania w danym domu pomocy społecznej, następnie określana jest kwota, którą jest on w stanie ponieść – maksymalnie 70% jego dochodu. W przypadku niemożności uiszczenia pełnej opłaty przez pensjonariusza, cały lub częściowy koszt pobytu w domu pokrywają: małżonek, zstępni i w ostatniej kolejności wstępni, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych. Jeżeli opłata nie zostanie wniesiona przez wyżej wymienione osoby, uiszcza ją gmina właściwa. Obciążenia gminy stanowią różnicę pomiędzy średnim kosztem utrzymania mieszkańca a opłatą przez niego wniesioną oraz opłatą uiszczoną przez osoby bliskie.

W domach pomocy społecznej z terenu gminy Pułtusk w 2022 roku przebywało 27 osób, w tym 17 osób w wieku poprodukcyjnym, z których 13 osób miało orzeczoną niepełnosprawność, zaś 6 osób zostało umieszczonych w domu pomocy społecznej zgodnie z postanowieniem Sądu. Poniesione wydatki na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej ogółem w 2022 roku wyniosły 931 563,53 zł.

W 2022r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk umieścił w domu pomocy społecznej 1 osobę w wieku poprodukcyjnym, realizując postanowienie Sądu.

W stosunku do lat ubiegłych zauważalny jest wzrost liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej. Liczba osób przebywających w domu pomocy społecznej w stosunku do 2021r. zwiększyła się o 2 osoby.

Znamienną rolę w procesie aktywności społecznej seniorów na terenie gminy Pułtusk odgrywają **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, Dzienny Dom „Senior+” w Pułtusku**, grupa samopomocowa „**Klub Srebrnego Wieku**”, **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – oddział w Pułtusku** oraz inne instytucje wspierające osoby starsze, rodzina, znajomi i cała społeczność.

Gmina Pułtusk, przystępując do konkursu w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025, który zakłada wspieranie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie realizacji zadań własnych, polegających na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodkach wsparcia dziennego „Senior+”, wydatkowała kwotę **102 303,16 zł** dofinansowania w ramach Modułu II na bieżące funkcjonowanie placówki „Senior+”.

Ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu na terenie Gminy Pułtusk od 2015 roku jest **Dzienny Dom „Senior+”**, prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, dla osób starszych, powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, którzy ze względu na wiek, chorobę lub samotność wymagają wsparcia, częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Celem Domu jest zapewnienie wsparcia osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 lat i więcej poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także usług w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Placówka zapewniała osobom starszym, niepełnosprawnym i chorym pomoc, odpowiednie warunki do przebywania i korzystania ze wszystkich proponowanych form działalności. Swoim działaniem Dom dążył do przeciwdziałania izolacji i marginalizacji osób starszych, utrzymania dobrej formy fizycznej, psychicznej, psychofizycznej i intelektualnej Seniorów, rozwijania umiejętności społecznych i interpersonalnych, rozwijania potencjału uczestników Dziennego Domu.

W 2022 roku 33 osoby (w tym: kobiet - 21; mężczyzn - 12) w wieku 60+, nieaktywne zawodowo, z terenu gminy Pułtusk, skorzystały z pobytu w Dziennym Domu „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku. 30 osób (w tym: kobiet - 20; mężczyzn - 10) prowadziło samotnie gospodarstwo domowe, 3 osoby (w tym: kobiet - 1; mężczyzn - 2) prowadziły gospodarstwo domowe z rodziną. Wśród Uczestników placówki 24 osoby (w tym: kobiet - 17; mężczyzn - 7) miało orzeczoną niepełnosprawność. Z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności było 9 osób (w tym: kobiet - 7; mężczyzn - 2), z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności było 12 osób (w tym: kobiet - 9; mężczyzn - 3), a 3 osoby (w tym: kobiet - 1; mężczyzn - 2) miały orzeczoną lekki stopień niepełnosprawności lub trzecią grupę inwalidzką.

Uczestnicy Domu w przedziale wiekowym to: 5 osób (w tym: kobiet - 2; mężczyzn - 3) w wieku 60 - 69 lat, 15 osób (w tym: kobiet - 9; mężczyzn - 6) w wieku 70-79 lat oraz 13 osób (w tym: kobiet - 10; mężczyzn - 3) w wieku 80-89 lat.

Seniorzy kierowani byli do placówki na pobyt dzienny, na podstawie decyzji administracyjnej, uwzględniającej zasady ponoszenia odpłatności, wydanej przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku lub osobę upoważnioną, po wcześniejszym przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W 2022 roku wydano 33 decyzje administracyjne, kierujące osoby na pobyt do Domu.

W minionym roku za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” Seniorzy wnosili opłatę zgodnie z Uchwałą Nr L404/2017 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 listopada 2017 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w Dziennym Domu „Senior+” prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku oraz zgodnie z Zarządzeniem Nr 314/2021 Burmistrza Miasta Pułtusk z 26 maja 2021 roku w sprawie

ustalenia średniego miesięcznego kosztu pobytu w Dzienny Domu „Senior+” prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk, obowiązującego do 31 marca 2022 roku oraz zgodnie z Zarządzeniem Nr 401/2022 Burmistrza Miasta Pułtusk z dnia 3 marca 2022 roku, obowiązującego w okresie od 1 kwietnia 2022 roku do 31 marca 2023 roku.

W 2022 roku w ramach uczestnictwa w Programie Wieloletnim „Senior+”, Edycja 2022, Seniorzy Dziennego Domu „Senior+”, prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk, skorzystali z następujących form wsparcia:

- usługi socjalne – 33 osoby;
- usługi edukacyjne – 25 osób;
- usługi kulturalno -oświatowe – 18 osób;
- usługi sportowo - rekreacyjne – 18 osób;
- usługi aktywności ruchowej lub kinezyterapii – 24 osoby;
- usługi aktywizujące społecznie – 20 osób;
- usługi terapii zajęciowej – 26 osób.

Bezpośrednim efektem w ramach realizacji ww. form wsparcia były działania:

• **wykłady i pogadanki** – 16,

- cykl spotkań z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk nt. „Bezpieczeństwo Seniorów”, „Bezpieczeństwo w sieci”, „Bezpieczeństwo na drodze i w domu”, „Aktywny i świadomy Senior w świecie finansów”, „Seniorze nie daj się oszukać”;

- spotkanie z dzielnicową Komendy Powiatowej w Pułtusk oraz z przewodniczącym Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Pułtusk nt. sposób rozpoznawania zjawiska przemocy wobec seniorów oraz możliwych konsekwencji prawnych i psychologicznych jej stosowania, jak przeciwdziałać przemocy i gdzie szukać pomocy;

- cykl spotkań - „Biblioteka dla Seniora” w siedzibie Domu Dziennego „Senior+” i Pułtuskiej Bibliotece Publicznej im. J. Lelewela. Seniorzy mogli poznać życie znanych pisarzy, osób oraz obrzędy świąt (np. „Śladami Konopnickiej”, „Zbigniew Wodecki”, „Oczami polskiego kina”, „Światowy dzień książki”, „Święta Bożego Narodzenia”;

- spotkanie z przedstawicielką Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Pułtusk nt. korzyści dla seniorów w ramach „Polskiego Ładu”, „Świadczeniach dla Seniorów”;

- spotkanie z farmaceutką, która przybliżyła seniorom tematykę zdrowego stylu życia;

- warsztaty zorganizowane przez Stowarzyszenie „Radomskie Centrum przedsiębiorczości” o tematyce: „Zasady żywieniowe w wieku Złotej Jesieni” oraz „Działania w zakresie rehabilitacji pocovidowej dla Seniorów”;

- spotkanie z dietetykiem nt. „Diety i aktywności Seniora”;

• **zajęcia klubowe**

W ramach, których Seniorzy korzystali z dostępu do TV, radia i prasy lokalnej oraz z zasobów internetowych, zasobów biblioteczki znajdującej się w placówce. Seniorzy omawiali ciekawe artykuły prasowe, odbywały się zajęcia ergoterapii, muzykoterapii i zajęcia relaksacyjne. Seniorzy pielęgnowali rośliny, znajdujące się w siedzibie i na zewnątrz wokół budynku Dziennego Domu, uprawiali ogródek kwiatowy.

• **warsztaty kulinarne** – 30

W ramach terapii kulinarnej pod nadzorem instruktora terapii zajęciowej, seniorzy korzystali z możliwości przyrządzania potraw, które spożywali podczas pobytu w placówce. Odbywały się pogadanki nt. zdrowego stylu życia i zagrożeń z nieprawidłowego odżywiania;

• **warsztaty o tematyce psychologicznej** – 5

Odbyły się spotkania o tematyce „Psychologia potrzeb osób starszych”, seniorzy brali udział w treningach pamięci i koncentracji uwagi, które organizowała instruktorka terapii zajęciowej. W ramach współpracy z Fundacją Projekt Starsi oraz realizowanego programu: „Pamięć zadbana” Seniorzy uczestniczyli w spotkaniu edukacyjnym z neuropsycholog;

• **wyjścia do placówek kulturalno - oświatowych** – 8,

Seniorzy uczestniczyli w wyjściach kulturalnych, zwiedzając wystawy w Galerii „4 Strony Świata” w Pułtusk np.: „Teraz Pułtusk-artystyczne pasję”. Brali udział w spotkaniu promującym książkę Ireny Lachowskiej-Kurowskiej pt.: „W szponach nadludzi”. Korzystali z zaproszeń na imprezy organizowane dla mieszkańców Pułtuska, m.in. z takich okazji jak: „75 lat działalności Pułtuskiej Biblioteki Publicznej im. J. Lelewela 1947-2022”, warsztaty dziergania na drutach zorganizowane przez Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Pułtusk, w związku z akcją ogólnopolską pn. „Dziergany rekordowy szalik dla WOŚP”, XII przegląd „Twórczości Abstynenckiej ŚWIT” organizowane przez pułtuskie Stowarzyszenie Trzeźwości Świt, koncert pieśni patriotycznych w Amfiteatrze Domu Polonii im. K. Klenczona, Święta 15 Sierpnia, Pułtuskie Teatry Amatorskie PTA-K na scenie Kina „Narew”, „Jasełka na wesoło w wykonaniu grupy teatralnej „Maliniaki”; seniorzy uczestniczyli w warsztatach psychologicznych, informatycznych, tanecznych, a także brali udział w spektaklu teatralnym pt. „Czas nas uczy pogody” w ramach projektu realizowanego przez Fundację Promocji Kultury i Edukacji „Art – Heart” pn. „Trzecia młodość – radość dostojnych lat”.

• **zajęcia z fizjoterapeutą** – 40 godzin miesięcznie

Seniorzy systematycznie brali udział w organizowanych zajęciach aktywności ruchowej i kinezyterapii, w formie gimnastyki ogólnousprawniającej prowadzonej pod kierunkiem rehabilitantki, uczestniczyli w zajęciach grupowych jak i indywidualnych, wykorzystując sprzęt rehabilitacyjny, w który wyposażona jest sala ćwiczeń. W zakresie pobudzania aktywności ruchowej prowadzone były dla seniorów zajęcia gimnastyczne przez rehabilitanta.

• **spacery i piesze wycieczki** – 40

Seniorzy brali udział w wycieczkach pieszych po Pułtusk.

• **wycieczka wyjazdowa** – 1

uczestniczyli w jednodniowej wycieczce zorganizowanej na Mazurach w osadzie GALINDIA i w Mikołajkach.

• **terapia zajęciowa**

W ramach tego działania seniorzy uczestniczyli w zajęciach terapii 2 razy w tygodniu w formie: ergoterapii (terapia przez pracę), muzykoterapii, arteterapii (zajęcia plastyczne), w grach stolikowych (gry planszowe);

• **spotkania okolicznościowe międzypokoleniowe** – 10

Seniorzy w ramach obchodzonego „Ogólnopolskiego Dnia Seniora” brali udział w międzypokoleniowym spotkaniu integracyjnym z dziećmi z Malinowego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk, które odbyło się w Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Pułtusk. Uczestnicy Domu integrowali się biorąc udział w organizowanych grillach na świeżym powietrzu, wyjazdowym „Pożegnanie lata” (spływ gondolą). W 2022 roku w placówce organizowane były imprezy okolicznościowe takie jak np. Dzień Kobiet i Mężczyzn, urodziny i imieniny uczestników, Dzień Matki, Dzień Ojca (wspomnienie Ojca Świętego), śniadanie Wielkanocne i Wigilia.

W ramach oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej uczestnicy Dziennego Domu „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2022 roku korzystali z następujących działań:

• z gimnastyki grupowej organizowanej przez fizjoterapeutę skorzystało - 24 osoby,

- a z indywidualnej - 5 osób;
- z zajęć sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez instruktora terapii zajęciowej skorzystało - 18 osób;
- z udziału w wykładach i pogadankach skorzystało - 25 osób;
- z zajęć indywidualnych z psychologiem skorzystała - 1 osoba;
- z grupowego wsparcia psychologicznego skorzystało - 27 osób;
- z poradnictwa pracownika socjalnego skorzystało - 33 osoby;
- z zajęć klubowych (biblioterapia, TV, korzystanie z komputera, gry towarzyskie stolikowe) skorzystało - 33 osoby;
- ze wspólnych wyjść kulturalno – oświatowych skorzystało - 20 osób;
- z udziału w zajęciach terapii zajęciowej skorzystało - 26 osób;
- z udziału w imprezach integracyjnych oraz spotkaniach okolicznościowych skorzystało – 26 osób;
- z zapewnionego, jednego ciepłego, obiadowego posiłku dziennie skorzystało - 33 osoby;
- z pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, wizyt lekarskich skorzystało - 23 osoby;
- z udziału w aktywizacji międzypokoleniowej skorzystało - 28 osób;
- z urządzeń gospodarstwa domowego - skorzystało 33 osoby.

Wszystkie działania terapeutyczne (manualne, plastyczne, intelektualne czy rozrywkowe) w placówce aktywizowały seniorów, rozwijały ich umiejętności wykonywania czynności życia codziennego i zaradności osobistej oraz psychofizycznych sprawności i podstawowych umiejętności, umożliwiających uczestnictwo w życiu społecznym. Dzienny Dom „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku kompleksowo zaspokajał potrzeby ludzi starszych, aktywizował ich, organizował czas wolny, zapewniał terapię nie odrywając ich od własnego środowiska. Udział w codziennych zajęciach, spotkaniach pozwalał seniorom podnieść sprawność fizyczną i intelektualną.

Osoby starsze potrzebują szczególnej opieki, pomocy lub po prostu towarzystwa innych osób. Podejmowane działania pozwalają nam wszystkim na zrozumienie problemów osób w wieku senioralnym oraz są świetną okazją dla samych Seniorów do wyjścia z domu, aktywizacji, zacieśnienia więzi społecznych, edukacji oraz pokazania świata, że starość może być okresem tak samo pięknym i radosnym jak młodość.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku zachęcali i nadal zachęcają Seniorów w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo z terenu gminy Pułtusk do skorzystania z uczestnictwa w zajęciach organizowanych w placówce, w ramach zadania współfinansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Dzienny Dom „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku spełnia bardzo ważną funkcję, gdyż kompleksowo zaspokaja potrzeby ludzi starych, aktywizuje ich, wypełnia czas wolny, zapewnia terapię nie odrywając ich od własnego środowiska.

Grupa Samopomocowa - „Klub Srebrnego Wieku” z siedzibą w Miejskim Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku przy ul. Plac Teatralny 1 w 2022 roku liczyła 90 członków. Celem grupy było przede wszystkim kształtowanie właściwych postaw społecznych oraz przełamanie izolacji społecznej u osób starych, samotnych, niepełnosprawnych. Członkowie „Klubu Srebrnego Wieku” mieli szansę na wymianę doświadczeń, rozwijanie umiejętności współżycia w grupie, rozwijanie swoich umiejętności i zainteresowań oraz uzyskanie wsparcia w radzeniu sobie z własnymi problemami. Wszystkie spotkania i podejmowane działania miały na celu wyeliminowanie wśród seniorów negatywnych emocji, takich jak: rozczarowanie, smutek, rozgoryczenie, złość, frustracja. Seniorzy zrzeszeni w grupie samopomocowej „Klubu

Srebrnego Wieku”, mimo swojego wieku, samotności, chorób i dolegliwości, prowadzili w Klubie bardzo aktywny tryb życia. Wielką pasją seniorów był śpiew, taniec, wyjazdy, malarstwo. Prace plastyczne wykonane przez Seniorów były wystawiane w Galerii Sztuki w siedzibie MCKiS w Pułtuskach. W roku 2022 roku raz w miesiącu odbywały się imprezy integracyjne przy muzyce w których uczestniczyło ok. 68 Klubowiczów (zabawy taneczne w sali w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. I. Szewińskiej). Członkowie Klubu Srebrnego Wieku w 2022 roku uczestniczyli w wycieczkach zorganizowanych do: Łysych, Wrocławia, Nałęczowa, Lichenia, Częstochowy i Zakopanego.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego w Pułtuskach, ul.13 Pułku Piechoty 4 zrzesza 187 członków. W 2022 roku odbyło się 8 spotkań integracyjnych i cztery spotkania okolicznościowe w siedzibie Związku. Zorganizowano jednodniową wycieczkę krajoznawczą do Stoczka Warmińskiego, Świętej Lipki, Gietrzwałdu oraz dwutygodniowy wyjazd do Sanatorium Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego w Krynicy Morskiej. Dla Seniorów wydawane były zaświadczenia na ulgowe przejazdy środkami PKP.

Aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób w wieku poprodukcyjnym była realizowana przez promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej.

Pułtuska Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela prowadziła w 2022r. szereg działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, starszych.

W ramach spotkań „Biblioteka dla Seniora” przygotowano szereg prezentacji multimedialnych o życiu i twórczości znanych polskich aktorów, piosenkarzy i poetów, czytano fragmenty książek i prowadzono dyskusje. Tematy zajęć to m.in.: „Hanka Bielicka – z uśmiechem przez życie”, „Zbigniew Wodecki – muzyk śpiewający”, „Słynne polskie kobiety”, „Światowy dzień Książki i Praw autorskich”, „Śladami Marii Konopnickiej”, „Jak ufilmować klasykę polskiej literatury? Lalka (1968) Wojciecha Jerzego Hasa według powieści Bolesława Prusa”.

W 2022r. przeprowadzono 9 spotkań, w których uczestniczyło 168 osób.

Biblioteka wzięła również udział w projekcie „Weekend seniora z kulturą”, którego celem jest walka z wykluczeniem poprzez zachęcanie i włączenie osób starszych do regularnego uczestnictwa w szeroko rozumianym życiu kulturalnym. Pracownicy Biblioteki przygotowali spotkanie przy kawie poświęcone filmowi „Miś” (1981) Stanisława Barei. W wydarzeniu wzięło udział 20 osób.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026:

- promowanie idei wolontariatu dla Seniorów oraz idei samopomocy;
- tworzenie warunków do funkcjonowania Klubów Seniora i grup wsparcia.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców	5311 osób w wieku poprodukcyjnym 22,36% ogółu mieszkańców, tj.: 23 757	Wzrost o 114 osób w wieku poprodukcyjnym
2	Liczba osób starszych objętych pracą socjalną	106 osób	Spadek o 11 osób
3	Liczba osób starszych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	98 osób	Wzrost o 41 osób
4	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi	27 osób	Spadek o 1 osobę
5	Liczba opiekunek świadczących pomoc osobom w wieku senioralnym	7 opiekunek, w tym 1 umowa czasowa do 31.03.2022r.	Spadek o 1 opiekunkę do dn. 31.03.2022, zaś od dn. 01.04.2022r. O 2 opiekunki
6	Liczba osób starszych objętych wsparciem w ramach klubu seniora, grupy samopomocowej „Klubu Srebrnego Wieku”	90 osób	Wzrost o 10 osób
7	Liczba osób objętych wsparciem w Dziennym Domu „Senior+” w Pułtusk	33 seniorów	Wzrost o 5 osób
8	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	- architektonicznych – 5 osób, - technicznych – 2 osoby - w komunikowaniu się – 45 osób (dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk)	- Architektonicznych – spadek o 9 osób, - technicznych – na tym samym poziomie, - w komunikowaniu się – spadek o 17 osób
9	Liczba wolontariuszy zaangażowanych w pomoc osobom starszym	1 osoba	Spadek o 3 osoby
10	Liczba spotkań integracyjnych	108 spotkań integracyjnych	Wzrost o 62 spotkania
11	Liczba osób skierowanych ze względu na wiek do domów pomocy społecznej	17 osób w wieku poprodukcyjnym przebywa w DPS	Wzrost o 5 osób
12	Liczba osób oczekujących ze względu na wiek na skierowanie do domów pomocy społecznej	1	Na tym samym poziomie

PRIORYTET V

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich środowisk rodzinnych

Cele szczegółowe :

1. **Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w środowisku lokalnym i rodzinnym**

kierunki działań:

- stała wnikliwa diagnoza problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin; wspieranie rodzin i osób opiekujących się niepełnosprawnymi;

- rozwój procesu wczesnej interwencji, rozpoznawania i leczenia dzieci niepełnosprawnych oraz zagrożonych niepełnosprawnością;
- podejmowanie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w celu możliwości zapewnienia ds. dofinansowania w zakresie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym, dopłaty do turnusów rehabilitacyjnych;
- wpieranie osób niepełnosprawnych w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania;
- pomoc osobom niepełnosprawnym w zapewnieniu sprzętu rehabilitacyjnego;
- podnoszenie jakości usług opiekuńczych, w tym usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych;
- zapewnienie w szerszym zakresie ciągłości kształcenia integracyjnego poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych dla niepełnosprawnych dzieci;
- wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- promocja zdrowia psychicznego wśród niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i osób dorosłych uczęszczających do Środowiskowego Domu Samopomocy i Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Pułtusk;
- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi, poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk zajmujących się problematyką niepełnosprawności;
- podjęcie działań w kierunku wprowadzenia usług asystenta osoby niepełnosprawnej;
- zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.

Diagnoza osób niepełnosprawnych na terenie gminy Pułtusk oparta jest na danych przekazanych z niżej wymienionych instytucji:

- **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pułtusk**, który wydał dla mieszkańców Gminy Pułtusk w 2022 roku 420 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób po 16 roku życia i 58 orzeczeń dla dzieci do 16 roku życia.
- **Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusk**, który w 2022 roku zarejestrował 52 osoby z niepełnosprawnościami poszukujące zatrudnienia na rynku pracy.

Niepełnosprawność jest jedną z najczęściej występujących przesłanek na terenie gminy Pułtusk, z powodu której udzielana była pomoc przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk. W 2022 roku udzielono wsparcia 158 rodzinom z tytułu niepełnosprawności, w tym 245 osobom w rodzinie.

Dane te jednak nie odzwierciedlają stanu faktycznego całej zbiorowości osób niepełnosprawnych z uwagi na brak jednolicie prowadzonej centralnej bazy danych oraz faktu, iż nasza Gmina, tak jak inne w całym kraju, takiego rejestru nie jest w stanie skonstruować. Wszystkie dane są więc szacunkowe. Według Głównego Urzędu Statystycznego, Banku Danych Lokalnych w 2021 roku wynika, że w powiecie pułtuskim 14,6 % ludności stanowiły osoby niepełnosprawne w stosunku do ogółu ludności 50 128 mieszkańców.

System opieki nad osobą niepełnosprawną umożliwia rozpoznanie przyczyn, zdiagnozowanie wszystkich potrzeb, a następnie przeprowadzenie długofalowej terapii zmniejszającej skutki spowodowane chorobą w celu poprawy sprawności potrzebnej

do samodzielnego i aktywnego życia. Oddziaływania te powinny się odbywać w placówkach służby zdrowia, oświaty i pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022 roku podejmował działania na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie pomocy osobom, które były w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, całkowicie niezdolnym do zatrudnienia z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Osobom z niepełnosprawnościami spełniającym kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku przyznawał:

- świadczenia pieniężne

Udzielone świadczenia osobom z niepełnosprawnościami w 2022 roku				
Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłek stały	120	116	132	754 213,00 zł

W porównaniu do roku ubiegłego zauważalny jest spadek osób korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego o 12 osób.

Udzielone świadczenia osobom z niepełnosprawnościami w 2022 roku				
Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby	12	12	21	28 208,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby, którym przyznano decyzją świadczenie wzrosła o 2 osoby/rodziny.

Udzielone świadczenia osobom z niepełnosprawnościami w 2022 roku				
Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłek okresowy z powodu niepełnosprawności	6	6	13	7 131,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności, którym przyznano decyzją świadczenie zmniejszyła się o 2 osoby/rodziny.

- opłacanie składki zdrowotnej za osoby uprawnione do zasiłku stałego

Wyszczególnienie (na podstawie ustawy z dn. 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych art. 66 ust.1)	Liczba świadczeniobiorców za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych		
			ogółem	opłaconych	nieopłaconych
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	101	1 082	60 738,57 zł	60 738,57 zł	0

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób pobierających zasiłek stały z orzeczoną niepełnosprawnością, za których opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne zmniejszyła się o 8 osób.

Dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku - Sekcja do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego udzieliła pomocy finansowej wypłacając:

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

Świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	987	102 736,16 zł	97 rodzin 101 dzieci

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego zmniejszyła się o 139 świadczeń.

- Zasiłek pielęgnacyjny

Świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Zasiłek pielęgnacyjny	8 133	727	1 755 426,72 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób pobierających zasiłek zwiększyła się o 25.

- **Świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekuna oraz specjalne zasiłki opiekuńcze** powyżej wymienione świadczenia pieniężne mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują pracy lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Świadczenie	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
świadczenia pielęgnacyjne	186	2020	4 272 609,20 zł
specjalne zasiłki opiekuńcze dla osób sprawujących stałą opiekę nad osobą niepełnosprawną	9	71	44 020,00 zł
zasiłek dla opiekuna	1	7	4 340,00 zł

W 2022 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń pielęgnacyjnych wzrosła o 16 rodzin, zaś liczba osób uprawnionych do korzystania ze specjalnego zasiłku opiekuńczego dla osób sprawujących stałą opiekę nad osobą

niepełnosprawną wzrosła o 5 rodzin, w przypadku zasiłku dla opiekuna liczba osób uprawnionych do korzystania z powyższego świadczenia zmniejszyła się o 3 rodziny (3 osoby dorosłe).

Za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekunów Sekcja do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku **opłaciła składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe** w kwocie 829 652,00 zł oraz **składki na ubezpieczenie zdrowotne** dla 135 rodzin w kwocie 267 006,00 zł.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej „Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy **wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki**”. Wysokość wypłacanego wynagrodzenia ustala sąd poprzez wydanie stosownego postanowienia w tej sprawie.

W 2022 roku wynagrodzenie było wypłacane dla 15 opiekunów finansowanych z budżetu państwa na kwotę **36 600,00 zł** i dla 3 kuratorów finansowanych z dochodów własnych gminy na kwotę **7 200,00 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku udzielał pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania 23 osobom (5 mężczyzn i 18 kobiet) z orzeczoną niepełnosprawnością, a w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dwoje niepełnosprawnych dzieci autystycznych korzystało z tej formy wsparcia.

Program pracy z dziećmi autystycznymi był dostosowany do ich możliwości psychofizycznych.

Zakres usług obejmował następujące działania:

1) *uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia* - tj. kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności, takich jak: samoobsługa, dbałość o higienę i wygląd, utrzymywanie kontaktów z domownikami, wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego;

2) *usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu*.

Z usług oferowanych przez Dział pomocy środowiskowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku (w zakresie świadczenia usług w siedzibie Ośrodka) w 2022 roku skorzystało łącznie 14 osób, w tym 9 osób z orzeczoną niepełnosprawnością, które kierowane były na podstawie skierowania wydanego po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Były to osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w środowisku, mające problemy mieszkaniowe, wymagające w szczególności wsparcia w zakresie m.in. higieny osobistej, żywienia, artykułów spożywczych i odzieży pochodzących od darczyńców.

W 2022 roku osoby z orzeczoną niepełnosprawnością korzystały ze wsparcia Działu pomocy środowiskowej z następujących form pomocy:

- poprawy higieny osobistej (korzystanie z prysznicy i pralki) – 9 osób;
- żywienia (możliwości korzystania z gorącego posiłku odpłatnie i nieodpłatnie oraz artykułów spożywczych pochodzących od darczyńców) – 4 osoby;
- odzieży pochodzącej od darczyńców (w przypadku niedostatków własnych) – 9 osób;
- pomocy w problemach życia codziennego (pomoc w wypełnianiu dokumentów, pisanie podań oraz czytanie ze zrozumieniem pism urzędowych itp.) – 9 osób.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej informowali osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny o prawach i przysługujących im formach pomocy. Współpracowali z innymi

instytucjami w celu udzielania kompleksowego wsparcia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w dniu 4 kwietnia 2022r. podpisał porozumienie o współpracy z organizacją pozarządową Fundacją Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart”. Celem podpisanego porozumienia jest długofalowa współpraca Fundacji „Art-Heart” i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie inicjowania, organizowania i realizacji projektów zgodnych z zadaniami i celami statutowymi Fundacji oraz celami statutowymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, których beneficjentami są mieszkańcy Gminy Pułtusk.

W ramach zawartego porozumienia, Partnerzy aktywnie współpracują, urzeczywistniając ideę służby mieszkańcom Gminy i poprawy jakości życia tych najbardziej potrzebujących. Partnerzy wspólnie ustalają cele poszczególnych przedsięwzięć, podejmują istotne decyzje i z zaangażowaniem realizują swoje założenia dla osiągnięcia jak najlepszego rezultatu.

Od 25 maja 2022r. w ramach współpracy Fundacja „Art-Heart” rozpoczęła realizację projektu „Sztuka bez barier”, który będzie realizowany do 2024r. W 2022 roku w powyższym projekcie wzięło udział 15 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz 15 członków rodziny – mieszkańców Gminy Pułtusk.

Głównym celem tego projektu było wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu wraz ze wsparciem rodzin, opiekunów tych osób. Projekt umożliwił osobom z niepełnosprawnością rozwijanie umiejętności i pasji. Uczestnicy w ramach projektu mieli szansę uzyskania wiedzy z zakresu podstawowych umiejętności, dotyczących codziennego życia, co zdecydowanie ułatwiło osobom z niepełnosprawnością funkcjonowanie. Rodzinom i opiekunom zapewnione było wsparcie indywidualne, poprzez specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, społeczno-prawne w formie dyżuru psychologa, prawnika i pracownika socjalnego. Ponadto rodzina i opiekunowie korzystali z cyklicznych spotkań grupy wsparcia, której głównym celem była psychoedukacja oraz wymiana doświadczeń przy wsparciu psychologa.

Osoby z niepełnosprawnością miały możliwość udziału w cyklicznych warsztatach, w blokach tematycznych, tj.: literackim, logicznego myślenia i nauki codziennych czynności, muzycznym, stylizacji, psychoedukacji, kreatywnej organizacji pracy, fotograficznym.

Wszystkie zajęcia, warsztaty i poradnictwo odbywały się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk w obszarze poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2022 roku udzieliło dofinansowania do następujących zadań:

- 1) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 4 dorosłych niepełnosprawnych osób na kwotę 10 375,00 zł i 2 dzieci niepełnosprawnych na kwotę 2 277,00 zł;
- 2) zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze dla 47 dorosłych osób niepełnosprawnych na kwotę 55 484,88 zł i 5 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę 13 991,80 zł;
- 3) dofinansowanie likwidacji barier:
 - architektonicznych - 5 osób na kwotę 34 646,00 zł,
 - technicznych – 2 osoby na kwotę 13 224,00zł,
 - barier w komunikowaniu się – 45 osób na kwotę 132 128,00 zł;
- 4) dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – dla 32 dorosłych niepełnosprawnych osób na kwotę 53 138,00 zł i 6 opiekunów dorosłych niepełnosprawnych

osób na kwotę 7 194,00 zł oraz dla 7 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę 12 593,00 zł i 6 opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę 7 194,00 zł.

W 2022r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach realizowało projekty i programy na rzecz osób niepełnosprawnych:

1. „**Program wyrównywania różnic między regionami III**” finansowany ze środków PFRON w ramach którego Powiat Pułtuski otrzymała dofinansowanie w kwocie 120 000,00 zł w ramach obszaru D – Likwidacji barier transportowych poprzez zakup mikrobusu 9 - osobowego przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym 2 stanowiska do kotwiczenia wózka inwalidzkiego dla Zespołu Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtuskach;

2. **Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”**, którego celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program finansowany był ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2022r. w ramach powyższego programu podpisano 18 umów dofinansowania na kwotę 90 623,92 zł w ramach dwóch modułów:

Moduł I- likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) Obszar A – likwidacja barier transportowych:

- Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy - 1 umowa na kwotę 1 800,00 zł,

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadania 1, 4: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – 1 umowa na kwotę 4 000, 00 zł,

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 1 umowa na kwotę 16 000,00

4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej - 2 umowy na kwotę 4 394,92 zł

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – 13 umów na kwotę 64 429,00 zł.

3. „**Powiatowy Program działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Pułtuskim na lata 2015-2022**”, którego celem jest zapewnienie szerokiego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez:

-zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;

-zapewnienie sprawnie działającego systemu informacyjnego dotyczącego możliwości wsparcia dla osób niepełnosprawnych;

-zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych;

-poprawę stanu zdrowia osób niepełnosprawnych;

-współpracę jednostek pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtuskach jest domem typu A i B świadczącym usługi dla osób przewlekle psychicznie chorych, osób upośledzonych umysłowo, osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi z terenu gminy Pułtusk.

W 2022 roku zakresem swoich usług objął 29 osób, w tym:

- osoby przewlekle psychicznie chore - 6 ,

- osoby niepełnosprawne intelektualnie- 15,

- osoby z niepełnosprawnością sprzężoną – 8.

Prowadzone były treningi prawidłowego funkcjonowania w życiu codziennym, m.in.: trening higieniczny oraz dbałości o wygląd zewnętrzny, trening porządkowy, trening umiejętności praktycznych, trening kulinarny, budżetowy, prozdrowotny, umiejętności komunikacyjnych, umiejętności spędzania czasu wolnego, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Codziennie realizowane były terapie: komputerowa, majsterkowo - ogrodnicza, kulturalno-oświatowa, plastyczno-krawiecka, kulinarna, ruchowa oraz poradnictwo psychologiczne. Uczestnicy podzieleni byli na 16 grup, co pozwalało na indywidualny kontakt instruktora terapii zajęciowej i opiekuna z każdym podopiecznym oraz sprawne prowadzenie zajęć. Uczestnikom udzielane było wsparcie w zakresie konsultacji lekarskich, poprzez dowóz uczestnika do przychodni na wizyty kontrolne, ćwiczenia rehabilitacyjne oraz udzielanie informacji do jakiego specjalisty powinien się udać. W ramach terapii kulturalno - oświatowej organizowane były spotkania okolicznościowe, co umożliwiało integrację osób niepełnosprawnych intelektualnie z społecznością lokalną. Natomiast w ramach pracy psychologa prowadzone były rozmowy indywidualne oraz grupowe, które miały na celu m.in. usprawnianie w zakresie funkcjonowania intelektualnego, wspomaganie rozwoju funkcji poznawczej, rozwój kompetencji emocjonalnych oraz motywacyjnych uczestników.

W 2022r. podejmowane były działania mające na celu aktualizowanie i poszerzenie oraz unowocześnienie form pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- wycieczka do Nałęczowa i Kozłówki;
- wycieczka do ZOO w Łodzi;
- udział w ognisku integracyjnym u jednego z podopiecznych „Pieczenie Ziemniaka”;
- wycieczka na stadion Narodowy i do Zamku Królewskiego;
- wyjazd do Jeździeckiego Ośrodka Rekreacyjno - Sportowego – w części finansowany był z programu wsparcia dla rodzin „Za Życiem”;
- pogadanka z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku nt. „Bezpieczeństwo na drodze”;
- wyjście do Galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku w ramach organizowanych zajęć i wystaw;
- spotkanie absolwentów w Specjalnym Ośrodku Szkolno -Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtusku;
- XXI Mławska Olimpiada Osób Niepełnosprawnych;
- dyskoteka integracyjna - powitanie lata „My Słowianie” w Środowiskowym Domu Samopomocy w Makowie Mazowieckim;
- XIX Kabaretowe Obryckie Spotkania Artystyczne Domów Pomocy Społecznej - „Kosa 2022”;
- spotkanie integracyjne „Pożegnanie Lata” w Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach;
- dyskoteka integracyjna „Pożegnanie Lata” w Domu Pomocy Społecznej w Obrytem;
- dyskoteka Andrzejkowa w Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnym w Pułtusku.

W celu ochrony zdrowia psychicznego uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w 2022r. podjęto następujące działania:

- organizowano poradnictwo psychologiczne : rozmowy indywidualne i grupowe;
- funkcjonował pokój wyciszeń;
- stosowano techniki relaksacyjne i odprężające;
- stosowano techniki radzenia sobie ze stresem;
- organizowano spotkania integracyjne, gry i zabawy edukacyjne.

Podejmowano współpracę z rodzicami bądź krewnymi uczestników Środowiskowego Domu

Samopomocy poprzez: podkreślanie konieczności zrozumienia potrzeb i trudności podopiecznych w środowisku rodzinnym, przekazywanie metod pomocnych w trudnościach wychowawczych i wsparcie emocjonalne oraz zrozumienie i akceptacja wobec obaw i trudności członków rodziny.

W 2022r. świadczona była usługa dowozu uczestników ŚDS na zajęcia i odwozu do domu z której skorzystało 8 osób z terenu gminy Pułtusk. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusku posiada 9-osobowy samochód marki Ford Transit Custom, przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych z dwoma stanowiskami do kotwiczenia wózków inwalidzkich oraz 19-osobowy samochód marki Ford Transit M2 Autobus, przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych z jednym stanowiskiem do kotwiczenia wózków inwalidzkich.

Na terenie gminy Pułtusk proces kształcenia dzieci niepełnosprawnych realizują:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusku;
- 2) Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku;
- 3) Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusku;
- 4) Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku.

Integracja w szkole daje dzieciom niepełnosprawnym szansę na kontakt z rówieśnikami oraz współdziałanie w społeczności klasowej i szkolnej. Pobudza wiarę w ich własne możliwości, motywuje do przewyższania trudności, umożliwia rozszerzenie wiedzy i zainteresowań. Integracyjny system kształcenia zakłada pełne uczestnictwo wszystkich dzieci w procesie uczenia się i uspołeczniania. W zespołach klasowych razem z dziećmi zdrowymi uczą się dzieci z różnymi dysfunkcjami rozwojowymi, o różnych możliwościach intelektualnych, emocjonalnych i ruchowych, określane jako dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusku jest jedyną w powiecie placówką dydaktyczno - opiekuńczo - wychowawczą organizującą kształcenie dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

W roku szkolnym 2022/2023 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtusku funkcjonują:

- 1) Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna (67 uczniów), w tym:
 - 2 oddziały dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną (21 uczniów),
 - 9 oddziałów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (46 uczniów),
- 2) Publiczna Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy – 10 oddziałów klasowych (62 uczniów). Łącznie w SOSW - 129 uczniów.

Głównym zadaniem Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Pułtusku jest przygotowanie uczniów, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu społecznym w integracji ze środowiskiem. Ośrodek realizuje cele edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne.

W obszarze poprawy jakości życia uczniów niepełnosprawnych i ich środowisk rodzinnych **Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. A. Karłowicz w Pułtusku** zrealizował następujące działania:

I. Wsparcie w zakresie edukacyjno-terapeutycznym:

1. Realizacja zadań zawartych w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku przewidzianym do realizacji w roku szkolnym 2022/2023.
2. Objęcie uczniów, mających problemy w przyswajaniu nowych wiadomości i umiejętności, różnorodnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęciami rewalidacyjnymi i zajęciami dodatkowymi.
3. Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz wdrażanie do racjonalnego spędzania czasu wolnego.

II. Wsparcie w zakresie wychowania i opieki:

1. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców/prawnych opiekunów poprzez przeprowadzenie szkoleń oraz udostępnianie księgozbioru biblioteki Ośrodka.
2. Prowadzenie w placówce punktu informacyjno-konsultacyjnego (adresy, telefony do różnego rodzaju instytucji pomocowych, pomoc w załatwianiu formalności).
3. Pomoc w wypełnianiu dokumentacji w celu uzyskania świadczeń (renty socjalne, zasiłki pielęgnacyjne, zapomogi).
4. Konsultacje ze szkolnym pedagogiem i psychologiem dla rodziców mających trudności natury opiekuńczo-wychowawczej ze swymi dziećmi.
5. Propagowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z wychowaniem oraz z kryzysami rozwojowymi i życiowymi dzieci i młodzieży.
6. Współudział w rozwiązywaniu problemów natury wychowawczej, opiekuńczej uczniów/ wychowanków placówki.
7. Indywidualne rozmowy informacyjno-doradcze z rodzicami o możliwościach uzyskania specjalistycznego wsparcia ze strony instytucji działających na rzecz rodziny i pomoc w jego zorganizowaniu.
8. Pomoc w załatwianiu wizyt lekarskich, dowóz dzieci z ich rodzicami/opiekunami na wyznaczone konsultacje do przychodni i szpitali specjalistycznych.
9. Zapewnienie opieki podczas ferii zimowych, przerw świątecznych i wakacji dzieciom, których rodzice są w trudnej sytuacji życiowej lub pozbawieni władzy rodzicielskiej.

III. Inne formy wsparcia:

1. Sukcesywne zgłaszanie rodzin do Akcji „Szlachetna Paczka”.
2. Wspieranie rzeczowe uczniów/wychowanków przez pracowników Placówki.
3. Aktywna działalność Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Ich Rodzin „Skarb Nadziei” funkcjonującego przy SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku (paczki Mikołajkowe).

W Zespole Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2022 roku funkcjonowało 8 klas integracyjnych, w tym uczniów ogółem w tych klasach - 176 oraz 16 uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego w tych klasach.

W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusku w 2022 roku funkcjonowało 7 klas integracyjnych dla 114 uczniów, w tym 41 uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego w tych klasach.

W Przedszkolu Miejskim Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2022 roku funkcjonowały oddziały integracyjne:

- od stycznia do sierpnia 2022r. - 2 oddziały integracyjne, do których uczęszczało 40 dzieci, w tym 5 dzieci z ustaloną niepełnosprawnością, a 4 dzieci z ustaloną niepełnosprawnością uczęszczało do oddziałów ogólnodostępnych.
- od września do grudnia 2022r. - 1 oddział integracyjny, do którego uczęszczało 20 dzieci, w tym 3 dzieci z ustaloną niepełnosprawnością, a 6 dzieci z ustaloną niepełnosprawnością uczęszczało do oddziałów ogólnodostępnych.

W 2022 roku w ramach realizacji Rządowego programu udzielono 88 niepełnosprawnym uczniom szkół ponadpodstawowych dofinansowania na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych (dawniej wyprawka szkolna) wsparcia finansowego na łączną kwotę 24 197,36 zł.

Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Pułtusk w 2022r. wydał 183 dokumenty, w tym: 148 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 35 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju.

W okresie od września 2021r. do sierpnia 2022r. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Pułtusk zajęciami cyklicznymi w obszarze terapeutycznym objęła 108 dzieci/uczniów: 11 przez psychologa, 47 przez pedagoga, 40 przez logopedę, 8 integracją sensoryczną i 2 zajęciami rehabilitacyjnymi. W okresie od września 2022r. zajęciami cyklicznymi o charakterze terapeutycznym objęto 126 dzieci/uczniów: 19 przez psychologa, 59 przez pedagoga, 38 przez logopedę i 10 integracją sensoryczną.

W ramach wczesnego wspomagania rozwoju w 2022 roku objęto wsparciem 38 dzieci. W ramach realizacji Programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” w 2022r. z zajęć skorzystało 21 dzieci. Odbyło się 27 konsultacji z lekarzem psychiatrą dziecięcym.

Na terenie gminy Pułtusk z dniem 1 września 2022r. rozpoczęło funkcjonowanie **Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusk** zgodnie z Uchwałą Nr XLII/250/2022 Rady Powiatu w Pułtusk z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie utworzenia Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego w Pułtusk przeznaczonego dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Głównym celem działania Centrum jest świadczenie usług osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, zgodnie z zapisami art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. To nowoczesna placówka zapewniająca możliwość dziennego pobytu dla 18 osób przez 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku, gdzie zakres usług obejmuje do 8 godzin dziennie). W Centrum przewidziane są również 3 miejsca całodobowego pobytu. Placówka ma na uwadze stopień psychofizycznej sprawności uczestników, uwzględnia ich prawo do intymnego, godnego życia, ochrony dóbr osobistych oraz możliwości zachowania samodzielności i wyboru stylu życia dostosowanego do indywidualnych potrzeb. Zapewnia możliwość dalszego funkcjonowania we własnej rodzinie i środowisku lokalnym, najbliższym otoczeniu, bez konieczności umieszczenia osoby niepełnosprawnej w placówce o charakterze całodobowym stacjonarnym, jak również wpływa na ograniczenie izolacji społecznej. W Centrum prowadzone są zajęcia integracyjne, zajęcia rozwijające sprawności poznawcze, zainteresowania - zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb, dostosowane do możliwości każdego uczestnika, na podstawie Indywidualnego Planu Wsparcia.

W Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnym dorosłe osoby niepełnosprawne mogą skorzystać z opieki, zajęć terapeutycznych (w tym: arteterapii, terapii manualnej, terapii kulinarnej, terapii komputerowej, muzykoterapii), wsparcia psychologicznego i rehabilitacji, poradnictwa socjalnego oraz usług dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb. Do dyspozycji uczestników dostępne są pomieszczenia Centrum: sala terapii ruchowej, sala terapii psychologicznej, sala terapii komputerowej, pracownia kulinarna oraz świetlica. Korzystający z usług Centrum mogą osiągnąć różnorodne korzyści: kontakty z innymi ludźmi, możliwość samorealizacji, wzrost poczucia własnej wartości, poczucie przynależności i bezpieczeństwa.

W okresie od września 2022 r. do grudnia 2022 r. w Centrum zorganizowano szereg przedsięwzięć nastawionych na informowanie uczestników w zakresie przysługujących im praw. W ramach tych zajęć odbyły się prelekcje przedstawicieli Policji, którzy edukowali uczestników na temat zagrożeń czyhających na osoby z niepełnosprawnościami. Mając na celu zaspokajanie potrzeb kulturalnych uczestników Centrum na terenie placówki odbyły się cykliczne spotkania z przedstawicielem Pułtuskiej Biblioteki Publicznej im. Joachima Lelewela oferujące bogaty zarys biograficzny znanych artystów polskiej estrady. Ponadto uczestnicy Centrum brali udział w kursie tańca towarzyskiego prowadzonego przez dyplomowanego instruktora zakończony profesjonalnym pokazem tanecznym. W ramach zacieśniania relacji między uczestnikami kilkakrotnie odbyły się spotkania integracyjne z lokalnym animatorem, który uświetniał swój występ grą na akordeonie i wspólnym śpiewem znanych, polskich pieśni. Na terenie Centrum odbyło się spotkanie międzypokoleniowe z dziećmi z zaprzyjaźnionego przedszkola, które zaprezentowały występ artystyczny urozmaicony tańcami, śpiewem i recytacją wierszy. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusku zorganizowało imprezy okolicznościowe: Andrzejki, Mikołajki, Wigilię, Sylwester, podczas których uczestnicy mogli zintegrować się, nawiązać bliższe relacje, zaprezentować własne prace wykonane w ramach terapii zajęciowych, a także wykonać pamiątkowe zdjęcia.

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusku jest odpowiedzią na potrzeby dorosłych mieszkańców Powiatu Pułtuskiego z niepełnosprawnościami i zapewnia wsparcie w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych jak też stanowi wsparcie w ramach opieki dziennej i całodobowej – czasowej.

W obszarze ograniczenia występowania zagrożeń zdrowia psychicznego Uchwałą Nr XL/364/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2021 roku został przyjęty **„Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 - 2024 ”**.

Celem głównym „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024” jest: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki psychicznej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 - 2024 dla Gminy Pułtusk był realizowany zgodnie ze wskazanym powyżej głównym celem w partnerstwie z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie gminy Pułtusk, tj.:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusku;
- Dom Pomocy Społecznej w Pułtusku;

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Psycho-MED w Pułtusk;
- Zespół Przychodni Specjalistycznych AL.-MED w Pułtusk;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pułtusk;
- PIO Ośrodek Rehabilitacji w Pułtusk;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów w Pułtusk;
- Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk;
- Przedszkole Miejskie nr 4 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusk;
- Przedszkole Miejskie nr 5 w Pułtusk
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. K. Potockiej w Pułtusk;
- Zespół Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusk;
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusk;
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 z klasami sportowymi im. I. Szewińskiej w Pułtusk;
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przemiarowie;
- Liceum Ogólnokształcące in. P. Skargi w Pułtusk;
- Zespół Szkół im. B. Prusa w Pułtusk;
- Zespół Szkół Zawodowych im. J. Ruskowskiego w Pułtusk;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. A. Karłowicz w Pułtusk.

W roku sprawozdawczym poszczególne podmioty realizowały „Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego” na lata 2021-2024 poprzez:

- promowanie ochrony zdrowia psychicznego wśród niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i osób dorosłych w jednostkach i placówkach oświatowych podległych gminie i powiatowi pułtuskemu;
- opracowanie materiałów informacyjnych na temat placówek działających na terenie gminy Pułtusk na rzecz osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego;
- opracowanie pięciu rodzajów materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. ochrony zdrowia psychicznego dla 40 dzieci i młodzieży przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Psycho - MED w Pułtusk;
- upowszechnianie informacji na stronach internetowych, tablicach informacyjnych instytucji, placówek oświatowych nt. ochrony zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i rodziców i platformach psychoedukacyjnych „Życie warto rozmawiać”, „Nastoletni azyl” kontaktów do miejsc, w których można uzyskać pomoc specjalistyczną w sytuacjach kryzysu społecznego;
- zorganizowanie cyklu spotkań przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Jestem, By Pomagać” z udziałem psychologa, który prowadził zajęcia poznawcze z elementami terapii neuropsychologicznej w DPS w Pułtusk;
- zorganizowanie porad i konsultacji dla 100 pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Pułtusk;
- organizowanie wyjazdów, spotkań oraz imprez mających na celu pomoc w uczestnictwie we wszystkich aspektach życia kulturalnego osób z zaburzeniami psychicznymi dla 100 pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Pułtusk i uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Pułtusk;
- organizowanie zajęć i pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego na temat: „Co każdy rodzic powinien wiedzieć o rozwoju swojego dziecka?”, „Motywowanie dziecka do nauki - rola rodzica”, „W jaki sposób izolacja społeczna może wpłynąć na relacje międzyludzkie”, „Jak rozpoznać depresję, jak sobie z nią radzić”, prelekcja nt. radzenia sobie

z zachowaniami agresywnymi u dzieci, interwencje kryzysowe, „Depresja wśród nastolatków” - spotkanie z dietetykiem z Nature House w Pułtusk,

- organizacja konferencji „Depresja – poznać, zrozumieć, pomagać”;

- realizację Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, z zajęć logopedycznych, pedagogicznych, Treningu Umiejętności Społecznych, terapii integracji sensorycznej w ramach powyższego programu skorzystało ze wsparcia 21 dzieci, w tym 6 do 3 roku życia, prowadzono konsultacje przez lekarza psychiatrę dziecięcego, z których skorzystało 27 dzieci, zorganizowano warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne nt.: „Zdrowie psychiczne, jak o nie dbać w wieku szkolnym”; „Rozumienie siebie i własnych emocji”; „Motywowanie do nauki”; „Trudne sytuacje”, „Bezpieczny Internet”; „Trening wspierający proces efektywnego uczenia się”, „Gdy emocje biorą górę”, „Rozpoznaję i nazywam emocje”, „Dzień Osób Nieśmiałych”, „Jak radzić sobie ze stresem?”, „Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach?”, „Prawidłowa komunikacja sukcesem w relacjach?”, warsztatów psychoedukacyjnych nt. „Unplugged” zorganizowanych przez Fundację „Gwiazdka” w Ciechanowie, z który skorzystało 28 uczniów klas ósmych;

- realizację programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców w ramach bezpłatnych webinarów wspomagających proces wychowania poprzez pedagogizację nt.: „Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom,” „Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego”, „Dzień Tolerancji”, „Zdrowa i Bezpieczna Szkoła”, „Fantastyczne możliwości, domowi detektywi”, „Nasze zdrowie mamy w głowie”, lokalna Burza Mózgów: „Wyciągnij rękę, gdy potrzeba pomocy”, Gminna Gala Profilaktyki: „Żyj marzeniami”;

- realizację programu edukacyjnego pn.: „Szkoła Pozytywnego Myślenia 2.0” oraz „ARS – czyli jak dbać o miłość”, „Tydzień uczniowskiej super mocy”, „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, udział w spektaklu „Wspomnienia Narkomanki”, „Szczęście za rogatką”, „Właśnie leci Show dla dzieci”;

- prowadzenie konsultacji oraz porad psychologiczno-pedagogicznych dla dzieci, uczniów i rodziców oraz nauczycieli;

- prowadzenie Grupy Wsparcia dla Pedagogów i Psychologów Szkolnych oraz Szkolnych doradców zawodowych;

- prowadzenie indywidualnego poradnictwa poprzez wszechstronną pracę socjalną dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez pracowników socjalnych MOPS w Pułtusk oraz świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci autystycznych w ich miejscu zamieszkania;

- zorganizowanie Ogólnoszkolnego „Tygodnia Zdrowia Psychicznego” dla uczniów i wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pułtusk, w ramach którego: zorganizowano akcje dla wychowanków pn. „Kino dla relaksu” oraz „Uważnostki”, warsztaty dla uczniów Publicznej Szkoły Specjalnej Przystosabiającej do Pracy, nt. „Jak dbać o dobry nastrój?”, zajęcia relaksacyjne prowadzone przez pracownika Centrum Terapeutycznego SENSO – Logo pn. „Joga dla każdego”, prowadzenie przez psychologa i pedagoga szkolnego cyklicznych zajęć z alpakoterapii;

- przeprowadzenie dla uczniów/wychowanków SOSW w Pułtusk Ogólnoszkolnego „Dnia Życzliwości” oraz dnia szczęścia dla wszystkich uczniów, których celem było pokazanie uczniom, że szczęście oraz pozytywne nastawienie bardzo korzystnie wpływają na nasze zdrowie psychiczne;

- realizację programów skierowanych do dzieci i młodzieży zaburzonych psychicznie pt.: „Z kotem Amadeuszem przez świat wartości i emocji”; „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”, „Innowacja pedagogiczna „Empatyczny przedszkolak – każdy z nas jest inny.”, z których skorzystało 153 dzieci.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024 oparty jest

na zasadzie integracji działań instytucji działających na terenie gminy Pułtusk na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zdrowia psychicznego. Podejmowane w 2022 roku działania były nastawione na podniesienie świadomości dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli oraz całej społeczności na wczesną identyfikację zaburzeń psychicznych. Pożądanymi działaniami w powyższym zakresie była profilaktyka, promocja i ochrona zdrowia.

Ocena realizacji celu szczegółowego nr 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w następnych latach:

- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi, poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku zajmujących się problematyką niepełnosprawności;
- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej;
- podjęcie działań w kierunku wprowadzenia usług osobistego asystenta osoby niepełnosprawnej.

2) Likwidacja barier mentalnych społeczeństwa

kierunki działań:

- kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
- realizowanie programów profilaktycznych poprzez prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na temat zdrowego stylu życia;
- zapobieganie osamotnieniu i izolacji poprzez umożliwienie udziału w życiu kulturalno-społecznym, integracja osób niepełnosprawnych;
- edukacja społeczności lokalnej na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych, kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych;
- pozyskanie lokalu na utworzenie mieszkania chronionego;
- promowanie twórczości osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych w miejscach ogólnodostępnych;
- promowanie i zachęcanie do wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W ramach kształtowania w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających likwidacji barier mentalnych poprzez integrację z osobami niepełnosprawnymi na terenie gminy Pułtusk prowadzono działania profilaktyczne, edukacyjne, kulturalne i informatyczne.

8 września 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Pułtusku zorganizował Dzień Osób z Niepełnosprawnością, pt. „Praca i pasja!”, którego honorowy patronat nad wydarzeniem objęło Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w partnerstwie z Narodowym Funduszem Zdrowia, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Rzecznikiem Praw Pacjenta i Fundacją Integracja. Celem Dnia Osób z Niepełnosprawnością było upowszechnienie wiedzy i informacji z zakresu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, uaktywnienie i integracja oraz zachęcanie do aktywności społecznej i zawodowej. Podczas wydarzenia uczestnicy korzystali z porad ekspertów ZUS i zaproszonych instytucji, m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku,

Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusk.

Organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych w miejscach ogólnodostępnych ma na celu promowanie twórczości osób z niepełnosprawnościami. Na terenie gminy Pułtusk w maju 2022r. została przygotowana X Wystawa Twórczości Osób Niepełnosprawnych, która prezentowana była w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk oraz w Starostwie Powiatowym w Pułtusk. Na wystawie zaprezentowane zostały prace artystyczne wykonane podczas zajęć oraz warsztatów terapii zajęciowej pod opieką terapeutów przez: uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Anny Karłowicz w Pułtusk, uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świeszewie, Środowiskowego Domu Samopomocy w Pułtusk, mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Pułtusk, Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach i Domu Pomocy Społecznej w Obrytem. Każda zaproszona do udziału w wystawie instytucja, przygotowała wirtualny wernisaż prac artystycznych swoich uczniów, podopiecznych, mieszkańców i uczestników zajęć.

W 2022 roku Gmina Pułtusk nie realizowała zadania własnego o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych z uwagi na brak zapotrzebowania na tę formę pomocy. Pracownicy socjalni systematycznie prowadzą monitoring w tym zakresie, z chwilą wystąpienia zapotrzebowania na stworzenie mieszkań chronionych, tut. Ośrodek podejmie działania w celu realizacji zadania

Wszystkie przedsięwzięcia na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane w 2022 roku przez instytucje i placówki oświatowe z terenu gminy Pułtusk zostały opisane w celu szczegółowym nr 1, 2, 3 Priorytetu V niniejszego sprawozdania z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyzsze kierunki byly realizowane w ograniczonym zakresie i przewidziane sa do kontynuacji w nastepnych latach.

3) Aktywizowanie zawodowe osób niepełnosprawnych

kierunki działań:

- tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zdolnych do zatrudnienia we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pułtusk;
- przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych;
- podwyższanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych – udział w szkoleniach, kursach zawodowych;
- promowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy;
- wspieranie programów rozwiązujących problemy osób niepełnosprawnych w oparciu o środki Unii Europejskiej;
- realizacja projektów integrujących osoby niepełnosprawne ze środowiskiem;
- opracowanie i realizacja programów wspierania osób niepełnosprawnych figurujących w rejestrze PUP.

Aktywizacja osób niepełnosprawnych jest procesem trudnym, ze względu na brak dostatecznej ilości pracodawców chcących zatrudniać osoby niepełnosprawne. Osoby niepełnosprawne postrzegane są na ogół przez pracodawców jako osoby zagrożone większą

absencją pracy i mniej wydajne zawodowo. Osoby dotknięte problemami zdrowotnymi lub upośledzeniem niechętnie stają się uczestnikami rynku pracy. Mimo bogatego pakietu pomocowego, zagwarantowanego w dwóch ustawach, tj. *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych* skala wzrostu zatrudnienia osób z niepełnosprawnością jest znikoma. Bezrobotni niepełnosprawni to osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Niepełnosprawność jest podstawową barierą w procesie skutecznego szukania zatrudnienia. Wydłużanie się okresu poszukiwania pracy, zwykle powoduje rozwój bierności, bezradności, a nawet trwale wycofanie się tych osób z rynku pracy i potęguje procesy wykluczenia społecznego.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, których źródłem finansowania są środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywane według algorytmu samorządom. Celem rehabilitacji zawodowej jest ograniczanie bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnością bezrobotnych i poszukujących pracy. Osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, zarejestrowane w Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu, mogą być objęte wsparciem przewidzianym w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, odpowiednio w ramach środków Funduszu Pracy lub Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtusk było zarejestrowanych **52 osoby**, (**21 K i 31 M**) jako bezrobotne poszukujące pracy z orzeczoną niepełnosprawnością z terenu gminy Pułtusk. Wsparciem w ramach realizacji zadań z zakresu aktywizacji osób niepełnosprawnych, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych objętych zostało 117 osób niepełnosprawnych poniżej wymienionymi działaniami:

- staż – 6 osób niepełnosprawnych (źródło finansowania: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 2 osoby, inne źródła w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusk - 4 osoby),
- poradnictwo zawodowe – 8 osób niepełnosprawnych;
- pośrednictwo pracy 97 osób niepełnosprawnych, w tym 18 osób z zaburzeniami psychicznymi;
- refundacja kosztów doposażenia, wyposażenia stanowiska pracy – 2 osoby niepełnosprawne, finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- prace interwencyjne - 4 osoby, w tym 1 osoba z zaburzeniami psychicznymi, finansowane z innego źródła w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusk.

Podsumowując, w 2022 roku kosztowymi formami wsparcia (aktywizacją zawodową) objęto łącznie 12 osób z orzeczoną niepełnosprawnością (w tym 6 osób skierowano na staż, 4 osoby zatrudnione zostały w ramach prac interwencyjnych, 2 osoby zatrudnione na stanowisku pracy, którego wyposażenie zostało zrefundowane z PFRON).

Adresatami ww. działań zrealizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk w 2022 roku były osoby pozostające w rejestrach PUP oraz pracodawcy/przedsiębiorcy zgłaszający wolne miejsca aktywizacji.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusk wynika, iż w 2022 roku 4 pracowników tut. jednostki ukończyło kurs Polskiego Języka Migowego (PJM), dzięki któremu

usprawniona jest komunikacja z osobami głuchymi i słabosłyszącymi korzystającymi z usług Urzędu.

Rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań zmierzających do integracji działań w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Pułtusk oraz zapewnienia ciągłości wsparcia dla osób i rodzin borykających się z konsekwencjami niepełnosprawności.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3

Powyższe kierunki były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026:

- tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zdolnych do zatrudnienia we współpracy z Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtusku;
- wspieranie programów rozwiązujących problemy osób niepełnosprawnych w oparciu o środki z Unii Europejskiej;
- podwyższanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych – udział w szkoleniach, kursach zawodowych;
- realizacja projektów integrujących osoby niepełnosprawne ze środowiskiem.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem systemu pomocy społecznej	158 rodzin, w tym osób w rodzinach 245	Spadek o 16 rodzin, w tym osób w rodzinach 20
2.	Liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością	719 osób	Spadek o 5 osób
3.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną	158 osób	Spadek o 16 osób
4.	Liczba osób korzystających z pomocy objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	2 dzieci niepełnosprawnych autystycznych, oraz liczba opiekunek - 1;	Pozostaje na jednakowym poziomie
5.	Liczba klas integracyjnych oraz liczba uczniów do nich uczęszczających	15 klas integracyjnych, w tym 57 uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego; 3 oddziały integracyjne dla dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością w Przedszkolu Miejskim nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku do których uczęszczało 3	Klasy integracyjne pozostają na jednakowym poziomie, zaś nastąpił wzrost o 1 ucznia z orzeczeniem o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego W oddziałach integracyjnych nastąpił spadek o 3 dzieci w oddziale integracyjnym i 1 dziecko w oddziale ogólnodostępnym

		dzieci z ustaloną niepełnosprawnością w oddziale integracyjnym i 6 dzieci z ustaloną niepełnosprawnością uczęszczało do oddziałów ogólnodostępnych	
6.	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	architektonicznych -5 technicznych -2, w komunikowaniu się -45, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym - 51	Spadek liczby osób, które skorzystały z dofinansowania: - barier architektonicznych o 9, W komunikowaniu się – 17 - uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym 15
7.	Liczba osób, które uzyskały sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze rehabilitacyjny	sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze - 52, sprzęt rehabilitacyjny - 6	Spadek liczby osób, które skorzystały z dofinansowania: - sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze – 62, - sprzęt rehabilitacyjny - 18
8.	Liczba osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowej i innych form realizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy	29 osób	Wzrost o 1 pensjonariusza
9.	Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych	0	Spadek
10.	Liczba wolontariuszy	0	Brak

PRIORYTET VI

Rozwój i profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie sektora pomocy społecznej

kierunki działań:

- podnoszenie kompetencji przez kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtuskach poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach;
- zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny;
- projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy;
- zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych m.in. poprzez aktualizację i rozwijanie strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtuskach;
- opracowanie i realizacja projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz budżetu państwa (w ramach konkursów).

W celu doskonalenia umiejętności zawodowych oraz wzbogacenia wiedzy w zakresie pracy z klientem, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtuskach,

systematycznie uczestniczyli w szkoleniach zewnętrznych, podnosząc swoje kwalifikacje. Organizowano także spotkania pracowników, których tematyka odpowiadała na aktualne zapotrzebowanie, m.in. interpretacje i stosowanie nowych przepisów prawa, postępowania w sytuacjach kryzysowych, wypalenia zawodowego itp.

W 2022r. pracownicy brali udział w szkoleniach, konferencjach on-line, webinarium zarówno płatnych jak i bezpłatnych, takich, jak:

1. Zagrożenia w cyberprzestrzeni dzieci i młodzieży.
2. Symptomy wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży.
3. Bezpieczeństwo osobiste pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych.
4. Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w kontakcie z klientem stanowiącym zagrożenie.
5. Umieszczanie w szpitalach psychiatrycznych, ZOL, DPS osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Świadczenie z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozwiązań prawnych wprowadzonych ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
7. Postępowanie i egzekucja świadczeń nienależnie pobranych.
8. Procedura „Niebieskie Karty”.
9. Zmiany w przepisach ustawy o pomocy społecznej.
10. Przemoc domowa – nowe obowiązki samorządów z zapowiedzi nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
11. Zadania Asystenta Rodziny w dobie działań wojennych na Ukrainie – wsparcie rodziny polskiej i ukraińskiej.
12. Szkolenie z obsługi świadczeń dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym w POMOST Std – Pomoc Społeczna.
13. Procedura „Niebieskie Karty” – krok po kroku, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Najważniejsze propozycje zmian w projekcie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
14. Dlaczego warto pracować z rodziną w oparciu o podejście skoncentrowane na rozwiązaniach.
15. Szkolenie w ramach projektu STRAYEGOR z zakresu stosowania narzędzia służącego jednostkom samorządu terytorialnego do jednolitego tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2022r. zatrudniał 1 asystenta rodziny, w ramach umowy o pracę w wymiarze jednego etatu. Analiza sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Pułtusk wskazuje na potrzebę zwiększenia zatrudnienia dodatkowo asystenta rodziny.

Mieszkańcy Gminy Pułtusk mają możliwość uzyskania informacji nt. bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, dostępnych formach świadczeń pomocowych, które zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej MOPS w Pułtusku (<http://bip.mops.pultusk.pl/>) oraz aktualnych informacji nt. wydarzeń społeczno-kulturalnych, które są zamieszczone na stronie Urzędu Miejskiego w Pułtusku (<https://pultusk.pl/>) .

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy w Pułtusku realizował 3 programy konkursowe ogłoszone przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, tj.: „Senior+”, „Opieka 75+”, „Asystent rodziny” dofinansowane z funduszy zewnętrznych na łączną kwotę **143 537,00 zł**, działaniami w ramach programów objęto **36 osób**.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1

Powyższe kierunki były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026:

- zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny,
- opracowanie i realizacja projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z Unii Europejskiej oraz budżetu państwa (w ramach konkursów).

2. Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych

kierunki działań:

- realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków ze źródeł finansowania innych niż budżet samorządu;
- zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowanie się, samopomoc oraz tworzenie organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej;
- wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych;
- zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi;
- propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Współpraca samorządu Gminy Pułtusk z organizacjami pozarządowymi realizowana była zgodnie z „Programem współpracy Gminy Pułtusk na rok 2022 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” przyjętym uchwałą nr L/451/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 30 listopada 2021r. Program tradycyjnie określił zasady współpracy z sektorem pozarządowym oraz wytyczył kierunki działania w sferze pożytku publicznego zmierzające do zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy Pułtusk i wzmocnienia aktywności społeczności lokalnej.

W ramach realizacji powyższego Programu został ogłoszony konkurs na realizację zadań publicznych Gminy Pułtusk na rok 2022 w zakresie wspierania upowszechniania kultury fizycznej i opieki paliatywno-hospicyjnej (Zarządzenie Burmistrza Miasta Pułtusk nr 410/2022 z dnia 31 marca 2022r.) i w zakresie krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz ratownictwa i ochrony ludności (Zarządzenie Burmistrza Miasta Pułtusk nr 432/2022 z dnia 25 maja 2022r.).

W ramach ww. konkursu 8 podmiotom udzielono dotacji i powierzono do realizacji zadania publiczne na kwotę 200 000,00 zł.

W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i opieki paliatywno-hospicyjnej:

1. Miejskiemu Klubowi Sportowemu „Narew” w Pułtusku,
2. Młodzieżowemu Klubowi Sportowemu w Pułtusku,
3. Młodzieżowemu Klubowi Sportów Walki „Kan” w Pułtusku,

4. Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Posejdon”,
5. Caritas Diecezji Płockiej.

W zakresie krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz ratownictwa i ochrony ludności:

1. Pułuskiemu Klubowi Wodniaków,
2. Stowarzyszeniu „Z Serca” w Pułusku,
3. Pułuskiemu Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu w Pułusku.

Zgodnie z założeniami „Programu współpracy Gminy Pułusk w 2022r. z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, oprócz finansowego wsparcia zadań publicznych realizowanych przez podmioty pozarządowe, Gmina Pułusk oraz jej jednostki organizacyjne podejmowały współpracę pozafinansową.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pułusku publikowane były informacje dotyczące działalności organizacji pozarządowych i współorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych. Zamieszczane były ogłoszenia o otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych, ich rozstrzygnięciu, a także obowiązujące druki i formularze.

Gmina Pułusk wielokrotnie przystępowała do współorganizowania lokalnych wydarzeń o charakterze społecznym, kulturalnym i sportowym, udzielając organizacjom pozarządowym wsparcia organizacyjnego i rzeczowego poprzez przekazanie materiałów promocyjnych, fundowanie statuetek, medali, pucharów i upominków oraz obejmując wydarzenia patronatem Burmistrza Miasta Pułusk. Przedstawiciele gminy uczestniczyli w spotkaniach oraz uroczystościach organizowanych przez lokalne podmioty pozarządowe, angażowali organizacje w celu promowania wydarzeń zainicjowanych przez gminę. Informacje nt. planowanych działań zamieszczane były na stronie www.pultusk.pl. Gmina udzielała wsparcia poprzez nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń i sprzętu audiowizualnego urzędu i jednostek organizacyjnych gminy na potrzeby organizowanych przez te podmioty konferencji, szkoleń. Drukowane były plakaty i ulotki dla podmiotów prowadzących działalność pozarządową. Użyczono lokali na siedzibę i działalność statutową organizacji, m.in. Pułuskiemu Klubowi Wodniaka, Pułuskiemu Stowarzyszeniu Trzeźwości „Świt”, Fundacji „Krok w Przyszłość”, Stowarzyszeniu Publicznych i Niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych na preferencyjnych warunkach.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2

Powyższe kierunki były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułusk na lata 2021-2026:

- propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra	15 szkoleń	Spadek o 7 szkoleń

	pomocy społecznej		
2.	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia organizacjom pozarządowym	8 organizacjom pozarządowym w formie dotacji (w ramach otwartego konkursu ofert) w kwocie 200 000,00 zł	Spadek o 1 organizacje
3.	Liczba zleconych zadań organizacjom pozarządowym	8	Spadek 1
4.	Liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów w celu rozwiązywania problemów społecznych	17 przedsięwzięć	Wzrost 1

Podsumowanie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Natomiast art. 110 ust. 1 pkt. 4 cytowanej ustawy nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązki koordynowania realizacji ww. Strategii. W tym celu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk zebrał szczegółową informację z realizacji zadania przez jednostki organizacyjne, szkoły i instytucje z terenu gminy Pułtusk.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026” realizowana była przy pomocy następujących programów:

1. Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem;
2. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
4. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. Programu współpracy Gminy Pułtusk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rok 2022 jest drugim rokiem obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021 – 2026. Analiza informacji przekazanych do sporządzenia sprawozdania z realizacji Strategii za rok 2022 przez podmioty uczestniczące w realizacji zadań pozwala na stwierdzenie, że rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Pułtusk koncentruje się na podejmowaniu działań mających na celu poprawę standardów życia wszystkich mieszkańców obejmując edukację, kulturę, wypoczynek, ochronę zdrowia, zatrudnienie, a także zabezpieczenie potrzeb materialnych i mieszkaniowych. Jest wypadkową kompleksowych działań podejmowanych przez podmioty działające na szczeblach samorządu.

Działania podmiotów funkcjonujących w obszarze życia społecznego ukierunkowane były na rozwiązywanie problemów mieszkańców Gminy Pułtusk w zakresie: bezrobocia, starzenia się społeczeństwa, pomocy osobom z niepełnosprawnościami, schorowanym, bezdomnym, uzależnionym i niezaradnym życiowo. Realizowany był model interdyscyplinarnego podejścia do problemów i włączenie w ich rozwiązywanie podmiotów realizujących zadania w różnych obszarach życia poprzez rozwój form pomocy, między innymi w postaci poradnictwa, w tym prawnego, psychologicznego oraz terapii i wielopłaszczyznowej pracy socjalnej.

Na sytuację społeczną ludności lokalnej rzutował w głównej mierze poziom bezrobocia,

stanowiący przede wszystkim o możliwościach finansowych rodzin.

Skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i aktywizacja zawodowa w ogromnym stopniu zależna była od rozwoju gospodarczego Gminy Pułtusk, przyrostu miejsc pracy, warunków świadczenia pracy i ogólnej pomyślności ekonomicznej, niezależnej wprost od działań ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Istotnym było jednak by osoby i grupy słabsze ekonomicznie nie utrwały swojej trudnej sytuacji poprzez zależność od systemu pomocy społecznej i nie były pozbawiane możliwości podejmowanie ról zawodowych, powrotu na rynek pracy i przewycięzania aktualnej sytuacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku starał się łagodzić trudną sytuację życiową osób i rodzin poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym szeroko rozumianej pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowanie społeczności lokalnej oraz poprzez realizację projektów dofinansowywanych z programów konkursowych ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Realizacja powyższych działań była ukierunkowana na wsparcie oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji.

Warto podkreślić, że rok 2022 był początkiem konfliktu zbrojnego w Ukrainie, który spowodował napływ uchodźców z tego kraju, także na teren gminy Pułtusk. Wywołało to konieczność podjęcia stosownych działań ponad te zakładane w Strategii przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe działające na terenie naszej gminy zgodnie z Uchwałą Nr LVII/508/2022 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie określenia zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku realizował m.in. zadania związane z wypłatą świadczeń dla obywateli Ukrainy, zapewnieniem posiłku dla dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół i przedszkoli, realizacją świadczeń rodzinnych. Tutejszy Ośrodek wraz ze społecznością lokalną organizował także zbiórkę odzieży, artykułów spożywczych i przemysłowych na rzecz osób dotkniętych wojną na terenie Ukrainy, pozyskane artykuły zostały przekazane uchodźcom przebywającym na terenie gminy Pułtusk.

Podsumowując należy podkreślić, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2026 na terenie gminy Pułtusk poprzez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego i wzmacniania rodzin. Sprzyjają ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównują szanse osób niepełnosprawnych, co przyczynia się do niwelowania problemów społecznych i potwierdza słuszność przyjętych w Strategii kierunków działania adekwatnych do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, które rekomendowane są do realizacji w kolejnych latach obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026.

Osiągnięciu w 2023 roku celów przewidzianych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026 służyć będzie kontynuowanie zadań dotychczas realizowanych przy wzajemnej współpracy zaangażowanych podmiotów lokalnych Gminy Pułtusk oraz proponowanie nowych przedsięwzięć, dostosowanych do potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Sporządzili:

Katarzyna Mamrocha/MOPS

Mariola Ambroziak/MOPS

Renata Woźniak/MOPS

Edyta Tomczak/MOPS

Dominik Gregajtyś/MOPS

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pułtusku

Beata Gemza

